

Mesiášovo nadcházející království

Řešení hádanky z Nového zákona

Sir Anthony F. Buzzard, Bt., MA (Oxon.), MA Th.

© Restoration Fellowship, 2002 (3rd edition) www.restorationfellowship.org

Přeložil Adolf Točík

Obsah

Předmluva	3
Úvod	5
Část 1: Ježíš a mesiášská budoucnost	
1. Jádru křesťanství — Boží království	6
2. Království, které očekávali proroci	8
3. Tradiční židovské a křesťanské výklady	10
4. Třetí řešení	12
5. Nepolitický Mesiáš tradičního křesťanství	13
6. Budoucí politické Království v Ježíšově učení	14
7. Odchod a návrat urozeného člověka	15
8. Ježíš, židovsko-křesťanský Mesiáš.....	16
9. Nedefinované budoucí Království tradičního křesťanství	17
10. Odstranění budoucího Království teologií	18
Část 2: Mesiášský rámec biblického křesťanství a jeho vymizení z církve	
1. Mesiáš – prostředník záchrany	19
2. Současný věk a věk, který přijde	23
3. Konflikt v kosmu	23
4. Protimesiášská tendence současné teologie	24
5. Vliv gnosticizmu	26
6. Demytologizace	27
7. Evangelické evangelium bez království	28
8. Přizpůsobení k náboženství mysterií	31
9. Výzva k návratu k novozákonnímu křesťanství	32
10. Tradice — velká překážka pokroku	34
11. Předpověď v Novém zákoně	35
12. Křest	39
13. Ježíš a elixír života	41
14. Závěr	46
Rejstřík biblických textů	49

Předmluva

Otázky: "Kdo je nebo byl Ježíš?" a "Jaký byl jeho program?" nezmizely. Vydavatelské domy i nadále masově zaplavují trh literaturou, populární i odbornou, která se zaměřuje na tyto takzvané problémy. Mnozí návštěvníci bohoslužeb se zdají být spokojeni, když věří, že hlavním cílem Ježíše mělo být, aby zemřel kvůli tomu, abychom mohli „jít do nebe“, když zemřeme, a vyhnout se tak mučení v pekelném ohni na věky věků (paradoxně Bohem, který je plný milosrdenství a soucitu!). Ježíš ve skutečnosti neřekl ani slovo o odchodu do nebe, když zemřeme. Ani nikdy nemluví o „věčných mukách“. Slíbil svým stoupen-cům, že budou mít nakonec zemi jako své dědictví, až se vrátí z nebe.

Kým tento Ježíš *byl*? Jaké bylo jeho poslání? Byl by vítán v současných církvích, a pokud ano, ve které ze stovek denominací?

Současný nárůst zájmu o "duchovní" věci si vyžádal politováníhodný "svižný" přístup k Bohu, který vyústí v selhání a zklamání. Boha nelze nalézt biflováním jednoho verše z Bible a jeho používáním jako jakýmsi druhem mantry pro získání toho, co chceme. Prodej 5 milionů knih podporujících jediný text neposune Kristovu věc. Nalézt pravdu vyžaduje úsilí, pátrání a studium.

Autor těchto řádků je přesvědčen, že naše záznamy o historickém Ježíši jsou konzistentní a spolehlivé. Vy-kreslují Ježíše, který krásně a neproblematicky zapadá do svého židovského prostředí prvního století (stěží překvapivé!). Popisují Ježíše, jehož narození bylo Bohem, který odhaluje svůj velkolepý plán pro světové dějiny, prorokováno staletí předem. Božskou smlouvou Pán Bůh Bible zaručil příchod definitivní královské osobnosti patřící do rodu Davidova.

Autoři Bible byli kvalifikovaní učitelé, kteří psali tak, aby bylo chápáno. Jejich vášeň podělit se s námi o to, co objevili při své spoluúčasti s Ježíšem, je patrná ve všech jejich spisech. Je těžké uvěřit, že jejich snahy komunikovat byly tak ubohé, že mají za následek církev roztráštěnou do mnoha odlišných denominací – nemluvě o děsivé neschopnosti učenců shodnout se hodně, pokud aspoň, o tom, kdo Ježíš byl. ("Učená nevíra" může být ve skutečnosti tím problémem a nikoli dokumenty Nového zákona samotné.) Jakýkoli

zmatek, který existuje v současné církvi, je chybou nás, ne prvních křesťanských pisatelů Nového zákona.

Bible není americká kniha 20. století. Jedná se o židovskou knihu. Ježíš byl Žid a jeho teologie je hluboce zakořeněna v židovské Bibli, jíž nazýváme Starý zákon. Svým tvrzením, že je Mesiáš, nám dává rozhodující, nezastupitelný klíč k tomu, čím všim byl. Nový zákon ho představuje jako Mesiáše, potomka Davida a Abrahama (Mat. 1:1). Toto brilantní, souhrnné prohlášení nám dává základní vodítko k významu Ježíše a jeho poslání. Kristus (Mesiáš) je Bohem jmenovaným králem. Mesiáš je ten, jehož Bohem daným údělem je vládnout světu. Mesiášství je veskrze politickým konceptem. Toto nevidět znamená nepochopit Nový zákon od začátku do konce.

Zdaleka není éterickou postavou chrámových vitráží mimo kontakt s realitou; Ježíš byl svým stylem mnohem bližší politickému bojovníkovi, podporujícímu svou vlastní "teokratickou" (bohovládnou) stranu. Jeho ambicí bylo sloužit politickým cílům Jednoho Boha, jehož Synem si nárokoval být. Svým nárokem, že je dlouho slibovaným Mesiášem Izraele, Ježíš vyjádřil touhu po revoluční světové vládě, reorganizované mírové a prosperující společnosti soustředěné v Izraeli, v zemi zaslíbené, v Boží zemi (2 Sam. 7), s podivuhodnými užitky šířícími se po planetě. Hebrejská Bible (Starý zákon), Ježíšova Bible, je prostě plná této vize nadcházející nové éry světových dějin. Toto Boží království je jediným řešením světových otřesných a neřešitelných problémů.

Nanejvýš zavádějícím způsobem (zejména pro ty, kteří se snaží číst Bibli a pochopit ji) si církve vymyslely svou vlastní představu o tom, kým a čím by Ježíš měl být. Lidé, a zejména věřící lidé, promítají do svého "Ježíše" všemožné vymyšlené ideály. Dělají z něj učitele nadčasových pravd, jak být dobrý, a tak dále. Nebo ho ztotožňují s existujícím politickým programem a pouštějí se do ovlivňování společnosti těmito ideály. Ale Ježíš se nepokoušel zasahovat do současných politických systémů. Jako "teokratický" kandidát cílevědomě a neúnavně oznamoval, jako hrozbu i příslib, *budoucí* příchod své vlastní světové správy, Božího království. Boží království bylo hlav-

ním tématem jeho spásonosného evangelia. Ježíšova víra v toto nadcházející Království byla založena na „židovské“ naději izraelských proroků. Vskutku Ježíšovi následovníci ho podporovali jako 'toho slíbeného proroka', slíbeného Božími slovy k Mojžíšovi v Deuteronomiu 18:15-18, Skutky 3:22, 7:37. Tento prorok měl mít pravomoc od Boha, aby rozhodl o osudu každého člověka. Bylo by v našem zájmu věnovat velkou pozornost nejvyššímu vládci pro Boha a podrobit se mu. Jeho obětní smrt za hříchy světa a následné vzkříšení ze smrti potvrzují jeho božské jmenování pro panování v nadcházejícím Království.

Jeho smrt a vzkříšení nikdy nesmějí být oddělovány od jeho kázání evangelia o Království. Odpuštění v Novém zákoně není zajištěno *jen* vírou v to, že Ježíš zemřel a vstal. Je poskytováno pod podmínkou především, že budeme reagovat s porozuměním na jeho kázání evangelia o jeho vlastním Království. Jeho prvním příkazem bylo, abychom věřili evangeliu o Království (Marek 1:14, 15).

Předmluva

Tato kniha nabízí nepřilíš odborným jazykem, aby Nový zákon byl znovu připojen ke svému starozákonnímu pozadí. Za druhé, aby Ježíš byl chápán jako Mesiáš Izraele a světa a studován ve světle jeho vášnivého vyhlášení nového politického řádu na zemi, na kterou bude dohlížet jako Král, vládoucí z Izraele, při svém návratu na zem. Jeho evangelium nebo dobré poselství o Království – o davidovském mesiášském Království – vám nabízí nejen osobní nezníčitelný život, nesmrtelnost, budoucím vzkříšením ze smrti (velmi odlišné pojetí od "odejití do nebe, když zemřeme"). Evangelium, jak je Ježíš kázal, vás také zve, abyste věnovali zbytek svého života přípravě k účasti na dohledu nad tímto budoucím Královstvím na obnovené zemi. Jste zváni, abyste byli spoludědici Království s Mesiášem. V krátkosti, historický Ježíš, původní "teokrat," pokračuje ve svém díle provádění náboru členů své královské domácnosti, teokratické strany, kteří jsou vyzýváni, aby se připravovali s Boží pomocí k účasti na Mesiášově vládě budoucnosti. Ta bude první a jedinou státní správou, která povelá světu úspěšně.

Úvod

Učenost se dostala do slepé uličky při své snaze pochopit život a učení Ježíše. Dlouho zavedené a hluboce zakořeněné vzory myšlení jí brání vstoupit naplno do ducha jeho poslání. Obtíž spočívá prostě v nedostatku sympatie k mesiášskému Království, které bylo centrem všeho, co Ježíš učil.

Tak zvaný problém Ježíšova mesiášského vědomí lze řešit pouze tehdy, když badatelé opustí své předsudky proti mesiášství, které prostupuje Novým zákonem a vlastně celou Biblií. Výklad náboženského dokumentu těmi, kdo nesdílejí přesvědčení uvedená v tomto dokumentu, představuje obrovské potíže. Ortodoxní křesťanství, ať konzervativní či liberální, věnuje velmi málo času mesiášské věci v tom smyslu, v jakém Ježíš a jeho publikum prvního století chápali onen pojem. Dokud vykladači nezmění svou orientaci vůči hebrejskému, mesiášskému prostředí, ve kterém Ježíš učil, a nebudou reagovat se sympatiemi vůči němu, budou i nadále zatemňovat tohoto Ježíše historie a víry, jak člověka tak jeho poselství.

Proces čtení Nového zákona filtrem církevní tradice trvá už tak dlouho, že nic menšího, než teologická revoluce to neukončí. Ale existují nadějně náznaky. Pozdní dvacáté století vytvořilo atmosféru, která by mohla podporovat nový pohled na novozákonní dokumenty nutný pro získání jejich jádra. Žízeň na objevení se nachází v zahraničí mezi teology a obyčejnými studenty Bible. Existují důkazy, že dogmata pobiblického křesťanství začínají uvolňovat svou svěřací kazajku.

Je potřeba naléhavě podniknout toto: číst Nový zákon a celou Biblii, což umožní, aby k nám promlou-

valo její jednotné poselství. Ale musíme se mít na pozoru před odfiltrováním těch prvků poselství, které shledáme jako nechutné nebo cizí pro naše moderní způsoby myšlení. Často se stávalo, že učenci svévolně rozhodují, které prvky Nového zákona budou akceptovat jako pro víru významné. Pokud se nestarají o apokalyptické,¹ ten Ježíš, zjišťují v záznamech, jim nebude říkat nic dramatického o konci věku. Pokud hledají liberální postavu, najdou ji v Ježíši. Pokud sociálního reformátora, objeví ho v křesťanských dokumentech.

Všeobecně se uznává, že toto bylo slabostí vědecké metody v minulosti. Nicméně současní teologové i nadále demonstrují svou averzi vůči mesiášství Ježíše, když buď ignorují ty z jeho výroků, které ho ukazují v té nejlepší starozákonní a židovské apokalyptické tradici, nebo obviňují všechny takové "úlety fantazie" v novozákonní církvi. Bylo použito hodně vynalézavosti v úsilí omluvit Ježíše za ty z jeho nauk, které shledáváme jako nepřijemné nebo nepřijatelné.

Pokud však čteme Nový zákon v jeho hebrejském kontextu a dovolíme si zapojit se do jeho poselství, zjistíme, že se vynořuje křesťanství, které je zároveň promyšlené a praktické, i když v některých důležitých ohledech odlišné od víry, která získala přijetí jako náboženství Ježíše a apoštolů.

Jakékoliv pátrání musí začít ústředním tématem všech Ježíšových učení. Naštěstí bádání je zajedno ve svém chápání, že to je jeho téma. Dokonce už jen letmý pohled na zprávy Matouše, Marka a Lukáše odhalí, že jím je nepochybně *Boží království*.

¹ Tj., mající co do činění s budoucím kataklyzmatickým zásahem Boha, který použije svého zplnomocněného zá-

stupce, Mesiáše, aby založil novou společnost – Království Boží.

ČÁST 1

JEŽÍŠ A MESIÁŠSKÁ BUDOUCNOST

1 Jádru křesťanství — Boží království

Naše křesťanské dokumenty poukazují na jeden nepopíratelný fakt: Ježíš se zabýval především evangeliem o Božím království. Království je centrem celého jeho poslání. Je jeho klíčovým slovem a jádrem veškerého jeho učení. Oznamoval, že bylo "nablízku",¹ prokázal jeho moc ve své službě, slíbil je jako odměnu svým učedníkům,² a vybízel je, aby se modlili o jeho příchod.³ Také ujistil své následovníky, že se jednoho dne ujmou výkonných postavení jako ministři státu v Království: "vy jste ti, kdo se mnou v mých zkouškách vytrvali. A já vám uděluji království, jako je můj Otec udělil mně, abyste jedli a pili u mého stolu v mém království; usednete na trůnech a budete soudit dvanáct kmenů Izraele." (Lukáš 22:28-30; srv. Skutky 1:6; 3:21).

Tyto závažné sliby mají najít naplnění "v Novém věku, když se Syn člověka posadí na trůn své slávy" (Mat 19:28). Slíbený Nový věk dorazí s jeho druhým příchodem.⁴

Badatelé jsou přesvědčeni, že Ježíš nemůže být skutečně chápán, dokud pevně neuchopíme, co mínil pojmem Boží království. Jsou však mnohem méně přesvědčeni o své schopnosti nabídnout jasnou definici království. Teologické spisy často vyjadřují nejistotu ohledně toho, zda můžeme vůbec obnovit význam, který Ježíš přičítal výrazu "Boží království":

Je na čase, aby to někdo nazval blafem těch, kteří si myslí, že vědí přesně, co Ježíš mínil královstvím Božím.⁵

Navzdory různým pokusům není možné definovat "Boží království", jak se používá v evangeliích nebo mimo ně, srozumitelněji než říkat, že to znamená úhrn

požehnání udělených Bohem v Kristu a tkvících v nejnámennitějším životě, v němž jsme ještě skutečně doma.⁶

Jiní komentátoři si uvědomují, že je něco vážně špatně, když je výraz, který Ježíš používá neustále – ve skutečnosti jeho vlastní *evangelium* – jen zřídka, pokud vůbec někdy, slyšet v křesťanských kruzích. Tom Sine poukazuje na to, že "Boží vítězství v budoucnosti bylo ústředním tématem Ježíšovy služby". Pak dodává: "Michael Green se zeptal během Lausanne International Conference on World Evangelization (Mezinárodní konference o světové evangelizaci v Lausanne) v roce 1974, 'Kolik jste tady toho slyšeli o Božím království? Ne moc. *Není to náš jazyk*. Ale bylo Ježíšovým primárním zájmem.'⁷

Upřímný vstup Petra Wagnera by měl znepokojovat. Je nesmírně poučný. Vyznává, že křesťané nepoužívají Ježíšův jazyk! Ve své knize *Church Growth and the Whole Gospel* cituje George Eldon Ladda, jak říká, že "moderní učenost je zcela jednotná v názoru, že Boží království bylo Ježíšovým ústředním poselstvím." Wagner pak komentuje:

Pokud je to pravda, a nevím o žádném důvodu ke zpochybnění, nemohu si pomoci, abych nahlas neuzasl nad tím, proč jsem o tom neslyšel více během třiceti let, kdy jsem křesťanem. Rozhodně jsem o něm četl dost v Bibli. Matouš zmiňuje Království 52krát, Marek 19krát, Lukáš 44krát a Jan 4krát. Ale upřímně si nepamatuji žádného pastora, pod jehož službou jsem byl, aby opravdu přednesl kázání o Božím království. Jak přehrabuji svou zásobu vlastních kázání, nyní si

¹ Marek 1:14, 15: "Ježíš přišel do Galileje a hlásal evangelium Boží. A říkal: 'Naplnil se čas a přiblížilo se Boží království; čiňte pokání a věřte evangeliu.'"

² Luk 12:32, "Neboj se, malé stádečko, neboť vašemu Otci se zalíbilo dát vám království."

³ Mat 6:10, "Přijď tvé království. Staň se tvá vůle jako v nebi, tak i na zemi."

⁴ Mat 25:31, "Až přijde Syn člověka ve své slávě a všichni svatí andělé s ním, tehdy se posadí na trůn své slávy."

⁵ Robert Morgan, v *Theology*, November 1979, str. 458.

⁶ *The New Century Bible, Commentary on James*, ed. E.M. Sidebottom, London: Nelson, 1967, str. 41.

⁷ *The Mustard Seed Conspiracy*, Waco, TX: Word Books, 1981, str. 102-3, přidáno zdůraznění.

uvědomuji, že jsem sám ještě nikdy o něm kázání nepřednesl. Kde to Království bylo?⁸

Arthur Glasser, expert na křesťanské misie, se zeptal:

Kdy jste naposledy slyšeli kázání o Božím království? Upřímně řečeno, asi bych si těžko vybavil, zda jsem vůbec kdy vyslechl solidní výklad tohoto tématu. Jak můžeme sesouhlasit toto ticho se široce přijímaným faktem, že Boží království ovládalo myšlení a službu našeho Pána? Moje zkušenost není neobvyklá. Prověřil jsem si to s mými kolegy. Samozřejmě, že ochotně souhlasí s tím, že často slyšeli kázání o drobnostech z Ježíšových podobenství. Ale pokud jde o solidní kázání o povaze Božího království, jak ho Ježíš učil – po uvážení začali vyjadřovat překvapení, jak je pastor, který se vypořádá s tím předmětem, vzácný.⁹

Tito učenci ukázali prstem na zásadní problém křesťanství, jak jej známe. Současná evangelizace, dokonce ani kázání obecně, ačkoli domněle založená na Bibli, *nezní jako Ježíšovo učení*. Zatímco dále používají jeho jméno, nereflktují jeho ústřední téma – Boží království. Tento pozoruhodný rozpor byl rozpoznán také německým teologem 19. století Richardem Rothem, který vyjádřil znepokojení nad přijatými metodami výkladu Bible:

Náš klíč neotvírá – správný klíč je ztracen a dokud nám opět nebude dán do vlastnictví, náš výklad nikdy nespěje. Systém biblických myšlenek není *myšlením našich škol*, a dokud se snažíme o exegezi bez něj, Bible zůstane přivřenou knihou. Musíme k tomu přistoupit s jinými koncepcemi, než jakými jsme byli zvyklí myslet jako s jedině možnými.¹⁰

Naším cílem je ukázat, že chybějícím klíčem, který odemyká poselství Ježíše, a dokonce celé Bible, je Boží království. Klíč však bude neúčinný, pokud je ve tvaru ohnutý. Abychom dali smysl tomu, co Ježíš učil, musíme chápat pojem "Boží království" tak, jak mu

rozuměl on. Pokud oddělujeme Boží království od svého židovského, biblického kontextu a nasazujeme mu nový smysl, vytváříme verzi křesťanství pokřivenou v jeho samém jádru.

Bez vystižení Království, které je osou, kolem níž se všechna Ježíšova kázání a vyučování točí, nemůžeme doufat, že pochopíme poselství jeho evangelia. Tyto upřímné přístupy učenců, které jsme citovali, naznačují, že Ježíšovo hlavní téma neobsazuje ústřední místo ve vyučování církvi, jež nazýváme křesťanské. Ve skutečnosti je často zcela vynecháno! To může znamenat jen to, že jejich systémy teologie potřebují radikální nápravu.¹¹

Taková náprava nastane pouze tehdy, když Boží království je: 1) položeno do středu poselství o spáse, kam je Ježíš vždycky pokládal, 2) definováno ve svém biblickém kontextu jako cíl Božího programu spásky, jako obnovení spolehlivé vlády na zemi pod dohledem Mesiáše a svatých. To bude záviset na Ježíšově návratu a vzkříšení v té době věrných ze všech období.

Tato náprava evangelia by mohla dobře porozumět pokynu z vynikajícího pozorování Profesora Burtona Scotta Eastona v jeho článku „Salvation” v *International Standard Bible Encyclopedia* (1939):

Ježíšův výrok ‚Boží království je nablízku’ měl neoddelitelnou konotaci ‚Soud je nablízku’, a v tomto kontextu ‚Čiňte pokání’ (Marek 1:14, 15), musí znamenat ‚abyste nebyli odsouzeni.’ Tudíž učení našeho Pána o spáse mělo především budoucí obsah: pozitivně – vpuštění do Božího království, a negativně – vysvobození od předchozího rozsudku.

V současnosti zůstává poselství Ježíšova zachraňujícího evangelia nejasné v myslích návštěvníků bohoslužeb. Ti, kdo by slyšeli výzvu ke spáse historického

⁸ Ústřední postavení Božího království v Ježíšově učení je zdůrazněno v mnoha současných zdrojích, například v *Christian Religious Education* od římskokatolického spisovatele Thomase Groome (Harper&Row, 1980), str. 35-55. V poznámce pod čarou 16 k 5. kapitole cituje několik vůdčích současných učenců, kteří souhlasí s tím, že Boží království dominuje všemu, co Ježíš učil.

⁹ *Missiology*, April 1980, str. 13.

¹⁰ Citováno G.N.H. Petersem, *The Theocratic Kingdom*, rep. Kregel, 1952, str. 21, přidáno zdůraznění.

¹¹ V článku "Preaching the Kingdom of God," britský vykladač Dr. I. Howard Marshall z University of Aberdeen

Ježíše, by byli vystaveni jasnému, zásadnímu poselství o příchodu Božího království na zemi. Dnešní pozvání ke spáse obsahují málo nebo nic z této informace. Poselství omezené na Ježíšovu smrt za hříchy nahradilo Ježíšovo ucelené evangelium o Království. Zdá se, že původní křesťanská zvěst utrpěla alarmující zatmění. Taková situace ohrožuje život samotného křesťanství, protože Ježíš vždy jako podmínku spásy vyžadoval víru ve své poselství či přesvědčení o něm.

2 Království, které očekávali proroci

Musí být příznačné, že Boží království je podstatou úplně první věci řečené o Ježíši dokonce před jeho narozením: "Pán Bůh mu dá trůn jeho otce Davida a bude kralovat nad domem Jákobovým navždy; a jeho království nebude mít konec" (Lukáš 1:32, 33).

Toto oznámení od anděla Gabriela nepřišlo jako překvapení, bylo popisem role Mesiáše. Co anděl slíbil, bylo přesně tím, v co věrní doufali. Pokud se zeptáme, co podněcovalo tuto naději, odpověď je jednoduchá: poselství všech proroků. Opakujícím se tématem hebrejských proroků je, že Boží království bude zřízeno po celém světě s renovovaným Jeruzalémem jako hlavním městem a s Mesiášem jako Božím prostředkem vykonávajícím ideální světovou vládu. Tento slib dokonalé vlády na zemi přijímá nejúplnější zpracování od hebrejských proroků Starého zákona. Můžeme uvést jako typickou jejich vizi budoucnosti výběrem z mnoha pasáží popisujících vládu zaslíbeného Davidova potomka na obnovené zemi. Očekávaná světová říše bude Boží království spravované pro něj jeho unikátním zástupcem a místodržícím, Mesiášem.¹³ "Trůn bude upevněn milosrdenstvím a dosed-

Ohromující nepřítomnost Božího království v současných prezentacích evangelia byla známa římsko-katolickému učenci B.T. Vivianovi:

Jako učiteli novozákonní literatury ... se mi brzy stalo jasným, že ústředním tématem kázání historického Ježíše z Nazareta byl těsný přístup k Božimu království. Ale k mému údivu toto téma nehrálo téměř žádnou roli v systematické teologii, které jsem byl vyučován v semináři. Při dalším zkoumání jsem si uvědomil, že toto téma bylo v mnoha ohledech převážně ignorováno v teologii, spiritualitě a liturgii církve v posledních dvou tisících letech, a ne-li ignorováno, často zkresleno k nepoznání. Jak se to mohlo stát?¹²

ne na něj v Davidově stanu ten, jenž bude soudit věrně, vyhledávat právo, rázně uplatňovat spravedlnost" (Iz. 16:5).

Prostota tohoto konceptu je dobře zachycena ve stejném verši, jak je přeložen v Good News Bible: "Pak jeden z Davidových potomků bude králem a bude vládnout lidem s věrností a láskou. Pospíší si, aby poznal to, co je správné, a uvidí, že se koná spravedlnost."

To, co proroci viděli, byla vize utopických podmínek na zemi po dobytí světa Jahvem (Pánem Bohem), jednajícím prostřednictvím svého zvoleného zmocněnce, slíbeného krále: "Pán zástupů bude kralovat na hoře Sion a v Jeruzalémě" (Iz. 24:23). "On [Mesiáš] provolá mír národům, a jeho panování bude od moře až k moři, a od Řeky [Eufrat] až na sám konec země" (Zach. 9:10).

Abdiáš popisuje nadvládu Izraele při nadcházející mesiášské vládě:

Jákobova komunita znovu získá území od těch, kteří jim je vzali ... Odebere Negev od Ezauovy hory a nížinu Šefelah od Pelištejců. Znovu získají oblast Efraim

zemi kenaánské a předpovídali vrácení lidí do své země ... Není sporu, co se týká významu prorocství Starého zákona; otázkou je, do jaké míry je tento význam platný nyní" ("Eschatology," *Hastings Dictionary of the Bible*, New York: Charles Scribner's Sons, 1911, vol. 1, str. 737, přidáno zdůraznění). Skutečnou otázkou však je, zda jsme ochotni věřit prorokům. Co proroci předpovídali, je zřejmé. Problém je v tom, že církve nevěří tomu, co napsali! (Srv. Skutky 26:27, kde Pavel vyzval Agrippu otázkou: "Věříš prorokům?")

¹² *The Kingdom of God in History*, Michael Glazier, 1988, str. 9.

¹³ Skutečnost budoucího Království slíbeného skrze proroky je dobře známá čelným představitelům standardní biblické teologie: "Trvalým rysem eschatologického obrazu Starého zákona je izraelské obnovení vlastní země ... Otázka, jak máme v dnešní době interpretovat tato prorocství je dvojitá. Otázka první, co proroci mínili. A na tuto otázku může existovat jen jedna odpověď – jejich význam je doslovný smysl jejich slov. Hovořili o lidu Izraele a o

a Gileád. Vyhnanci z lidu Izraele obsadí území Kanaánu až po Sareptu. Vyhnanci, kteří byli v Sefaradu, znovu získají města v Negevu. Pak místodržící půjdou až k hoře Sion, aby ovládali horu Ezau, a království bude Pánovo (Abd. 17-21).¹⁴

Očividně má být Boží království novým politickým a územním uspořádáním se sídlem v zaslíbené zemi Izraele. To je jednomyslný názor všech proroků. Jeremiáš také zaznamenal slova Pána slibující národní obnovu pro Izrael pod Mesiášem:

Hle, přicházejí dny, je Hospodinův výrok, kdy vzbudím Davidovi spravedlivý Výhonek. Bude kralovat jako král, jednat rozumně a vykonávat v zemi právo a spravedlnost. V jeho dnech bude Juda zachráněn a Izrael bude bydlet v bezpečí (Jer. 23:5, 6).

Izajášova a Micheášova vize je neméně jasně definována, navíc se zárukou mnohostranného odzbrojení pod vládou Mesiáše:

Neboť chlapec se nám narodil, syn je nám dán; na jeho [slíbeného vysvoboditele, Mesiášově] rameni spočinulo panství ... Nebude konce vzrůstu jeho panství a pokoje na Davidově trůnu a nad jeho královstvím, aby ho mohl upevnit a posilnit v právu a v spravedlnosti od nynějška až navěky ... Neboť ze Sijónu vyjde zákon a Hospodinovo slovo z Jeruzaléma. A bude soudit mezi těmi národy a domlouvat mnohým lidem. I překují své meče v radlice a svá kopí ve vinařské nože; národ proti národu nepozdvihne meč a už se nebudou učit boji (Iz. 9:5, 6; 2:3, 4; Micheáš 4:2, 3).

Jeden z nejzřetelnějších popisů Božího království se objevuje u Daniele 2:44. Po zničení nepřátelských světových mocností, "Bůh nebes nastolí království [zde jasně světová říše], jež nebude zničeno navěky ani to království nebude přenecháno jinému lidu. Ono rozdrtí a ukončí všechna tato království, ale samo bude stát navěky." V Danielovi 7 totéž slíbené království má být spravováno Synem člověka (Ježíšovo oblíbené sebeoznačení) a jeho následovníky, vyvoleným lidem:

A byla mu [Synu člověka] dána vladařská moc, sláva a království, aby mu všichni lidé, národy a jedinci každého jazyka mohli sloužit. Jeho vladařská moc je věčná, která nepomine; a jeho království je takové, že

nebude zničeno ... Pak síla a velikost všech království pod celým nebem budou dány lidu Nejvyššího Boha. Jejich královská moc nikdy neskončí a všichni vládci na Zemi jim budou sloužit a poslouchat je (Dan. 7:14, 27, Good News Bible).

Revoluce spojená s dosazením Mesiáše do jeho Království je popsána Zachariášem:

Panovník vyjde a bude bojovat proti těm národům ... a v ten den Panovník bude králem nade vsí zemí ... I stane se, že všichni zbývající ze všech národů, jež vytáhli proti Jeruzalému, budou rok co rok přicházet, aby se klaněli králi, Panovníkovi zástupů (Zach. 14:3, 9, 16).

Tyto a mnohé další pasáže v prorocích ukazují nesporně, že Boží království bude nová světová vláda na Zemi, spravovaná Mesiášem, Božím vybraným králem, podporovaná skupinou spolupracovníků zvaných v Danielovi "svatí Nejvyššího" (7:27). Obraz obnovené země je společný pro všechny proroky. Je základem mesiášské naděje shrnuté do pojmu "Boží království".

Národní naděje Izraele, z níž křesťanský apoštol Pavel zcela čerpal podporu, (Skutky 24:14, 15; 26:5-8) byla živě a brilantně popsána velkým prorokem Izaiášem z osmého století před naším letopočtem. Pavel byl přesvědčen, že křesťanská evangelia byla odhalena před příchodem Krista prorokům Izraele (Řím. 1:1, 2; 16:25, 26; Gal. 3:8; Titus 1:2). Jakékoli oddělování evangelia od svého zjevení ve spisech Písma Starého zákona vede ke katastrofálnímu nedorozumění. Když Pavel píše o evangeliu, předpokládá, že jeho čtenáři znají pozadí evangelia ve Starém zákoně. V dnešní době však většina čtenářů přistupuje k Pavlovým dopisům bez tohoto nezbytného pochopení, co proroci mínili evangeliem.

Řada klíčových pasáží proroků byl rozpoznána jako svědectví k obnovení zdravé vlády pro Izrael, ke znovunastolení monarchie Izraele v osobě zaslíbeného Davidova potomka. Pokud by se znovu v Izraeli neobjevil Davidův trůn s Mesiášem jako králem, celé starozákonné zjevení by se rozplynulo jako zbožná legenda, ne-li podvod.

¹⁴ Překlad je opřen o verzi v *New International Commentary on the Old Testament* od J. C. Allena, Grand Rapids: Eerdmans, 1976.

Izajáš používá sloveso „kázat evangelium“ v řadě pasáží:

Vystup si na vysokou horu, Sijóne, *nositeli dobré zprávy*, pozvedni mocně hlas, Jeruzaléme, *nositeli dobré zprávy*. Pozvedni hlas, neboj se, řekni judským městům: Hle, váš Bůh! Hle, Panovník Hospodin přichází s mocí a jeho paže pro něj vládne. Hle, jeho mzda s ním a jeho odměna před ním. Bude pást své stádo jako pastýř, svou paží shromáždí jehňata ... Jistě můj lid pozná moje jméno, jistě je pozná, neboť v onen den já budu ten, kdo bude říkat: Zde jsem. Jak příhodné jsou na horách nohy toho, kdo přináší novinu, kdo zvěstuje pokoj, kdo *přináší dobrou novinu*, kdo zvěstuje záchranu a kdo říká Sijónu: Tvůj Bůh se ujal kralování. Slyš! Tví strážní pozvedli hlas, společně jásají. Vždyť tváří v tvář uvidí, jak se Hospodin vrací na Sijón. Propukněte společně v jásot, jeruzalémské trosky, protože Hospodin potěšil svůj lid, vykoupil Jeruzalém. Hospodin obnažil svou svatou paži před očima všech národů a všechny končiny země uvidí záchranu našeho Boha. (Iz. 40:9-11; 52:6-10; čsp).

Ježíš viděl sám sebe v roli kazatele této dobré zprávy. Ve svém inauguračním projevu v Lukáš 4:18, 19 citoval Izajáše 61:1, 2: "Duch Panovníka Hospodina je na mně, protože Hospodin mě pomazal, abych *přinesl radostnou zvěst* pokorným, ovázal rány zlomeným v srdci, abych vyhlásil zajatcům svobodu a otevření žaláře vězňům, a abych vyhlásil rok Hospodiny přízně [odkaz na konečný Jubilejní rok]." Ježíš vhodně ukončil citát v tomto bodě, ale Izaiášova předpověď přijme v budoucnosti i konečné naplnění těchto slov, "ve dnu ospravedlnění naším Bohem".

3 Tradiční židovské a křesťanské výklady

Podníceni jednotným očekáváním proroků, židovští rabíni shromáždili ze svých spisů Písma tyto informace o Mesiášovi a o jeho budoucím Království:

1. Mesiáš má být potomkem Davidova domu a jeho cílem je obnovit království pro Izrael a rozšířit jeho vliv na celý svět.

Křesťanství, jak je hlásal Ježíš, je potvrzením této vznešené vize budoucnosti našeho světa. Ježíš byl zmocněn při svém prvním příchodu léčit a obnovit jen v malém měřítku. Drtivá většina světa zůstala ve tmě. Při svém druhém příchodu bude inaugurován pro celosvětovou obnovu, jak oznámil Petr (Skutky 3:21). Bohužel, církve, pod vlivem pohanské řecké filozofie, postupně ztrácela své uchopení velkého prorockého ohlašování Království jako světové vlády pod dohledem znesmrtelněného Mesiáše. Tento slib nadcházející dobré doby byl nahrazen mdlou, mystickou a mlhavou vyhlídkou na odtělesněnou existenci v "nebi". Zhroucení původní křesťanské naděje, založené na učení Krista a izraelských proroků, lze stopovat až k interpretačním technikám (termín je příliš zdvořilý!) takových církevních otců jako Órigenés a Augustin, kteří se snažili zamluvit jasný význam biblického textu. Bible poskytla ve Zjevení vrcholné proroctví o Království, na které se těšil zbytek Písma. Augustin se ale rozhodl

alegorizovat tvrzení Zjevení a aplikovat je na historii církve [a tak zničit budoucnost a přemístit ji do současnosti] ... Tisíc let nelze chápat doslovně, ale představuje celou historii církve od Vtělení až po konečný konflikt. Panování svatých je proroctvím o nadvládě církve nad světem [už nyní!]. Vzkříšení je metaforické a prostě odkazuje na duchovní vzkříšení věřícího v Krista [už nyní!]. Ale exegeze tohoto druhu je *nečestná a nicotná* ... Pokládat takový výklad na výraz "první vzkříšení" (Zj 20:6) je prostě hra s pojmy. Pokud se snažíme zamluvit zřejmý význam slov, pak, jak Alford říká: "Je konec všech významů v jazyku a Písmo je vymazáno jako určité svědectví pro cokoliv."¹⁵

2. V posledním strašlivém boji o světovou nadvládu budou Boží nepřátelé, soustředění do jediného Antikrista, poraženi a zničeni.

3. Založení Mesiášova království po porážce Antikrista povede k duchovní a politické nadřazenosti Izraele, kdy budou všechny národy vyučovány, aby uznaly vládu Jeho zástupce, Mesiáše, a vyhledávaly pokyny ze zákona.

¹⁵ Peake's Commentary on the Bible, str. 941, přidáno zdůraznění

Není pochyb o tom, že zdrojem této informace jsou hebrejské starozákonní spisy Písma. Je neméně zřejmé, že naděje rozničená proroky byla plně potvrzena Gabrielem, když označil Ježíše za slibovaného vládce, v němž se skuteční dlouho očekávaná celosvětová vláda: "Pán Bůh mu dá trůn jeho otce Davida, a bude kralovat nad domem Jákobovým navždy" (Lukáš 1:32, 33).

Lukáš nám dal v těchto verších definitivní křesťanské prohlášení o nejvyšší autoritě, o údělu Ježíše. Má obnovit štěstí svého lidu a vládnout světu z Jeruzaléma jako božsky jmenovaný král. Naděje byla sociální, duchovní a politická – a vztahovala se *k zemi!* Víra v nadcházející Království byla jádrem křesťanství Nového zákona, jak Lukáš, společník Pavla, poučoval Theofila (Lukáš 1:1-4).

Ve světle jednomyslného poselství hebrejských proroků Židé obecně dospěli k závěru, že Ježíšův nárok na mesiášství by měl být odmítnut. Argumentují takto: Poněvadž nárok být Mesiášem zahrnuje, že dotyčný svrhne světové mocnosti, a protože Ježíš nezrušil římskou moc v Palestině ani nezaložil Boží království, Ježíš a jeho učedníci nesprávně věřili, že je slibným Mesiášem. Dokumenty Nového zákona proto představují falešný nárok.

Konfrontováno se stejnými údaji tradiční křesťanství usuzovalo takto: Protože Ježíš prohlašoval, že je a byl skutečně Mesiášem, a protože římské panství v Palestině nebylo zrušeno a mesiášské Království nebylo založeno na zemi, Ježíš nemohl zamýšlet uskutečnění mesiášského programu tak, jak očekávali Židé. Musel proto přehodnotit mesiášskou naději proroků tak, aby vyloučil jakoukoli představu o politické revoluci a založení mesiášské vlády na zemi.

Aby podpořili tuto linii uvažování, teologové vynaložili hodně vědecké energie ve snaze přesvědčit nás o tom, že židovské chápání Království a Ježíšovo pojetí o něm byly nesmiřitelně protichůdné. Především si nemůžeme myslet, že Ježíš měl nějaké politické ambice. Jeho cíle, tak to bylo dlouho hájeno, byly zcela "duchovní". Podstatu tohoto dlouhodobého a hluboce zakořeněného přesvědčení lze shrnout takto: Mnozí v Izraeli očekávali spásu skrze Mesiáše, pomazané-

ho, kterého Bůh poslal vládnout pozemskému Království. Tento Mesiáš přinese Izraeli slávu, zničí zlo a založí spravedlnost s neodolatelnou mocí. To, co dělal Ježíš, bylo zcela jiné. Království založil v srdcích svých následovníků.

Standardní díla stále odrážejí stejný pohled na Ježíše a na Království. Společným pro všechny je přinejmenším uznání, že Boží království bylo základem všeho, co učil Ježíš. Ovšem Království, daleko od toho, aby se stalo světovou vládou, je omezeno na etikou Boží vládu v srdcích lidí:

Břemeno Ježíšova poselství bylo: Království Boží je vůle nebeského Otce, zakotveného v srdcích lidí. Učil, že víra v Boha přinese nový řád věcí, ve kterém budou opuštěny starosti a obavy života ... Modlitbou ze srdcí, která byla očištěna skrze pokání a upřímnou touhu po lepším životě, bude získána Boží přítomnost, Jeho Království přijde a odměnou lidí bude společenství s Bohem.¹⁶

Kupodivu byl tento typ popisu Božího království přijat křesťanskou veřejností jako uspokojivá reflexe Království, která se objevuje v křesťanských dokumentech. Přesto populární pohled opomíjí jakýkoli odkaz na *druhý* příchod Ježíše a následné mesiášské Království na zemi. Krom toho standardní definice Království není chráněna před hlavní námitkou: Je naprosto protikladné tvrdit, že být Mesiášem a současně zcela odmítat *politickou* roli, kterou hebrejské spisy Písma ustanovují pro Mesiáše a která je hlavním bodem mesiášství! Nedává vůbec smysl, že Ježíš mohl mluvit o Božím království (a o sobě jako o Mesiáši) a popírat význam tohoto výrazu jako obnovení celosvětové teokratické vlády na zemi s Jeruzalémem jako metropolí nové společnosti, jak si představovali všichni hebrejské proroci. Odmítnutí vnějšího politického království je o to víc nemožné, když člověk neustále tvrdí, jak to činil Ježíš, že hebrejské Písmo je inspirovaným a autoritativním zdrojem veškeré náboženské pravdy. Poněvadž se v důsledku Ježíšovy služby na zemi neobjevil žádný nový politický řád, komentátoři rozhodli mezi dvěma alternativami: Buď Ježíš ve skutečnosti nikdy neprohlašoval, že je Mesiášem, a v takovém případě mu jeho učedníci museli chybně přisoudit ten titul; nebo skutečně prohlašoval,

¹⁶ *New Age Encyclopedia*, London: Simpkin, Marshall, Hamilton, 1925, Vol. 6, str. 176, 177.

že je Mesiášem, ale použil titul a frázi "Boží království" radikálně novým způsobem, který jej navždy

oddělil od jeho starozákonních kořenů především tím, že je zbavil jakéhokoli politického významu.

4 Třetí řešení

Ani jedno z těchto řešení neodpovídá důkazům z biblických dokumentů. V obou případech se velké části dostupných údajů prostě neberou v úvahu. Doporučení, že Ježíš ve skutečnosti netvrdil, že je Mesiášem, by způsobilo, že celý Nový zákon je podvodný. Ale není méně problematické tvrdit, že Ježíš opustil židovskou, starozákonní národní naději na celosvětovou mesiášskou vládu, kterou předvíдали všichni proroci. V Novém zákoně existuje hojně svědectví, která dokazují, že takovou věc neučinil. Zůstává tudíž třetí možnost. Se svými současníky Ježíš obvykle používal výraz "Boží království" k popisu nového celosvětového politického řádu na zemi slíbeného svatým Písmem, ale on a jeho apoštolové někdy rozšířili tento termín tak, aby zahrnoval předběžnou a přípravnou fázi v božském plánu Království:

1. Jeho oznamování mesiášského Božího království ještě před jeho zřízením po celém světě při návratu Ježíše na zem v moci a slávě.
2. Předvedení moci Království udělené Ježíšovi a jeho vybraným následovníkům, projevující se tím, že uzdravovali a vymítali duchy.
3. Získávání učedníků prostřednictvím Ježíšovy služby a jejich výchova pro vedoucí postavení v nadcházejícím mesiášském Království, jakož i účast na oznamování Království před jeho příchodem.
4. Smrt Mesiáše za hříchy světa.
5. Jeho nanebevstoupení a usednutí po pravici Otce (jak předpovídal nanejvýš důležitý Žalm 110:1)¹⁷ až do svého návratu, kdy slavnostně uvede Království jako obnovený společenský a politický řád na zemi.

Je důležité si uvědomit, že starozákonní proroci tento předběžný vývoj v přípravě na Království jasně neod-

lišovali od úplného nastolení Království po celém světě, ačkoli při zpětném pohledu můžeme vidět jasné náznaky těchto dvou fází božského programu roztroušené v celém starozákonním Písmu. V tradičním křesťanství debata o Božím království jako v jistém smyslu popisu křesťanského života *nyní* zatlačuje do pozadí, dokonce zatemňuje a odstraňuje, Království jako *budoucí* zřízení božské vlády na celém světě, která pro Ježíše a pro celý Nový zákon, stejně jako pro proroky, *má být velkou událostí slavnostně zahájenou jeho Druhým příchodem*.¹⁸

Království, o kterém učil Ježíš, je v první řadě novým řádem na zemi spojeným s velkou budoucí krizí v dějinách, která bude poznamenána jeho návratem s mocí. Neboť Ježíšovo Království ještě nepřišlo. O jeho příchod se máme modlit.¹⁹ Moc Království byla nesporně prokázána jeho službou, ale ta byla jen předzvěstí nadcházejícího Království, které ještě leželo v budoucnu a zcela záviselo na návratu Ježíše, jako Krále, aby je zřídil.

Je-li Nový zákon čten z perspektivy, která dovoluje jak přítomný předběžný projev ducha a moci Království, tak i jeho budoucí celosvětovou inauguraci a zřízení při Druhém příchodu, pak je zřejmé, že Ježíš nikdy ani na okamžik nezbavil Boží království politického a územního významu, který mu dávali proroci a který byl včleněn do židovského náboženství jako velká národní naděje. Ježíš však při svém prvním příchodu neočekával, že zavede mesiášské Království jako celosvětovou politickou říši. Nicméně veškeré jeho učení bylo směřováno k přípravě jeho následovníků pro budoucí příchod mesiášského Království. Když se na konci své služby podrobil ukřižování z

¹⁷ Tento verš je citován nebo zmiňován v Novém zákoně vícrát než kterákoli jiná pasáž Starého zákona. Zjevně je pro naše chápání apoštolského křesťanství nejdůležitější.

¹⁸ Srv. *The Century Bible, Introduction to Thessalonians* (London: Caxton Publishing Co., n.d.), str. 29: "Nedávno bylo namítáno, že Boží království bylo hlavním tématem Ježíšova učení, který vždy, když mluvil o Božím království, mýnil onen triumfální nový pořádek budoucnosti, který bude zřízen při jeho návratu ve slávě s anděly do

tohoto světa." Odkaz na dílo Johanna Weisse: *Predigt Jesu vom Reiche Gottes (Jesus' Proclamation of the Kingdom)*, Philadelphia: Fortress Press, 1971, první vydání 1892). Weiss správně viděl, že Ježíš mluvil vždy o skutečném Království budoucnosti. Pak nám řekl, že takové učení je nyní pro nás bezvýznamné!

¹⁹ Mat. 6:10, "Přijď Tvé Království." Josef z Arimatie je očekával (Marek 15:43).

rukou římských a židovských úřadů, slíbil, že se vrátí po vzkříšení a po nespécifikovaném mezidobí, aby politicky zavedl Království jak v Izraeli, tak celosvětově. Toto řešení božského dramatu by v každém de-

tailu splnilo předpovědi všech proroctví Starého zákona a také potvrzovalo Ježíšův nárok na postavení Mesiáše.²⁰

5 Nepolitický Mesiáš tradičního křesťanství

Tradiční verze křesťanství se podivně zdráhají uznat politickou dimenzi Ježíšova učení. Komentátoři se snažili ji vyloučit a používali soustavu různých nápadů, kterými se jí snažili zamluvit. Tento postup zahrnoval nic menšího než *husarský kousek*, kterým byla nejprostší biblická tvrzení vyprázdněna ze svého zřejmého významu.

Tyto techniky neunikly kritice od těch komentátorů, kteří si uvědomili, že se děje vůči posvátnému textu násilí. V této souvislosti si zaslouží být citován komentář Alberta Schweitzera: "U mnoha největších výroků [Ježíše] se shledává, že jsou odloženy do kouta jako výbušné granáty, z nichž byla odstraněna výbušnina ... Způsobili jsme, že Ježíš hovoří jiným jazykem (totiž z naší doby) než tím, kterým skutečně mluvil."²¹ Ježíšova slova utrpěla zatmění.

Schweitzer byl přesvědčen, že Ježíšovo vědomí krize a konce světa představují samotné jádro jeho myslí a poselství a že naše doklady nedávají žádný smysl, pokud nejsou viděny v tomto světle.

Jiný komentátor, David Baron, si stěžoval, že se slovy proroků zacházeli vykladači špatně způsobem, který vyloučil realitu budoucího Božího království. To, co Baron říká o komentářích k proroku Zachariášovi, platí stejně dobře pro tradiční zacházení s Božím královstvím v Ježíšově učení:

Téměř všechna existující díla o této proročké knize jsou jedním či jiným způsobem vadná a některé z nich jsou dokonce zavádějící. Starší komentáře, ačkoli jsou chvályhodné pro svůj uctivý duchovní tón a praktické učení, a některé z nich obsahují hodně spolehlivého filologického a historického materiálu, jsou víceméně

pokaženy alegorizujícím principem výkladu, kvůli kterému *u všech odkazů ke konkrétnímu Božímu království na zemi, k doslovnému obnovení Izraele a viditelnému objevení a panování Mesiáše, existuje snaha je zamluvit.*²²

Poněvadž Boží království bylo jádrem všeho, co Ježíš učil, a poněvadž plně potvrzoval správnost naděje proroků,²³ odstranění mesiášského Království ohrozí podstatu Ježíšova křesťanského poselství. Nevýslovná škoda způsobená "alegorizujícím principem interpretace" (sofistikovaná fráze pro "snahu zamluvit") nebyla omezena na knihu Zachariáš. Téměř všechny standardní komentáře k Novému zákonu jsou chybné z důvodu uvedeného Davidem Baronem. Ježíšovo učení utrpělo ničující ránu, když vykladači už déle neuznávali, že Boží království znamená především a rozhodujícím způsobem to, co to vždy znamenalo pro proroky: "konkrétní" Boží království na zemi, které má být zahájeno událostí známou v Starém zákonu jako Pánův Den a v novém jako Druhý příchod Ježíše.²⁴ Obvyklý význam pojmu "Boží království" na Ježíšových rtech je nový řád, který má být slavnostně uveden jeho návratem. To přesně odpovídá popisům Starého zákona o vládnoucím Bohu (tj. v osobě Jeho zvoleného Krále, Mesiáše).²⁵ Tradiční teologie vypadá, že zapoměla, že Ježíš přišel "potvrdit sliby dané otcům" (Řím. 15:8), a otcové počínají Abrahamem očekávali, že "zdědí svět" (Řím. 4:13). Sliby dané Abrahamovi, které Nový zákon potvrdil, byly založeny na naději na převzetí odpovědnosti za zemi. Ježíšův slib odměny svým učedníkům byl popsán z hlediska vládní funkce: "měj pravomoc nad deseti městy" Lukáš 19:17). Naděje, kterou Ježíš vzbudil,

²⁰ Srv. *The Century Bible, Introduction to Thessalonians*, str. 30: "Po čem se Židé sháněli už při prvním příchodu Krista, byli křesťané nakloněni hledat při druhém příchodu."

²¹ *Quest of the Historical Jesus*, New York: MacMillan, 1968, first pub. 1910, str. 400.

²² *The Prophecies of Zechariah*, London: Marshall, Morgan & Scott, 1962, str. viii, ix, přidáno zdůraznění.

²³ Mat. 5:17, "Nemyslete si, že jsem přišel zničit zákon nebo proroky." Řím. 15:8, "Ježíš Kristus byl služebníkem obřezaných ... aby potvrdil sliby učiněné otcům."

²⁴ Viz např. 1 Tes. 5:2; 2 Tes. 2:2; 1 Kor. 1:8; 2 Kor. 1:14. Pánův den je tentýž jako den Kristova budoucího příchodu.

²⁵ Viz navíc další pasáže, Iz. 52:7-10; 32:1; Ž. 2; Zach. 14:9 a násled.; Zj. 11:15-18; Ž. 96-101, které popisují den, kdy se "Pán stal králem" – začal vládnout.

se nijak neliší. Slíbil mírným, že jednoho dne "zdědí zemi" (Mat. 5:5) a že Bůh pak "jim dá království" (Luk. 12:32). *Novozákonní křesťanství slibuje svým přívržencům administrativní postavení v nové vládě určené k tomu, aby se objevila na Zemi, když se Ježíš vrací* (Zj. 5:10).

6 Budoucí politické Království v Ježíšově učení

Několik kriticky důležitých Ježíšových výroků nedostalo takovou pozornost, jakou si zaslouží. Jedná se o verše, které ukazují, že Ježíš si byl velmi vědom politické povahy Království, pro které byl určen jako Mesiáš, aby je spravoval po svém návratu na konci věku.

Každý, kdo by tvrdil, že je zaslíbeným Davidovým synem, nemohl nebyť ohromen zásadním významem smlouvy uzavřené s Davidem, popsané v 2 Samuelově 7 (souběžně v 1 Paralip. 17).²⁶ Jak je dobře známo, ta tvořila základ Božího slibu přivodit pokoj na zemi prostřednictvím Jeho zvoleného Krále.²⁷ Ze čtení hebrejských spisů Písma bylo široce uznáváno, že sláva Davidova království bude nakonec v Izraeli obnovena s prospěchem pro celý svět, až Mesiáš nastoupí své panování. Proto přední Ježíšovi učedníci dychtivě očekávali "útěchu Izraele" nejen před Ježíšovým narozením, ale poté, co dokončil svou krátkou službu v Palestině. Národní očekávání mesiášské vlády zůstává ústředním bodem křesťanských zpráv: spravedlivý a zbožný Simeon "hledal útěchu Izraele a svatý duch byl na něm" (Luk. 2:25). Anna, prorokyně, kterou Lukáš pochválil za její výjimečnou oddanost Bohu, "hledala vykoupení Jeruzaléma" (Luk. 2:38). Josef z Arimatie, kterého Matouš popisuje jako Ježíšova učedníka (Mat. 27:57), byl "dobrý a čestný člověk ... který očekával Boží království" (Luk. 23:50, 51). To bylo po Ježíšově smrti. Zjevně nevěřil, že Království přišlo s Ježíšovou službou, ačkoli záznamy popisují jeho službu jako předjímání Království (Mat. 11:5).

Stejně tak lupič na kříži uznal jistotu budoucího příchodu Království, když prosil Ježíše o svou účast s

Mesiáš, který nepřevezme úřad jako vládce univerzální říše soustředěné v Jeruzalémě, není Mesiáš očekávaný proroky a slíbený Gabrielem Marii (Lukáš 1:32, 33). Je tedy oprávněné se zeptat, zda Ježíš z tradiční teologie, o němž se jen málo nebo nic říká o světové říši na zemi slavnostně uvedené budoucí krizí, může být Ježíšem Mesiášem z Bible.

ním: "Ježíši, pamatuj na mne, až přijdeš [t.j. slavnostně nastoupíš] do svého Království" (Luk. 23:42).

Přesně totéž nadšení pro Království a pro evangelium podnítilo žádost matky Jakuba a Jana v zájmu svých synů. Její naléhavá prosba odhaluje biblickou křesťanskou představu o mesiášském Království a Ježíš neudělal vůbec nic, aby narušil její chápání toho druhu Království. "Přikaz toto ve mém Království, aby ti dva moji synové mohli sedět, jeden po tvé pravici a jeden po tvé levici" (Mat. 20:21).

Království, které měla na mysli, určitě nebylo omezeno na království "v srdci". Ježíšova odpověď potvrdila, že čest sedět na hlavním místě v budoucím Království byla vyhrazena "pro ty, pro které bylo připravena" (Mar. 10:40). Navíc dodal, že významnost v nadcházejícím Božím království je pro ty, kteří nejprve přijmou úlohu služebníka, jak sám učinil (Mar. 10:42-45; srv. Fil. 2:5-8). Sotva existuje v Ježíšově mysli pochybnost o povaze budoucího Království nebo o postavení v něm. Učedníci nebyli pokáráni za nějaké nedorozumění ohledně budoucího Království, v němž by mohli zaujmout postavení. Potřebovali jen poznat, že cesta k významnosti vede skrz pokoru, utrpení a služebnost.

Otázka křesťanského cíle je nesmírně důležitá v záznamech o Ježíšově učení. Apoštolové byli Ježíšem poučeni, aby uznali zaslíbené mesiášské Království za jádro Nové smlouvy. Pro ně mělo být nejvyšším cílem křesťanského života pomáhat Mesiášovi ve správě jeho Království. Při poslední večeři jim řekl: "Uzavírám s vámi smlouvu tak, jako ji můj Otec

²⁶ Význam této smlouvy je vidět v odkazu na ni v Ž. 72 a 89, a Luk. 1:32, 33.

²⁷ Tento božský zákrok je živě popsán v žalmech, zejména v Ž. 2 a 10. Jak kumránská komunita tak křesťané viděli

aplikaci 2 Sam. 7:14 ve slíbeném vysvoboditeli (srv. Heb. 1:5; Luk. 1:32, 33).

uzavřel se mnou, abych vám udělil království, abyste mohli jíst a pít u mého stolu v mém království, a budete sedět na trůnech spravující dvanáct kmenů Izraele" (Luk. 22:29, 30).

Jen pár okamžiků předtím Ježíš řekl, že nebude s nimi pít víno Pasach, dokud nebude Pasach "naplněn v Božím království", to znamená "dokud Boží království nepřijde" (Luk. 22:16, 18). Tehdy budou jíst a pít v jeho přítomnosti, opět s ním spojeni jako představenstvo Království. Tato slavná příležitost měla být "v Novém věku [doslovně "když je svět znovu zrozen"], když Syn člověka sedí na svém slavném trůnu" (Mat. 19:28).

7 Odchod a návrat urozeného člověka

Při jiné příležitosti Ježíš vrhl další světlo na Boží království tím, že se přirovnal k urozenému muži, kterému bylo předurčeno odejít a později se vrátit, aby převzal vedení v království svého otce. Ježíš vyprávěl toto podobenství, aby objasnil nejjednoduššími pojmy etapy božského plánu v dějinách. Jelikož on a jeho učedníci byli v blízkosti Jeruzaléma a blížili se k městu, které každý uznával za hlavní město království, jeho publikum – mnozí z nich přijali jeho nárok na mesiášství – velmi rozumně očekávalo, že "Boží království se objeví neprodleně." (Lukáš 19:11).

Lukášova zpráva nás nenechává na pochybách o tom, že projednávané Boží království, bylo královstvím se sídlem v Jeruzalémě a geografická blízkost krále k hlavnímu městu vyvolala vzrušení, že naděje proroků a národa byly konečně realizovány. Podobenství, které následovalo, mělo předložit poučení, že Království se nemělo objevit *okamžitě*, že se nakonec objeví, nebylo zpochybňováno. Jeho vystoupení bude navíc znamenat zničení Ježíšových nepřátel: "ty mé nepřátele, kteří nechtěli, abych nad nimi kraloval, přiveďte sem a přede mnou je pobijte" (Lukáš 19:27).

Ani na okamžik Ježíše nenapadlo, že lidé špatně pochopili povahu Království nebo že by měli hledat

Apoštolové nepochybovali o tom, kdy to bude, neboť Ježíš také řekl: "Když přijde Syn člověka ... *pak* bude sedět na svém slavném trůnu" (Mat. 25:31).

Důsledky toho všeho jsou jasné, neboť vše lze číst. Království bude slavnostně uvedeno návratem Krista na počátku Nového věku. Budou existovat trůny a vláda nad dvanácti kmeny shromážděnými v zemi. A bude existovat společenství s Ježíšem v tom Novém věku, společenství nebude obnoveno "dokud nepřijde království" (Luk. 22:18).

Zatímco tato informace o Božím království tvoří rámec všeho, co učil Ježíš, do jaké míry to hraje vůbec nějakou roli v tom všem, co jsme začali nazývat křesťanstvím?

království jen "v srdci". Jednoduchým příběhem o urozeném muži objasnil, že Boží království nebude veřejně slavnostně zavedeno, dokud se nevrátí z nebe poté, co obdrží od Otce svou královskou autoritu. Při svém návratu vykoná svou královskou moc popravou svých nepřátel za to, že odmítli podřídit se jeho suverenitě (Luk. 19:27). Zároveň jeho věrní následovníci měli být odměněni za svou plodnou službu, zatímco pán byl nepřítomen, tak, že dostali na starost obyvatelstva měst v Království (Luk. 19:17).

Podobenství dalo dokonalý smysl jako potvrzení toho, co proslulý 2. žalm předpověděl o Mesiášovi, Pánovu pomazaném. Podle tohoto žalmu Bůh slíbil, svému Mesiáši "dám národy do dědictví a tvým vlastnictvím budou i končiny země" (v. 8). Král je měl "roztlouci železnou tyčí a rozbít je jako hliněnou nádobu" (v. 9). Ve stejném žalmu byli světoví vládci, kterým Mesiáš čelil při svém návratu, vyzýváni, aby "vzdali hold Synovi, aby se nerozzlobil a nezničil vás" (v. 12). Jak Židé, tak i Ježíš, uznávali 2. žalm jako předpověď Mesiášova dobytí světa při jeho příchodu v moci. V Ježíši viděl křesťanské společenství "dítě, syna, které má vládnout nad národy železnou tyčí" (Zj. 12:5). Vskutku výzva k postavení "autority nad národy" byla určena vzkříšeným Ježíšem k podněcování věřících až do konce (Zj. 2:26).²⁸

²⁸ Viz Zj. 11:15; 12:5; 12:10; 19:15 pro uplatnění 2. žalmu na Ježíše; též Sk. 4:25, 26; 13:33, tento odkaz na po-

četí/zplození Ježíše, když ho Bůh přivedl k bytí (srv. Mat. 1:20, "zplozený"; Lk. 1:35). Sk. 13:34 na rozdíl od verše

8 Ježíš, židovsko-křesťanský Mesiáš

Informace, které jsme prozkoumali, odhalují Ježíše, který je veskrze politická postava, ačkoli při svém prvním příchodu netřímá žádnou ze svých politických pravomocí a držel striktně oddělené od tehdejší politiky sám sebe i své následovníky.²⁹ Svou službou prokázal vlastnosti něžnosti a soucitu, které ospravedlňují jeho nárok zrcadlit charakter svého Otce. Kontrast mezi trpícím služebníkem, který se později stane vítězícím králem, ukazuje mimořádný rozsah osobnosti Ježíše. V prvním století se "nehádal se ani nekřičel ... Potlučenou třtinu nedolomí a doutnající knot neuhásí." (Mat. 12:19, 20). A tak tehdy nerozhodoval o světských záležitostech; ale při svém návratu v slávě je určen k tomu, aby bojoval a soudil národy a ovládal je železnou tyčí (Zjev. 19:15). Každý portrét, který nepočítá s vybarvením obou stránek Mesiášovy činnosti, je beznadějně zkreslený. Víra v historického Ježíše, který je nezbytně také Ježíšem víry, musí být založena na úplném rozsahu o něm zjevené pravdy.

Tradiční křesťanské učení téměř úplně vyřadilo politický prvek v Ježíšově učení, a to buď opomenutím výroků o vládnutí, které očekával pro sebe a pro své učedníky, nebo tvrzením, proti nejzřetelnějšímu svědectví Nového zákona, že správních postavení slíbených jeho učedníkům se měli ujmout *už nyní* před Druhým příchodem. Teorie, že apoštolům bylo nabídnuto kralování nad církví, je ve střetu s jasným učním Nového zákona, že "Ježíš přichází ve své slávě v Novém věku" (Mat. 19:28, 25:31), ne dříve, a že Mesiášovi následovníci mají sdílet svá panství s ním. Urozený muž v podobenství se musel vrátit z nebe dřív, než byl oprávněn si to vyřídit se svými nepřáteli a ve svém království vládnout s věrnými. Dokud se Ježíš nevrátí, budou učedníci vytrvávat v modlitbě "přijď Tvé Království", a teprve až "Království při-

jde" (Lukáš 22:18), Ježíš usedne se svými učedníky v Království, na němž jim slíbil se poúlet.

Široce zastávaný názor, že slib vladařství se vztahuje na období před druhým příchodem, představuje fatální vykloubení biblického schématu a má tragický účinek pro podporu úplně nebiblického pohledu na budoucnost a zatažení závoje nad skutečností Božího království, které má být uvedeno do úřadu, když se Ježíš vrátí. Ježíšova mysl je plně odhalena ve Zjevení, které sdělil prostřednictvím milovaného učedníka Jana. Zjist'ujeme, že potvrzuje své povzbuzení a vytrvává až do Velkého dne:

držte pevně, co máte, dokud nepřijdu. Kdo vítězí a zachovává moje skutky až do konce, tomu dám tutéž moc, kterou jsem přijal od svého Otce, dám mu vládu nad národy; bude je pást železnou berlou a budou rozbíjeny jako hliněné nádoby ... Kdo vítězí, tomu dám usednout se mnou na můj trůn, jako i já jsem zvítězil a usedl se svým Otcem na jeho trůn. (Zjev. 2:25-27; 3:21).

To jsou slova samotného Spasitele ("Boží Syn ... říká toto", Zjev. 2:18), a církve jsou nabádány, aby "slyšely, co jim praví Duch". Lze stěží vidět, že by průměrný návštěvník bohoslužeb vlastnil něco podobného vyhlídky na budoucnost vštěpovanou v těchto verších Ježíšem. Zdá se, že tradiční křesťanství nevyprodukovalo nic z těchto dramatických křesťanských učení. Slova, která jsme citovali ze Zjevení, jsou koneckonců jen potvrzením toho, co již Ježíš položil před apoštoly jako cíl jejich učednictví – spojit se s ním při správě obnoveného Izraele a světa.³⁰

Navzdory skutečnosti, že tato plnokrevná mesiášská naděje byla vštěpována Ježíšem, komentátoři vyjádřili svou antipatii k jeho mesianismu tím, že dali činnosti Mesiáše popsané v 2. žalmu a v Ježíšových slovech ve Zjevení nálepku "nekřesťanská". Nevidí, jak

33 mluví o jeho vzkříšení. Sk. 13:33 mluví o zplození Božího Syna v lůně jeho matky.

²⁹ Existuje smysl v tom, že Ježíšovo poslání bylo od počátku veskrz politické. Nový zákon ho popisuje jako bojovníka s nadpřirozenými silami Satana. Bylo by správné nazvat to zapojením do "kosmické politiky". Pro biblické křesťanství je boj mezi Ježíšem a Satanem reálným problémem. A je to boj o světovou nadvládu, který ještě musí

být vyřešen, přestože je zaručen slibem Ježíšova konečného triumfu. Bůh, v Kristu, získává zpět odbojnou zemi ze spárů ďábla. Kvůli lidské umíněnosti a slepotě je však Satan stále "bohem tohoto věku" (2 Kor. 4:4; 1 Jana 5:19; Zjev. 12:9).

³⁰ Mat. 19:28; Luk. 22:28-30; Zjev. 2:26; 3:21; 5:10; 20:1-6.

může mít činnost krále popsaná v 2. žalmu pro Ježíše nějaký význam. Navzdory jeho vlastní citaci 2. žalmu s odkazem na sebe a na svou církev, není netypický následující komentář:

2. žalm nemůže být striktně považován za odkaz na Ježíše, zčásti proto, že ustanovení krále na svatém vrchu Sionu by v jeho případě nemělo žádný význam; zčásti proto, že koncepce jeho poslání rozbíjet své nepřátele na kusy je nekřesťanská.³¹

Teologové, kteří agitují pro toto hledisko, jsou chyceni do tragického rozporu. Zatímco říkají, že přijímají Ježíše jako Krista, pokoušejí se omezit jeho aktivity způsobem, který by vyloučil velkou část biblického mesiášství. Ježíš nesdílí pochyby teologů o druhém žalmu, neboť ve Zjevení, které udělil Janovi a jeho prostřednictvím církvi, ve skutečnosti naléhá na věřící, aby odhodlaně pokračovali k cíli, kterým je podílet se na mesiášské "autoritě nad národy". Sliby o královské výsadě jsou zjevně nesporné ve Zjevení 2:26, 3:21, 5:10 a 20:1-6, stejně jako v Matoušovi 19:28 a Lukášovi 22:28-30 (citovanými dříve). Ve Zjevení 3:21 Ježíš pečlivě rozlišuje mezi svou současnou součinností s Otcem na Otcově trůnu a svým budoucím vládnutím na svém vlastním davidovském trůnu v mesiášském Království: "Dám jim právo sedět vedle mne na mém trůnu, stejně jako jsem zvítězil

já a usedl se svým Otcem na Jeho trůnu." To vše přesně očekáváme z Ježíšova učení v evangeliích a ze Starého zákona, který Ježíš přijímal jako autoritativní Boží slovo.

Uznání a přijetí mesiášského tónu Ježíšova kázání o Království vrhá zcela nové světlo na jeho osobu a službu. Je obecně uznáváno, že naše chápání "posledních věcí" (eschatologie) nějak upadlo do stavu zmatku³² díky nejduchaplnějším komentátorům, kteří zřejmě dělají, co mohou, aby se zbavili celého problému budoucnosti. Je důležité si uvědomit, že zmatek ohledně budoucnosti znamená zmatek ohledně Ježíšova evangelia, které je neoddělitelně spojeno s apokalyptickým pohledem na historii, pohledem, který vidí celý náročný úkol lidské existence v úsilí o účast v Božím království, které bude vyhlášeno v Novém věku slavnostně otevřeným Druhým příchodem. Jakmile je vidět, že starozákonní apokalyptická naděje na konečnou božskou intervenci do záležitostí našeho světa zůstává v Novém zákoně neztenčená, teologie se vrátí spíše k hlásání Ježíšova poselství o Božím království než k používání mimořádného arzenálu kritických nástrojů navržených zjevně k tomu, vypustit z Ježíšova učení vše, co nelze sladit s "naším moderním vědeckým pohledem".

9 Nedefinované budoucí Království tradičního křesťanství

V Ježíšově vyučování je budoucnost vždy na předním místě a přítomnost je smysluplná jako příprava na konec věku, kdy se Ježíš vrací. Jakákoli teologie, která nepracuje v tomto rámci, ztratila svůj základ v Bibli.

Učenci uznávají, že Ježíš mluvil o Božím království jako o budoucím, avšak v jistém smyslu přítomném. Jít dále, jak se zdá, nejsou ochotni. Neurčili, co je míněno *budoucím* Královstvím. Tato vágnost ohledně Království vede automaticky k vágnosti ohledně evangelia – které je evangeliem o Království – a hrozí, že zatemní celé křesťanské poselství.

Nový zákon není potichu, jak jsme viděli, ohledně budoucího Království. Pokud podává po lopatě pouze příležitostně podrobnosti o budoucí Mesiášově teokracii, na níž se církev má účastnit v roli řídicích pracovníků s Kristem, je to kvůli předpokladu, že doktrína o Království bude pochopena ze Starého zákona. Nikdy netvrdí, že byly nahrazeny mnohem větší podrobnosti poskytnuté proroky. Vše, co proroci odhalili o budoucím Království a o panování Mesiáše, čeká na své naplnění při příchodu Ježíše v slávě. Naděje na obnovu Izraele (Skutky 1:6) je všude předpokládána jako součást křesťanského dědictví, které Ježíš nikdy nezpochybnil. To bylo zvláště zřejmé z Ježíšova slibu

³¹ *Dictionary of Christ and the Gospels*, New York: Charles Scribner's Sons, Sv. 2, str. 452. Při druhém příchodu bude Ježíš jednat jako zmocněnec Božího hněvu proti nepřátelskému světu. Zatím jsou křesťané povinni se svými nepřáteli zacházet nenásilně (Mat. 5:39, 40).

³² Ramm mluví o "beznadějném rozdělení evangelického křesťanství v prorockých a eschatologických záležitostech" (*Protestant Biblical Interpretation*, Baker, 1970, str. 244).

apoštolům, že budou v Novém věku předsedat dvanácti kmenům (Mat. 19:28). Ta myšlenka nepochází z Nového zákona. Žalmista předvídal dobu, kdy znovu shromážděný Izrael bude žít v míru pod správou "trůnu Davidova domu" (Žalm 122:5). Izaiáš hovořil o dokonale obnoveném Jeruzalémě, o jeho správcích očistěných "jako zprvu" (Iz 1:26) a o ideálním Králi vládnoucím se svými knížaty (Iz 32:1). V Novém zákoně kniha Zjevení zcela záměrně a specificky shromažďuje vlákna mesiášského proroctví a vztahuje je k Druhému příchodu. A Zjevení je křesťanské. Jak může být něčím jiným, když jeho autorem je Ježíš Kristus? (Zjev. 1:1) Hovořit o Zjevení jako o "židovském", jako by to znamenalo, že tudíž není křesťanské, je zásadně matoucí. Křesťanství je samo veskrz židovské. Ježíš je Žid, jehož učení je zakořeněno v izraelském dědictví. V knize Zjevení potvrzuje hodně

z toho, co již bylo zaznamenáno v evangeliích. Ježíšova pobízení církví ve Zjevení 2 a 3 ukazují, že se upřímně upsal tradičnímu mesianismu Starého zákona. Této skutečnosti se nelze vyhýbat s výjimkou drasticky výhodného prostředku popírajícího autorství Zjevení vzkříšeným Kristem a vyřezávajícího množství apokalyptických výroků z evangelia.

Je tragédií kritické učenosti, že v zoufalství vytvořit nějakého Ježíše, který se přizpůsobuje jejímu pohledu na to, jaký by Spasitel měl být, se pokusila představit křesťanství, které prostě ignoruje nebo odstraňuje velké množství křesťanských záznamů. Tak předložila radikální přestavbu doktríny Starého a Nového zákona o Království, a poté připisuje svůj vlastní výtvar Ježíši!

10 Odstranění budoucího Království teologií

Teologické spisy naší doby jsou plné svědectví, která ukazují, jak nečestně bylo zacházeno s Ježíšovým učením o Království. Někteří z nejproslulejších komentátorů, se zdá, jsou odhodláni zbavit se eschatologického Království, o kterém Ježíš hovořil tak obvykle. Protesty proti takovému hromadnému mýcení v Ježíšově učením se často objevují pouze v poznámkách pod čarou. Zaslужují si mnohem širší vytištění.

Například Leon Morris mluví o "již uskutečněné eschatologii" C. H. Dodda - teorii, podle níž Království přišlo s Ježíšovou službou a nemělo by být očekáváno v budoucnosti - jako "pro mnohé neuspokojivé". Neuspokojivé! Účinně odstraňuje naději na Království, ke které se upíná celý Nový zákon, dokonce celá Bible. Leon Morris vysvětluje teorii Profesora Dodda: "Eschaton [konec věku] se posunul z budoucnosti do současnosti, ze sféry očekávání do oblasti reálné zkušenosti."³³

Podle Dodda v Ježíšově vyučování není prostor pro jeho skutečný návrat. Reakcí běžného čtenáře Bible bude děsivý úžas nad tím, že by profesor Nového zákona mohl dospět k tomuto závěru. Morris dále říká,

že teorie již uskutečněné eschatologie "byla rozhodně odmítnuta mnoha moderními učenými". Cituje J. E. Fisse říkajícího, že "již uskutečněná eschatologie je bez obalu a jednoznačně heretická podle standardů významné části důkazů z Nového zákona." Emil Brünner je stejně otevřený:

Je zřejmé, že budoucí příchod je něco jiného než kus mytologie, bez které je možné se obejít. Ať je snad forma události jakákoliv, celá pointa spočívá ve skutečnosti, že se to stane. Snažit se to znejistit, znamená znejistit základy víry, roztříštit základní kámen, kterým vše drží pohromadě a bez něj se vše rozpadá na kusy. Víra v Ježíše Krista bez očekávání jeho Parousie [Druhého příchodu] je poukaz, který nikdy není splacen, slib, který není vážně míněn. Křesťanská víra bez očekávání Parousie je jako žebřík, který nikam nevede, ale končí v prázdnotě.³⁴

Jsou to slova skvěle řečená a také pravdivá. Faktem je, že miliony věřících v církvích nemají vůbec pochopení o budoucím příchodu Ježíše na zem, mnohem méně o skutečnosti Království, které slíbil slavnostně uvést *na zemi* v oné době. A přece Boží království a Druhý příchod, který je uvede, jsou středem a jádrem

³³ *New International Commentary on 1 and 2 Thessalonians*, Grand Rapids: Eerdmans, 1959, str. 147.

³⁴ *Ibid.* Je poučné uvažovat o alarmujícím faktu, že významný novozákonní učenec mohl "roztříštit základní

kámen" víry Nového zákona. To může vést k dalšímu zvážení toho, k čemu je nějaká "učenost"!

křesťanského evangelia! Neexistuje-li jasný výklad Království, zjevně nemůže existovat žádné autentické křesťanství.

Důraz J. E. Fisona a Emila Brunnera na velkou budoucí událost je třeba přivítat s nadšením, ale je zcela nespokojivé mluvit o Království tak vágně - "ať už bude mít událost jakoukoli podobu" -, když Nový zákon a Starý zákon, v němž je zakotveno, hovoří zcela konkrétně. Obnovená teokracie je popsána proroky v živých detailech. Vhodně je řečeno, v Novém zákoně se prokazuje, že velký Pánův den, který podle Starého zákona zavede Království, je nyní spojen s návratem Ježíše v moci a slávě. Ve Starém zákoně se nachází množství materiálu popisujícího světové události, které předcházejí a následují Pánův den. Jejich popis musí čekat na následující kapitolu.

Uzavíráme naši nynější diskusi souhrnem jejích základní tezí. Jakékoli tvrzení, že Ježíš je zaslíbeným Mesiášem, je nesoudržné, pokud není pojem "Mesiáš" chápán ve svém biblickém kontextu. V Novém zákoně neexistují žádné důkazy o tom, že Ježíš odmítl jakoukoli část role předpovězené pro Mesiáše ve Starém zákonu. *Při svém prvním příchodu* však neusiloval o to, aby převzal mesiášský úřad jako světový vládce. Je však obrovskou chybou tvrdit, že *nikdy* neočekával, že bude vládnout světu jako Mesiáš, Král, dosazený na trůn v Jeruzalémě. Při svém prvním příchodu povolal a připravoval své učedníky pro jejich účast v budoucím Království a poté byl odsouzen k smrti z rukou nepřátelských židovských a římských představitelů. Vzkříšení Ježíše, které následovalo, je

zárukou, že přemohl smrt, a je tudíž schopen se jednoho dne vrátit na zem, aby naplnil zbytek mesiášského poslání a uskutečnil vizi proroků o míru na zemi.

Ježíš se vrátil k životu poté, co byl tři dny mrtvý. "Mnoha nezvratnými důkazy" (Skutky 1:3) bylo jeho vzkříšení ze smrti stanoveno jako historický fakt. Byl v osobním kontaktu s apoštoly, kteří ho důvěrně znali. Jak oznámil Petr, "jedli jsme s ním a pili poté, co se probudil ze smrti" (Skutky 10:41). Ježíš předvedl svou vlastní osobou ("já sám", Lukáš 24:39), že jako nesmrtelná lidská bytost zůstával viditelný, hmatatelný a hmotný ("Duch nemá tělo a kosti, jak vidíte, že mám," Lukáš 24:39). Přibližně šest týdnů se nesmrtelná lidská bytost, první člen nového stvoření, stýkala se smrtelníky - předzvěst stejného jevu, který se v daleko větším měřítku projeví v nadcházejícím Království. Po 40 dnech vykonal Ježíš konečný odchod (Skutky 1:9-11).

Mesiáš zůstává po Otcově pravici, aby byl správcem své církve, kterou zve k účasti na mesiášské slávě nadcházejícího věku. Selhání "teologie" zjednat právo tomuto prostému biblickému schématu spočívá v její antipatii k mesiášským věcem (a tedy k Mesiášovi samému), a proto ztratila z dohledu centrální biblickou skutečnost, že Ježíš je Mesiáš určený nejen k tomu, aby zemřel za hříchy lidstva, ale také aby panoval nad zemí v budoucí teokracii zahájené jeho Druhým příchodem. Primárním úkolem církví, pokud mají být tou Církví, je provolávat toto úžasné Dobré poselství.

ČÁST 2

MESIÁŠSKÝ RÁMEC BIBLICKÉHO KŘESŤANSTVÍ A JEHO ZMIZENÍ Z CÍRKVE

1 Mesiáš – prostředník záchrany

Starý a Nový zákon jsou veskrz mesiášské dokumenty. John Bright zdůrazňuje, že mesiášské Království je sjednocujícím tématem Písma:

Neboť pojetí Božího království zahrnuje v pravém slova smyslu celkové poselství Bible. Nejen se rýsuje v Ježíšových učeních a stává se velkým, je třeba je nacházet v jedné či jiné podobě v celé délce a šířce Bible

... Starý zákon a Nový zákon tak stojí společně jako dvě jednání jednoho dramatu. Jednání I směřuje ke svému závěru v jednání II a bez něj je hra neúplnou, nespokojivou záležitostí. Ale jednání II je třeba číst ve světle jednání I, jinak zmizí jeho smysl. Neboť hra je organicky jedna. Bible je jednotná kniha. Kdyby-

chom této knize dávali titul, mohli bychom ji právem nazvat "Kniha o nadcházejícím Božím království".³⁵

Je nezbytné si připomenout, že jelikož Kristus je pouze překladem hebrejského slova pro Mesiáše, slovo "křesťanství" ve skutečnosti znamená "mesiášství". Křesťané, v biblickém smyslu, jsou proto "mesianisty", stoupenci Mesiáše. Vzhledem k těmto definicím je trochu znepokojivé zjistit, že vůdčí novozákonní učenec říká: Dnes je mesianismus mrtvý, s výjimkou sektářských okrajů. Prakticky nikdo nevyjadřuje své nejhlubší přesvědčení nebo naděje ohledně vesmíru v těchto kategoriích ... Nikdo vážně nehledá Mesiáše, který bude jediným řešením všech světových problémů, duchovně nebo politicky.³⁶

Pointa spočívá v tom, že Nový zákon, od začátku do konce, hledá řešení všech světových nemocí v návratu Mesiáše.³⁷ Pro novozákonní křesťany spása způsobená Ježíšovou smrtí nedovršila mesiášské drama. Svět zůstal pod panováním Satana a jeho klamů, a on je jeho "bohem" (2 Kor. 4:4), a tato hrozná situace může být napravena pouze tehdy, když se znovu objeví Mesiáš na konci věku. Toto je autentický křesťanský pohled založený na prorocích, apoštolech a samotném Ježíši.

Pokud však nikdo, s výjimkou sektářského okraje, nyní neočekává mesiášské řešení našich problémů, musí být biblická křesťanská naděje nahrazena něčím jiným. Pokud ano, nepřekvapuje, že současní návštěvníci bohoslužeb shledávají obtížným příznivě komunikovat s velkou částí Ježíšova učení. Jsou-li cizinci vůči mesiášským záležitostem – a Ježíš je Mesiáš – budou nevyhnutelně cizinci vůči Ježíši a on vůči nim.

Nový zákon představuje Ježíšův nárok na mesiášství jako samé jádro křesťanství. Všechny tituly udělené Ježíši Novým zákonem pocházejí přímo z jeho tvrzení, že je Mesiášem. Spása, kněžství a Království jsou tři základní složky postavení Mesiáše. Kromě toho, nárok být Mesiášem je výlučným nárokem. Může existovat pouze jeden skutečný uchazeč a účelem biblického křesťanství je ukázat, že Ježíš, a jedině Ježíš, je pravým Mesiášem. Pokud se pak ptáme, jak má být

Ježíšova pravost posouzena a zhodnocena, odpovědí je prostě to, že mu padne forma vytvořená pro Mesiáše Starým zákonem. Nový zákon trvá na tom, že Ježíš byl schopen dělat to, co Písmo říká, že Mesiáš musí podle božského plánu vykonat. Ale příběh je neúplný, dokud není Mesiáš instalován jako světový panovník obnovující spolehlivou vládu na Zemi. Nový zákon se upíná, verš po verši, směrem k této mesiášské budoucnosti. Vše je orientováno k velké nadcházející krizi, ve které světová moc změní majitele od Satana k Ježíši.

Prozkoumání díla Pavla a Petra v knize Skutků ukáže, že nasměrovali své úsilí k prokázání toho, že Ježíš byl zaslíbeným Králem Izraele a Spasitelem světa. Nejen to, dali jasně najevo, že vzkříšení Mesiáše a jeho současné sezení s Otcem tvoří předehru příští velké události v božském programu spásy: návrat Ježíše na zem. Na rozumnou otázku, proč Ježíš, pokud je Mesiášem určeným vládnout na Davidovu trůnu, opustil zemi, Petr odpověděl: "Nebe si musí ponechat Ježíše, Mesiáše, stanoveného pro vás, až do doby Obnovy všech věcí, o čemž Bůh mluvil skrze ústa všech svých svatých proroků z dávných dob" (Skutky 3:20, 21).

Petrovi je zcela zřejmé, že mesiášský program je neúplný, dokud se neuskuteční Obnova předvídaná všemi proroky. V oné době Bůh pošle Mesiáše (Skutky 3:20). Do té doby "si ho nebe musí ponechat". Petrův názor zrcadlí hledisko jeho Mistra, který apoštolům slíbil: "V Novém věku, kdy Syn člověka usedne na svůj slavný trůn, budete také sedět na dvanácti trůnech, abyste vládli dvanácti kmenům Izraele" (Mat. 19:28).

Vize tvořící základ Nového zákona je založena na dobře známé a pozoruhodné části 110. žalmu, který poskytl předmět zajímavého dialogu mezi Ježíšem a farizeji:

Když se farizeové shromáždili, Ježíš se jich zeptal: "Co si myslíte o Mesiáši? Čí je syn?" Řekli mu: "Davidův." Řekl jim: "Jak to tedy, že ho David pod inspirací nazývá 'pánem', když praví: 'Řekl Pán mému pánu:

³⁵ *Kingdom of God*, New York: Abingdon Press, 1953, str. 7, 197.

³⁶ J.A.T. Robinson, *The Human Face of God*, SCM Press, 1973, str. 9.

³⁷ Naše citace může vyvolat otázku, do jaké míry je určitá učenost v souladu s Novým zákonem.

Seď po mé pravici, dokud tvé nepřátele nepoložím za podnož tvých nohou? Jestliže ho tedy David nazývá 'pánem', jakpak je jeho synem?" (Mat. 22:41-45).

Odpověď, ovšem, je, že Mesiáš měl být jak Davidovým potomkem – jeho synem³⁸ – a současně, paradoxně, jeho pánem. Kousavým bodem Ježíšova dotazu bylo, že David uznal Ježíše za Pána Mesiáše ještě předtím, než se narodil. Farizeové však nebyli ochotni uznat, že Ježíš je Pánem Mesiášem, i když mohli vědět, že je Davidovým potomkem a byli svědky zázraků, které doprovázely jeho nároky.

Postup v mesiášském postavení je stručně vyložen v Žalmu 110:1 tak, že nalézáme tento verš citovaný nebo zmíněný v Novém zákoně asi 25krát. Jedná se o klasické starozákonné odhalení budoucnosti Mesiáše, a proto je nepostradatelné pro vštípení rámce víry. Dva krátké řádky rozvrhují božský plán. Jediný Bůh Izraele hovoří k Davidovu pánovi, nadcházejícímu Mesiáši: "Božské slovo od Jahva mému pánovi [Mesiášovi]: "Seď po mé pravici, dokud neučiním tvé nepřátele tvou podnožkou."³⁹

To poskytuje Petrovi informaci, že: "Nebe si musí ponechat Ježíše, Mesiáše, stanoveného pro vás, až do doby Obnovy všech věcí" (Skutky 3:21).

Předpokládané podrobení Mesiášových nepřátel pod jeho nohy bylo předmětem dalšího klasického prohlášení o Mesiášovi v žalmech:

Já sám jsem ustanovil svého krále na Sionu – své svatě hoře ... Požádej mě a já učiním národy země tvým dědictvím, nejzazší končiny tvým vlastnictvím. Železnou holí je rozdrtíš, roztríšíš je jak hliněné nádoby (Žalm 2:6, 8, 9).

Příběh je soudržný a jasný a byl kriticky důležitý pro Ježíše a členy novozákonné církve, kteří si říkali o

šťastné rozuzlení mesiášského dramatu při návratu Ježíše. Jak jsme viděli, vzkříšený Kristus dává slib světového panství, pobídku pro své učedníky, aby zůstali věrní až do konce: "Tomu, kdo zvítězí a zachová mé skutky až do konce, dám moc nad národy" (Zjev. 2:26).

Vzkříšený Ježíš opakuje svůj slib pod Novou smlouvou udělit královskou funkci apoštolům. Řekl jim při poslední večeři: "Stejně jako můj Otec mi smlouvou udělil Království, uzavírám smlouvu s vámi o tom Království. Budete jíst a pít u mého stolu v mém Království, a budete sedět na trůnech, abyste spravovali dvanáct kmenů Izraele" (Lukáš 22:29, 30).

Později ve Zjevení je stejná výsada rozšířena i na církve jako celek: "Tomu, kdo zvítězí, udělím, aby usedl se mnou na můj trůn, jako jsem také zvítězil a posadil se se svým otcem na jeho trůnu" (Zjev. 3:21).

Vzhledem k těmto slibům o vítězství při příchodu Mesiáše k panování nebude těžké pochopit nadšení pro mesiášské Království vyjádřené apoštoly poté, co dokončili šest týdnů vyučování o Království od vzkříšeného Ježíše:

Představil se po svém utrpení živý mnoha přesvědčivými důkazy, když se jim zjevoval během čtyřiceti dnů a mluvil o záležitostech týkajících se Božího království ... A tak, když se sešli, vyptávali se ho a říkali: "Pane, v tomto čase obnovuješ Izraeli Království?" (Skutky 1:3, 6).

Ta otázka byla samozřejmě přirozená a správná pro každého, koho Ježíš školil ve víře, že je Mesiášem určeným zavést Boží Království. Ježíš neudělal vůbec nic, aby otrásl jejich vírou v obnovení Království. *Kdy* nastane velká událost, nemělo být však odhaleno: "Nepřísluší vám znát časy a období, které Otec sta-

³⁸ Dědičný nárok Ježíše od Davida je vysledován Matoušem skrze Šalomouna (Mat 1:6) a Lukášem skrze Nathana (Luk 3:31). Královská linie od Šalomouna zanikla Jechoniášem (Koniášem, Jer. 22:24-30), a nový dědic byl nalezen v Šealtielovi, synovi Neriho, Davidova potomka skrze Nathana (Mat. 1:12; Luk. 3:27). Nejspíš jak Josef tak Marie byli potomky Davida skrze Nathana. Možná to bylo tak, že Josef a Marie byli přímými bratrancem a šestřenicí. Podrobnosti naleznete v "Genealogy of Jesus Christ," *Smith's Concise Dictionary of the Bible* (1865).

³⁹ Že Ježíš byl prohlášen "pánem", tj. "Pánem Mesiášem" (viz Skutky 2:34-36) musíme pochopit na základě této

pasáže. Petr tu pokládá základy novozákonné kristologie definováním Ježíšova vztahu k Otcí. Toto apoštolské prohlášení o Ježíši by nemělo být odmítáno jako "židovské", ani nebylo nahrazeno "pokročilejším" pohledem, když psal své evangelium Jan. Jan, stejně jako Petr, psal s jediným úmyslem – aby dokázal, že Ježíš byl Mesiáš, Syn Boží (Jan 20:31). Pobiblické pohledy na Ježíše přehlížely tyto velmi důležité skutečnosti a začaly představovat Ježíše nepodobného Ježíši, Mesiáši – Ježíše, který byl méně než plně lidský. Pohanská kristologie má antisemitskou tendenci; proto ztráta mesianismu Nového zákona a následný zmatek nad Mesiášovým královstvím.

novil ve své vlastní pravomoci" (Skutky 1:7). Ježíš sám se dříve přiznal, že nezná den nebo hodinu svého návratu (Marek 13:32). Zplnomocnění pro službu božským vylitím ducha mělo nastat "ne mnoho dní od této chvíle" (Skutky 1:5), ale příchod *Království* měl být v čase neznámém (Skutky 1:6,7). Jedná se tedy o dvě odlišné události, které dokazují, že Boží království nebylo slavnostně uvedeno v den Letnic.

Otázka položená učedníky ve Skutcích 1:6 o obnovení Království je jasným důkazem ohledně mesiášského očekávání, které jim bylo vštěpováno tři a půl ročním poučováním v Ježíšově společnosti, kromě čtyřiceti dnů následujících po vzkříšení, během nichž, jak nám Lukáš říká, byli učeni o "záležitostech týkajících se Božího království" (Skutky 1:3). Právě v komentářích ke Skutkům 1:6 se střet mezi biblickým mesiášským křesťanstvím a tradiční nemesiášskou verzí víry ukazuje nejzřetelněji. Názor apoštolů je nezaměnitelný. Jejich otázka ohledně obnovení Království Izraeli ukázala, že plně očekávají konečné zřízení teokracie na zemi. Jak správně uvádějí komentáře, znamenalo by to duchovní obnovu lidstva, "což byl nejvyšší bod prorockých a apokalyptických očekávání mezi Židy".⁴⁰ Tak by to mělo být mezi křesťany.

Tento komentář dále říká, že zájem učedníků o obnovení Království byl "vyjádřen v jazyce staré židovské mesiášské naděje". Ale to je sotva překvapivé. Používali jazyk židovské mesiášské naděje, protože to byla jejich naděje! Ježíš nedělal nic, co by podkopávalo starozákonní mesiášské očekávání. Jeho služba se zabývala oznamováním mesiášského Království, předváděním jeho moci a vštěpováním nejvyššího duchovního charakteru jeho učedníkům, aby mohli být nalezeni jako způsobilí k účasti v Království, až přijde. "Židovské mesiášské Království", za předpokladu, že nebylo odvedeno od vysokých etických ideálů požadovaných pro účast v něm, nebylo nikterak jiným než naděje všech proroků, ke kterým se Ježíš z celého srdce přihlásil. Proto je zavádějící mluvit pohrdavě o naději učedníků na obnovené Království jako o pouze

"židovské". Je ve skutečnosti také křesťanská a apoštolská v nejpřísnějším smyslu. Odvozuje se od Ježíše, který přišel, aby "potvrdil sliby dané Otcům" (Řím. 15:8).

Je tragické, že téměř všichni komentátoři klopýtají o biblické křesťanství v tomto kritickém verši ve Skutcích 1:6. Jelikož neocenili evangelium o Božím království, které bylo jádrem Ježíšova poslání (Lukáš 4:43 atd.), domnívají se, že apoštolové nesprávně smýšleli o Království v židovských mesiášských pojmech.⁴¹ Proto považují za nezbytné napadat apoštoly (a v důsledku Ježíše, který je rozsáhle učil o Království) za to, že si podrželi židovské chápání Království. Nevidí, že tento židovský pohled na Království je starozákonní, který Ježíš schvaloval. Jistě není Boží království jen politickou událostí, která není spojena s novou duchovní dimenzí v srdci člověka. Ani se nedomníváme, že duch Království se neprojevoval v Ježíšově službě; a opravdu, duchovní přeměna, kterou křesťané podstupují, samozřejmě musí nastat nyní. Ale podnětem pro úsilí a vytrvalost v křesťanském závodu je vyhlídka na účast v mesiášském Království budoucnosti. Celý Nový zákon je postaven v tomto rámci. Pro Ježíše, na rozdíl od tolika komentátorů, kteří ho mylně pochopili, neexistuje nic "drsného" nebo "židovského" na novém politickém pořádku na zemi s Mesiášem jako Králem dosazeným na trůn. To je nejvyšší ideál odhalený člověku, a není ničím menším než odhaleným Božím záměrem pro lidstvo.

Trvalá tendence vykladačů odsuzovat učedníky za jejich zájem o obnovené Království ukazuje nepřátelství tradičního křesťanství vůči Ježíšovu židovskému mesiášskému názoru. Problém je akutní, neboť ovlivňuje jádro naděje podle Nového zákona jakož i podle evangelia o Království. Je zapotřebí úplně nová orientace na Nový zákon. Důkazy k tomu se objeví, když se komentátoři vzdají svého kritického postoje k apoštolům ve Skutcích 1:6 a budou sdílet svůj životně důležitý zájem o mesiášské Království, které je zdrojem životní síly všeho, co učil Ježíš.

⁴⁰ *The Clarendon Bible, Acts of the Apostles*, Oxford: Clarendon Press, 1923, str. 132.

⁴¹ Výrazný příklad odporu vůči biblickému křesťanství lze nalézt v Kalvínovu komentáři k tomuto verši: "V otázce

apoštolů je více chyb, než je tam slov." Skutečný problém spočívá v Kalvínově antipatii vůči mesiášskému Království, které bylo jádrem Ježíšova evangelia.

2 Současný věk a věk, který přijde

Rámec, v němž je stanoven Nový zákon, je jak židovský, tak i mesiášský. Jasně definovaný pohled na svět je společný všem apoštolským křesťanům a stejný názor sdílí sám Ježíš. Podle tohoto názoru je současný systém věcí veskrze zlý. Lidstvo je v sevření zlých kosmických mocí, ze kterých může být nakonec zachráněno pouze zásahem samotného Boha, který posílá svého Syna Mesiáše, aby porazil Satana a jeho demony. Zatímco je možné, že jednotliví věřící jsou osvobozeni od vše prostupující tyranie Satana dokonce i dnes, celý svět nadále "leží v rukou Zlého" (1 Jan 5:19), který "svádí všechny národy" (Zjevení 12:9). Pro Pavla údobí dějin, ve kterém žijeme až do příchodu Mesiáše v slávě, je "přítomným věkem zla" (Gal 1:4) ovládaným Satanem (2 Kor 4:4). Celé stvoření sténá, zatímco očekává zjevení plemena nesmrtelných; ti budou veřejně zjeveni při vzkříšení (Řím. 8:22, 23). Je pravda, že křesťané již mohou zažít dost ze spasení, které přijde na svět, až Ježíš založí své Království. Mohou být dokonce nyní "přeneseni z království temnoty do Božího království" (Kol. 1:13). Jsou v současné době Božími syny a dcerami, zrozenými duchem (Jan 3:3, 5; Jakub 1:18; 2 Kor. 6:18). To nás však nesmí splést tak, abychom si mysleli, že mesiášské Boží království skutečně nastalo; nemůže, dokud se Mesiáš neprodere skrz mraky, aby převzal očiščenou světovou vládu.⁴² Až do onoho slavného dne se křesťané mají modlit "přijď Tvé Království" a, jak nám říká Ježíš, že když se začínají objevovat kataklyzmatičtější události spojené s koncem věku, věřící mohou vědět, že "Boží království se chystá přijít" (Lukáš 21:31, Good News Bible).

Ježíš i apoštolové považují současný věk za předmět Satanovy nadvlády a těší se na nastupující věk zjeveného Božího království v důsledku Druhého příchodu. Právě tento jednoduchý časový rámec poskytuje Novému zákonu soudržnost. Existuje přesně stanovený běžící božský program v záležitostech člověka a to křesťanovi umožňuje přestát bouře pronásledování a zkoušky, když očekává s přemírou radosti nastávající věk Království, kdy pozemská neštěstí budou uzdravena a věrní obdrží cenu nesmrtelnosti. Nejen země bude vyproštěna ze Satanovy kletby, ale křesťanovi, který vytrvá až do konce, bude udělena aktivní účast na obnově společnosti pod mesiášskou vládou, kterou slavnostně zahájí Ježíš. V Novém zákoně existuje jasně definovaný cíl, který má být dosažen při Druhém příchodu, a utrpení, dokonce až k mučednictví, může být radostně snášeno se zřetelem na nejvyšší odměnu, která se nachází před námi.

Křesťanský cíl všude v Novém zákoně je získat "věčný život" – nebo to tak říkají naše překlady. Nicméně pro učenost je samozřejmé, že dotyčný řecký výraz ve skutečnosti znamená "život v nadcházejícím věku"⁴³ — tedy nesmrtelnost a místo ve věku budoucího Království. Překladem řeckého slova "aion" (věk) slovem "svět" starší překlady pomohly zakrýt typický židovský kontrast mezi "tímto věkem" a "budoucím věkem" Království, což je pro biblické křesťanství zásadní.⁴⁴ Dva věky a dobře známý křesťanský pojem "věčný život", doslovně "život v nadcházejícím věku", hovoří o mesianismu, který je kořenem celého Nového zákona.

3 Konflikt v kosmu

Jak jsme viděli, Ježíš stopuje zlo našeho přítomného systému k svrchovaně zlým kosmickým osobnostem, k Satanovi, Ďáblu. Ďáblova činnost, která proniká každou stránkou společnosti, je podporována spoustou démonických mocí, které pracují lstivými a podvrat-

nými způsoby, jak zatemnit poselství spásy, zaslepením srdcí lidí a odváděním jich od pravdy, která by je mohla vyprostit ze Satanova klamu.

⁴² Dědictví Království leží v budoucnosti podle Pavla ve stejném dopisu (Kol. 3:24). Žádný text neuvádí, že křesťané již "zdědili království".

⁴³ Viz např. C.K. Barrett, *The Gospel According to St. John* (London: SPCK, 1972): "Význam slov 'život věčnosti'

(Dan 12:2) vyjádřili rabíni jako 'život nadcházejícího věku'" (str. 179).

⁴⁴ Viz Mat. 12:32; Marek 10:30; Lukáš 16:8; 18:30; Ef. 1:21; Heb. 6:5.

Ovládací vliv Satana je skutečností vesmíru, jak tomu rozuměli pisatelé Nového zákona. A protože Ježíš je Mesiáš, kterému je určeno, aby přemohl Satana a jeho činitele, je zřejmé, že musí pokračovat v nepolevujícím boji se silami zla. To popisuje Nový zákon podrobně a ukazuje nám trvalý odpor, s nímž byl Ježíš konfrontován, ve formě démonů, nemocí nebo nepřátelských náboženských či politických autorit. Když Jan hledí zpět na Ježíšovu službu, shrnuje Mesiášovo poslání jako zvrácení ďáblova díla: "Syn Boží se objevil proto, aby zmařil Ďáblovy skutky" (1 Jana 3:8).⁴⁵ Vítězství nad úhlavním nepřítelem lidstva Mesiáš dosáhl za cenu svého života. Nicméně je to vítězství, které ještě není úplné, neboť Jan může stále ještě říkat, že svět je zcela ve spárech toho Zlého (1 Jana 5:19). Dobrou zprávou je, že "bůh tohoto světa", Satan (2 Kor 4:4), má už jen krátkou dobu na to, aby mohl pokračovat ve svém hanebném díle. Jistě přijde Mesiášův den, kdy bude ďábel rozhodně vyřazen z činnosti (Řím. 16:20; Zjev. 20:1-6). V té době Boží království bude převládat nad celou zemí.

To je prostý mesiášský příběh, který tvoří základ všech záznamů Nového zákona, přičemž každá kniha

přispívá svým vlastním individuálním způsobem k vývoji některých stránek mesiášského dramatu. A drama to opravdu je. Neboť napětí se stupňuje, jak se svět stává čím dál víc zlým ("zlí lidé budou postupovat k stále horšímu, budou podvádět a budou podváděni", 2 Tim 3:13), dokud nakonec Mesiáš nepřeručí bezstarostnou a bezbožnou společnost a neodolatelnou mocí nepřevezme Království tohoto světa: "Pán Ježíš se zjeví z nebe se svými mocnými anděly v plameni ohně a odplatí těm, kteří neuznávají Boha, a těm, kteří neposlouchají evangelium našeho Pána Ježíše" (2 Tes. 1:7, 8; Mat. 24:37-39).

Že se jedná o fakta Nového zákona, je opravdu nepopíratelné. Avšak vyvstává náročná otázka, proč církve, které si říkají křesťanské, jak se zdá, působí ve zcela odlišném rámci, protože zjevně odhodily novozákonní pohled na svět s jeho charakteristickou filozofií dějin a jeho planoucí nadějí na opětovné zjevení Mesiáše na konci věku. Otázka, které je třeba čelit, zní, proč je poctivě dále nazývat "křesťanským" systémem víry, který, jak se zdá, se zbavil mesiášské struktury toho, v co Ježíš, Kristus, věřil a co učil.

4 Protimesiášská tendence současné teologie

Při čtení děl současných "liberálních" teologů je člověk zasažen přezíravou módou, v níž je většina mesiášského poselství Nového zákona buď ignorována, nebo znevažována. Když poukazuje na Ježíšovu otázku farizeům ohledně Mesiáše, "Co si myslíte ohledně Krista, čím synem je?", J.A.T. Robinson upozorňuje, že původně "to byla židovská otázka očekávající židovskou odpověď", správně podaná v NEB, "jaký je váš názor na Mesiáše?" Ale to není jen židovská otázka. Pokud je položena Ježíšem Kristem, není už z definice křesťanskou otázkou, a pokud byla určena k tomu, aby naučila farizeje cenné lekci, neměla by podobně poučit nás křesťany o tom, co je nejbližší Ježíšovu srdci? Robinson si myslí, že "Kristus" je "vážně podmíněn historicky a geograficky v tom, že je Židem a k tomu ještě zesnulým Židem".⁴⁶ Avšak křesťanský pisatel dopisu Hebreům sleduje

mesiášskou myšlenku ke smlouvě uzavřené s Davidem za předpokladu, že jeho čtenáři budou vědět o slibu proroka Nathana Davidovi, že jeho slavný potomek zdědí trůn svého otce (Heb. 1:5; Žalm 2:7; 2 Sam. 7:14).

Žalm 110:1 je podobně veskrz mesiášskou pasáží a je trvale oblíben pisateli Nového zákona, protože tak jasně a zhuštěně popisuje mesiášský program – sezení Mesiáše se svým Otcem nyní, když čeká na skvělý okamžik pro svůj návrat, aby slavnostně zahájil Boží království při "obnovení všech věcí" (Skutky 2:34, 35; 3:21). Podle pisatelů Nového zákona Bůh mluvil o Kristu, jehož oni ztotožňují s Ježíšem, dlouho před jeho narozením v Betlémě. Mojžíš přímo předpověděl narození Mesiáše, když napsal: "Pán pro vás vyzvedne z vašich krajanů proroka, jakým jsem já" (Deut. 18:15, citováno ve Skutcích 3:22; 7:37).

⁴⁵ Petr shrnuje dílo Ježíše přesně stejným způsobem: "Bůh pomazal Ježíše z Nazareta, který procházel zemí, konal

dobro a uzdravoval všechny, kteří byli utiskováni ďáblem, protože Bůh byl s ním" (Skutky 10:38).

⁴⁶ *The Human Face of God*, str. 1, 8.

Jednou z nejčastěji používaných metod teologie, jak snižovat význam mesianismu Nového zákona, je teorie, že název "Kristus" přejal pojem rozšířený vně judaismu jen tak, že přestal být titulem a stal se vlastním jménem.⁴⁷ Právě to vše může být příliš tragicky případem, pokud upozorňuje na křesťanství, jak se vyvíjelo (nebo zvrhávalo) *po Novém zákoně*, ale prohlašovat, že v Novém zákoně "Kristus" nemá svůj nesmírně barvitý oficiální židovský význam, znamená podřývat celou údernou sílu apoštolského křesťanství – totiž že Ježíš je Kristus očekávaný židovskými spisy Písma, a že podle toho jednal a je předurčen jednat.

Teologové si dokonce troufají nám říkat, že "Kristus" byl přízviskem "z něhož Ježíš sám byl nešťastný",⁴⁸ ale to odporuje zřejmé skutečnosti, že Ježíš viděl v uznání sebe, že je Mesiášem, velké ústřední odhalení víry: Řekl jim, "Kdo, říkáte, jsem?" Šimon Petr odpověděl, "ty jsi Kristus, Syn živého Boha." A Ježíš mu řekl, "jsi blažený, Šimone Bar-jona, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec, který je v nebi" (Mat. 16:15-17).

To, co Ježíš dále na Petrovi odsuzoval, nebylo poznání, že je Mesiášem (což bylo požehnáním od Boha!), ale Petrova neochota přijmout, že mělo být dosaženo Mesiášovy slávy skrze utrpení a smrt.

Někdy se zdá, že učenci se pokusí odvádět naši pozornost od titulu Mesiáš, aby nás přesvědčili, že Ježíš dával přednost tomu, aby byl považován za "pána" nebo za "Božího Syna": "Jako teologická kategorie nesoucí váhu a význam, kterou v Ježíši viděla církev, byl 'Mesiáš' s jeho politickými a eschatologickými podtexty brzy vytlačen ... 'Kristus' se udržel jako jméno zaměnitelné s 'Ježíšem'."⁴⁹

Nicméně politické a eschatologické asociace "Mesiáše" jsou jasně zřejmé v tom, co zaznamenávají o

Ježíši synoptická evangelia. Janovo evangelium má za svůj cíl představit Ježíše jako Mesiáše, krále Izraele (Jan 20:31; 1:41, 49). Ve Zjevení židovský mesianismus Ježíše, který hovoří k církvím jako Mesiáš zcela mesiášskými pojmy, je důrazně jasný, stejně jako celý popis založený na starozákonním proroctví o jeho velkolepém návratu k moci vládnout na zemi (Zjev. 5:10; 20:1-6; Jer. 23:5, 6, atd.).

Musíme si uvědomit, že pohané, kteří se připojili do řad církve ve velkém počtu, nedokázali snadno pochopit, co znamená věřit v Ježíše jako Mesiáše. Byli však připraveni přijmout božskou postavu nějakého druhu. Zatímco byli apoštolové naživu, přijetí pohanů do církve by nebylo povoleno bez plného poučení o mesiášském učení Ježíše. Nicméně v poapoštolských dobách došlo k postupné ztrátě významu slova "Mesiáš", a tak se totožnost ústřední postavy víry zatemňovala a špatně chápala.⁵⁰ Tato ztráta Ježíšova mesianismu způsobila odpadnutí od biblického křesťanství, a odpovídá za cizost mesiášského pojetí u těch, kteří nebyli školeni v křesťanství Bible. Je však zcela nefér přisoudit ztrátu Ježíšova mesiášství novozákonním křesťanům, pro něž bylo chápání Ježíše jako jediného Mesiáše židovských očekávání velkým ústředním vyznáním víry. Jakákoli ztráta tohoto jádra víry byla považována za protikřesťanskou: "Kdo věří, že Ježíš je Mesiáš, je zrozen z Boha" (1 Jan 5:1). "Kdo je lhář, ne-li ten, kdo popírá, že Ježíš je Kristus? To je ten antikrist" (1 Jan 2:22).

Je zřejmé, že víra v Ježíše jako zaslíbeného Mesiáše byla základem celé apoštolské mise. Je sjednocujícím tématem celého Nového zákona. Připustit, že pohanům bylo umožněno stát se členy církve bez porozumění Ježíšova mesiášství znamená prostě přiznat, že církev ztratila své přilnutí k celému původnímu bodu ohledně ústřední postavy křesťanství.⁵¹

⁴⁷ *Ibid.*, str. 9.

⁴⁸ *Ibid.*

⁴⁹ *Ibid.*

⁵⁰ Ridderbos poznamenává, že Pavlovo použití výrazu "Kristus" nikdy neztrácí svou oficiální chuť jako titul Božího zaslíbeného krále: "Jakkoli se zdá, že jméno Kristus v pavlovském použití získalo smysl vlastního jména, neznamená to, že toto označení ztratilo svůj oficiální historicko-izraelský význam" (*Paul, An Outline of His Theology*, London: SPCK, 1977, str. 51). Skutečností je,

že pro nás jako pro pohany se "Kristus" může zdát být vlastním jménem. Ale abychom pochopili Nový zákon, musíme se dozvědět, že "Kristus" je titul, který patří slíbenému synovi Davida, který je určen k tomu, aby založil svou celosvětovou vládu v příštím věku. Mesiášská chuť Nového zákona může být znovu zachycena, pokud se místo slova "Kristus" čte slovo "Mesiáš".

⁵¹ J.Y. Campbell v *A Theological Word Book of the New Testament* (ed. Alan Richardson, SCM Press, 1979, str. 46) říká: "V křesťanském použití 'Kristus' nejprve nabyl

Když nám teologové nyní říkají, že "Kristus" se stal jen prázdným příjmením a ztratil svůj oficiální hebrejský význam, popisují ztrátu původní víry, ne její zákonitý vývoj. Faktem je, že většina teologů není příliš zaujata Ježíšem, který je Mesiášem Izraele, a proto hlásají bez velkého žalu, že "mesianismus je mrtvý, s výjimkou sektářské periferie".⁵²

To může být pouze jiný způsob, jak říkat, že křesťanství Nového Zákona bylo překonáno s výjimkou mínění členů menšiny, kteří stále věří v Ježíše jako Mesiáše starozákonního proctví a Krále mesiášského Království, které ještě čeká na své slavnostní uvedení na Zem, když Kristus přijde vládnout. Pro tuto menšinu by bylo těžké chápat, co se rozumí naléhavou prosbou "přijď Tvé Království", kdyby nebyla

5 Vliv gnosticizmu

Příčinu radikálního odsunu od víry v Ježíše jako Mesiáše, v plně biblickém smyslu slova, není těžké odhalit. Vlivem, který "hovořil o něčem univerzálním v člověku a byl skutečně prvním činitelem při vyzdvižení 'toho Krista' z úzkých hranic židovského mesianismu", je gnosticizmus.⁵³ Apoštolové nepřetržitě bojovali, zatímco se snažili zachovat židovský mesiášský rámeček, v němž je zasazeno biblické křesťanství, proti hrozbě gnosticizmu.⁵⁴ Prvním terčem gnostiků bylo vzkříšení mrtvých, které pro apoštoly znamenalo povolání k životu věřících mrtvých k získání nesmrtelnosti. Byla to skvělá událost spojená s návratem Mesiáše, aby založil své Království. "V Kristu budou všichni obživeni. Každý však ve svém pořadí: jako prvotina Kristus, potom při jeho příchodu ti, kdo jsou Kristovi" (1 Kor. 15:22, 23).

Boj o zachování ryzosti učení Nového Zákona o vzkříšení byl bohužel ztracen v staletích po smrti apoštolů. I když církev určitě tvrdila, že vítězila v bitvě, to, co

voláním po založení mesiášské vlády po celém světě, a tedy po návratu Ježíše.

Jelikož, jak je všeobecně uznáváno, je Boží království řídicí myšlenkou veškerého Ježíšova učení, můžeme ocenit, jak smrtelná by byla ztráta mesiášských myšlenek spojených s Královstvím. Neodvratně by vedla k přehodnocení Ježíšova učení, což by je oloupilo o jeho mesiášský charakter. Může však být takové přehodnocení opravdu čímkoli jiným než novou verzí křesťanství v nemesiášských pojmech? A jak by to mohlo zabránit nesmyslným rozporům spojených s odtržením Mesiáše od jeho mesiášského učení? Bylo by křesťanství vyprázdněné ze svých podstatných mesiášských charakteristik ještě v podstatě vírou zjevně apoštolskou?

se vlastně stalo, bylo částečnou kapitulací vůči gnostikům. To, co přečkalo jako "křesťanské" učení o životě po smrti, vděčí tolik gnosticizmu stejně jako učení Ježíše a apoštolů. Podle Nového zákona mrtví v současné době "spí" (1 Kor 15:18, 20, 1 Tes 5:10) v hrobě a čekají na opětovné povolání do života, až se Ježíš vrátí.⁵⁵ Tedy, že "všichni, kteří jsou v hrobech, uslyší jeho hlas a vyjdou. Ti, kdo činili dobře, budou vzkříšeni k životu ..." (Jan 5:28, 29). Prostý obraz mrtvých, kteří se vrací k životu prostřednictvím vzkříšení, je založen na hebrejském chápání člověka jako psychosomatické jednotky. Celý člověk umírá a celý člověk znovu ožívá. Tak předpověď vzkříšení v Danieli 12:2 prohlašuje, že "mnozí, kteří spí v prachu země se probudí, někteří k věčnému životu" ("věčný život" doslovně znamená "život v nadcházejícím věku Království").

To, co má dnes v mnoha církvích název vzkříšení, je něco poněkud jiného, co nese znaky gnostické infiltrace do původní víry. Oblíbená víra, udržovaná pohřeb-

nový a odlišný význam a stal se prostě jménem jako 'Ježíš sám.' Příznává však, že Ježíš by nemohl být pochopen, kdyby dal "Mesiášovi" zcela nový význam. Naším cílem je prostě to, že ztráta významu slova "Mesiáš" znamenala ztrátu Ježíšovy totožnosti. To otevřelo cestu k nahrazení nemesiášským spasitelem, který je Novému zákonu cizí.

⁵² *The Human Face of God*, str. 9.

⁵³ J.A.T. Robinson, *The Human Face of God*, str. 7.

⁵⁴ Viz např. 1 Tim. 6:20; 2 Tim. 2:18; 1 Kor. 15:12: "Proč někteří z vás říkají, že není vzkříšení mrtvých?"

⁵⁵ Je zajímavé všimnout si varování vyslovené Justinem Mučedníkem kolem roku 150 n.l.: "Neboť jestliže jste se náhodou setkali s některými, kteří jsou nazýváni křesťany, ale kteří nepřiznávají pravdu o vzkříšení a troufají si rouhat se Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi; kteří říkají, že neexistuje vzkříšení mrtvých, ale že jejich duše, když zemřou, jsou vzaty do nebe: Nenamlouvejte si, že jsou křesťany" (*Dialogue with Trypho*, ch. 80).

ními kázáními a indoktrinací od raného dětství, vidí mrtvé jako již plně naživu v nebesích, jako odtělesněné duše, což by byla myšlenka, jak upozornili mnozí kompetentní učenci všech denominací, jak odporná tak nesrozumitelná pro hebrejské pisatele Nového zákona. (Lukáš, jediný nežidovský autor, byl důkladně prosycen hebrejskými způsoby myšlení.) Cílem tradičního učení je nepochybně uklidnit pozůstalé přesvědčením, že zesnulí nejsou skutečně mrtví, ale to mělo ničivý účinek na degradaci budoucího vzkříšení mrtvých (stejně jako na celý novozákonní plán budoucnosti) v přebytečný přívěsek připojený ke konci kréda. Neboť, jak se William Tyndale dohadoval s římskokatolickou církví, jaká je pointa v budoucím vzkříšení mrtvých, jestliže ve skutečnosti již dosáhli své slávy v nebi? A musíme dodat, na co potřebujeme mesiášské Království na zemi, když se vrací Mesiáš? Jakmile se křesťanský cíl přesune z jeho biblického ohniska ohledně návratu Ježíše k vládnutí, je ztráta novozákonní perspektivy nevyhnutelná. Nebude těžké pochopit, proč novozákonní plán pro budoucnost má tak malý dopad na účastníky bohoslužeb. Prostě to nebude pasovat k tomu, čemu byli učeni si myslet, že je křesťanským učením o životě po smrti. Návrat k biblickému křesťanství bude znamenat vrátit se k pilíři křesťanské naděje do budoucna – ke vzkříšení mrtvých (nejen mrtvých těl) při příchodu Ježíše. Předsedající pohřebním službám by měli zvážit pozorování J.A.T. Robinsona:

Celá naše západní tradice zinscenovala dát smrti naprosto pompézní význam. Existovalo obrovsky pře-

hnané zaměření na smrt a na okamžik smrti. Začalo to, když stránky Nového zákona sotva oschly, a je to jedna z nejpozoruhodnějších tichých revolucí v dějinách křesťanského myšlení ... Celé naše učení a naše hymnologie předpokládaly, že jdete do nebe – nebo, samozřejmě, do pekla – když zemřete ... Tato teze je v jasném rozporu s tím, co říká Bible ... Bible nikde neříká, že jdeme do nebe, když zemřeme, ani nikdy nepopisuje smrt v rámci cesty do nebe ... Wesleyova slova "ať se Jordán rozdělí, a bezpečně nás přivedeš do nebe" nemají biblický základ.⁵⁶

Obnova apoštolského křesťanství bude mařena, dokud nebudou kazatelé a učitelé uznávat propast, která odděluje náš pohled na budoucnost od pohledu apoštolů. Novozákonní křesťanství je usazeno v rámci, který tradice odstranila. Obnova novozákonního rámce začíná vrácením Druhého příchodu a následujícího Božího království na zemi do ústředního bodu našeho křesťanského myšlení. Bez této jasné vize Království (což je vize všech proroků, jak je dobře známo), nemůžeme inteligentně reagovat na to, co učil Ježíš a apoštolové

Úkolem evangelické teologie musí být odstranění pohanského řeckého filozofického prvku, který se zmocnil místa původního hebrejského učení Bible. Musíme vymezit Boží království, jak to určili Ježíš a proroci, a opustit naši přirozenou pohanskou averzi k mesiášské naději na budoucí mír na zemi s příchodem Mesiáše ve slávě.

6 Demytologizace

Vyhlídka na opuštění tradice a na návrat k jednoduchému učení rané církve by měla být lákavá a vzrušující. Existuje vzrušení z toho zakusit znovuobjevení a pocit společné identity s ranými stoupenci Mesiáše. Zatím se však teologie snaží vést nás jiným směrem. Co potřebujeme dělat, bylo řečeno, je odstranit z Nového zákona ty stránky jeho učení, které se nebudou shodovat se současným vědeckým poznáním světa. Přesněji řečeno, "mýty" Nového zákona, jako jsou narození z panny, zázraky, doslovné vzkříšení Ježíše a

Druhý příchod, by měly být nově interpretovány moderními pojmy tak, že se neprokáží jako urážlivé vůči vědecky přecitlivělým.

Rozsah "demytologizačního" procesu se bude lišit od jednoho spisovatele k druhému, ale společně pro všechny je přesvědčení, že my, s naší moudrostí, prostě nemůžeme přijímat to, v co věřil Ježíš a první církve. Téměř jistě budou muset zázraky zmizet, nebo alespoň mnohé z nich. Zbytek může být vysvětlen "psychologicky". Vzkříšení, jako skutečné zjevení Ježíše

⁵⁶ *On Being the Church in the World*, SCM Press, 1960, str. 129, 130, 131.

po jeho smrti a prázdná hrobka, budou muset být zpochybňovány, aby se vidělo, zda nelze nalézt "jednodušší" vysvětlení. Pokud jde o narození z panny, je to jen způsob, jak mluvit o Ježíšově jedinečnosti. Nesmí být považováno za biologicky přesné vyličení skutečností, ani Druhý příchod by neměl být míněn jako skutečná událost budoucnosti.

7 Evangelické evangelium bez Království

Evangelická část křesťanské veřejnosti viděla, že opouštět Písmo jako autoritativní a konečný zdroj křesťanské víry znamená otevřít dveře k náboženské anarchii. Avšak evangelíci nevědomky přijali jako biblickou pravdu mnoho z toho, co nebylo pečlivě zkoumáno ve světle Písma. Slogan Reformace "sola Scriptura" může často znamenat pouze *tradiční* výklad spisů Písma. Luther a Kalvín vnutili Písmu svá vlastní dogmata.

To se podstatně týká evangelické definice evangelia.⁵⁷ Znovu byl opuštěn mesianismus Nového zákona. Evangelium, které Ježíš a apoštolové hlásali, bylo vždy *evangeliem Božího království*.⁵⁸ Ohromně důležitá a téměř úplně přehlížená Lukášova formule popisující evangelium uvádí, že víra v Boží království a ve věci týkající se Ježíše je před křtem nezbytná (Skutky 8:12; 19:8; 28:23, 31). Ježíš považoval za podstatný základ svého poslání kázání tohoto evangelia (Lukáš 4:43). Ale selhání tradičního křesťanství definovat Království v biblických mesiášských pojmech vedlo k nahrazení částečným evangeliem, totiž "věřit v Ježíše". Zdá se, že z Dobrého poselství zmizelo Království. Problém spočívá v tom, že evangelium zbavené silných eschatologických a mesiášských asociací není opravdu evangeliem, jak je kázali Ježíši a apoštolové. Existuje jasný rozdíl mezi tradičním "odchodem do nebe, když zemřete" a novozákonním očekáváním vzkříšení k životu v Království při Druhém příchodu. V Novém zákoně je potenciálním konvertitům nejprve uvedeno Dobré poselství o Božím království: "Čiňte pokání a věřte Dobrému poselství" (o Božím království, Marek 1:14, 15). Na základě tohoto poselství jsou vyzváni k vyjádření o Božím záměru pro budouc-

Prekvapuje, že by si někdo mohl představit, že to, co přechází tento rafinovaný útok na křesťanské dokumenty, bude zřetelně křesťanské, když jsou odstraněny pilíře novozákonní víry. Možná, jak cynicky řekl Oscar Wilde, "pravda ve věcech náboženství je prostě názor, který přežívá". Pravdou je ve skutečnosti to, v co Ježíš a apoštolové věřili a co učili.

nost našeho světa. Bůh plánuje poslat svého Syna, aby založil Boží království na zemi. Již ho poslal, aby oznamoval toto Dobré poselství a uplatňoval moc Království v léčbě a exorcismu. Ježíš byl dočasně přeložen do přítomnosti svého Otce, aby působil jako Nejvyšší kněz pro církve.

Všichni jsme hříšníci, kteří potřebují odpuštění a vykoupení. Boží Syn, Mesiáš, prorokovaný trpící Služebník Izaiáše 53, zemřel za naše hříchy. V něm nacházíme odpuštění. Mesiáš předává spravedlnost také skrze své znalosti (Iz. 53:11).

Ježíš učil, že pokání a odpuštění hříchu následuje v důsledku přijetí jeho evangelia o Božím Království (Marek 4:11, 12). V podobenství o rozséváči, v němž Ježíš podává podstatnou prezentaci evangelia spásy, Mesiáš prohlásil, že skutečné pokání a následné odpuštění je zablokováno hříchem slepoty nebo nepřijetím Ježíšova kázání evangelia ("slova Království" (Matouš 13:19) nebo "slova nastávajícího věku" (Jan 6:68). Hřích je podobně definován v Janovi 16:9 jako selhání věřit v Ježíše. Věřit v Ježíše, nesmí být zapomenuto, znamená věřit všemu, co učil jako evangelium, a to počínaje vlastním souhrnným prohlášením u Marka 1:14, 15. Nový zákon od počátku do konce představuje víru v Ježíšovo poselství jako nepostradatelnou podmínku spasení. Totéž téma – totiž to, že být Bohem ospravedlněn, závisí na pochopení a přijímání evangelia, jak je kázal Ježíš – se také nalézá u Daniele 12:3: "Ti, kdo ke spravedlnosti dopomáhají mnohým budou zářit jasem oblohy jako hvězdy navěky a navždy." Tento text se silně obracel na Ježíše, který ho cituje v Matouši 13:43, kde "učitelé, ti, kteří

⁵⁷ Obvykle se podává odvolání k 1 Kor. 15:1-4 bez zmínky o doplňujících důkazech ve Skutcích 8:12; 28:23, 31; 19:8; 20:25, které ukazují, že Boží království bylo vždy centrem apoštolského evangelia. V 1 Kor. 15:1-4 se Pavel

zajímá o rozhodující informace o Ježíšově smrti a vzkříšení, které kázal "mezi věcmi prvořadého významu" (*en protois*, v. 3)

⁵⁸ Mat. 4:23; 24:14; Lukáš 4:43; Skutky 8:12; 28:23, 31.

ke spravedlnosti dopomáhají mnohým" (Dan 12:3), jsou "spravedliví" objevující se v budoucím Království.

Zasvěcení do křesťanského společenství nastává křtem, jakmile byly pevně uchopeny základní fakta "evangelia o Království a věci týkajících se jména Ježíše" (Skutky 8:12; 28:23, 31). Po křtu jako důkazu našeho závazku k Bohu a Synovi bychom měli strávit zbytek našich životů růstem v "milosti a poznání" (2 Pet 3:18), když se připravujeme na velkou událost budoucnosti, uvedení do nového řádu věcí.

V novozákonním evangeliu jsou jádrem poselství Druhý příchod a následující Království, *navíc k* ústřední skutečnosti smrti a vzkříšení Mesiáše. Nejenže je Království postaveno před potenciálního konvertitu výzvou věřit v Dobré poselství (Marek 1:14, 15), ale rádoby učedník je zván, aby se připravoval na aktivní výkonnou účast při obnově míru na zemi, když Mesiáš začne panovat. Současně je stanoven cíl, který dává soudržnost celému křesťanskému podniku:

"Hle, my jsme opustili všecko a následovali tě. Čeho se nám tedy dostane?" Ježíš jim odpověděl: "Vpravdě vám pravím: Vy, kteří jste mě následovali, při obnovení, až se Syn člověka posadí na svůj slavný trůn i vy usednete na dvanáct trůnů a budete panovat nad dvanácti izraelskými kmeny." (Mat. 19:27, 28).

Až přijde Syn člověka ... posadí se na trůnu své slávy (Mat. 25:31).

Vy jste ti, kdo se mnou v mých zkouškách vytrvali. A já vám uděluji království, jako je můj Otec udělil mně, abyste jedli a pili u mého stolu v mém království; usednete na trůnech a budete soudit dvanáct kmenů Izraele (Luk. 22:28-30).

Neboj se, malé stádo, neboť je radostí vašeho Otce, aby vám dal Království (Luk. 12:32).

Když se vrátil po obdržení království... řekl mu: "Dobře, dobrý otroku! Protože jsi byl věrný ve velmi malé věci, měj moc nad deseti městy." (Luk. 19:15, 17).

Nevíte, že svatí budou soudit svět? ... Což nevíte, že nespravedliví nedostanou do dědictví Boží království? (1 Kor. 6:2, 9).

Jestliže vytrváme, budeme s ním i kralovat. (2 Tim. 2:12).

Kdo vítězí, tomu dám usednout se mnou na můj trůn, jako i já jsem zvítězil a usedl se svým Otcem na jeho trůn. (Zjev. 3:21).

Učinil jsi je králi a kněžími našemu Bohu; a budou kralovat na zemi. (Zjev. 5:10).

I ožili a kralovali s Kristem tisíc let. (Zjev. 20:4).

Většina tohoto důrazu na budoucí Království a podíl věřících na něm chybí v hlásání evangelia v naší době. Významný rozdíl, který odděluje novozákonní prezentaci evangelia od současných, je demonstrován upřímným přiznáním vůdčími evangeliky (citováno výše), že jsou zmateni úplnou absencí slova "království" ve svých diskusích a v kázání evangelia. Je to proto, že byli chyceni do pasti zpohanštělou verzí víry, která je v podstatě nemesiášská a ztratila svou přílnavost k Dobrému poselství o Božím království.

Evangelikálové mohou být překvapeni tím, že jejich evangelium není zcela založeno na Bibli. Mohou se obrátit na 1 Korintským 15:1-4, aby ukázali, že Pavlovo tříbodové shrnutí evangelia spočívalo ve smrti, pohřbu a vzkříšení Ježíše. To je pravda, pokud jde o to, ale nevšimli si pozorně, že Pavel kázal tyto skutečnosti "mezi věcmi prvořadého významu" (1 Kor. 15:3). Nebylo to vše, co Pavel kázal jako evangelium, protože kniha Skutků trvá na tom, že Pavel kázal "Boží království a záležitosti týkající se Ježíše" (Skutky 28:23, 31), a jak tyto verše ukazují, toto poselství bylo veřejně oznamováno jak Židům, tak pohanům jako poselství spásy. Přesně stejný vzorec popisuje kázání Filipa ve Skutcích 8:12: "Když však uvěřili Filipovi, který jim zvěstoval dobré poselství o Božím království a o jménu Ježíše Krista, dávali se pokřtít muži i ženy."

Je zřejmé, že smrt a vzkříšení Ježíše jsou naprosto zásadní prvky evangelia. Ale nejsou celým evangeliem. Co je zavádějící na současných evangelických traktátech a textech systematických teologů, spočívá v tom, že spasení je vysvětleno *pouze* v pojmech smrti a vzkříšení Ježíše a vylučuje jeho vlastní kázání Království. Evangelikálové tak odděluje Ježíše od jeho vlastního kázání. Odděluje jej z celkového obrazu jeho historické kazatelské služby, během níž Ježíš učil o spasení zachraňujícími slovy dlouho předtím, než zemřel jako součást evangelia. Je zásadně chybné říkat, že polovina evangelia je smrt Ježíše a druhá polovina jeho vzkříšení. Taková analýza prostě vynechává životně důležité zachraňující evangelium o Království, které hlásal Mesiáš. Pokud Ježíš řekl jedinou věc

v souhrnu o všem, co se snažil dosáhnout, znamená to, že *jeho slova* jsou kritériem, podle kterého má být určen náš úděl (Jan 12:44, 50; Mat. 7:21-27).

U Marka 8:35-38 představuje Ježíš víru a důvěru ve své evangelium a svá slova jako jediné kritérium spásy. Spása je skutečně vírou, ale musí to být víra ve všechno, co Ježíš prohlásil za evangelium. Mesiáš opakovaně vyzýval své posluchače, aby "poslouchali" to, *co musel říkat*, nejen aby ho sledovali, jak umírá.

Je zřejmé, že Boží království bylo *prvním* bodem programu v apoštolských prezentacích evangelia. To sotva překvapuje, jelikož Ježíš vždy hlásal evangelium o Království – a to bylo dlouho předtím, než vůbec bylo řečeno něco o jeho smrti za hříchy, kterou učedníci ještě nepochopili! (Lukáš 18:31-34). Je nesmírně poučné si všimnout, že sporný předmět Království nemohl původně zahrnout smrt a vzkříšení Ježíše. Apoštolové hlásali evangelium o Království dříve, než věděli něco o kříži. Proto je Lukáš ve Skutcích pečlivý, když říká, že apoštolské veřejné oznámení *po vzkříšení* si zachovalo svůj primární důraz na Boží království a *přidalo* nové informace o Ježíšově smrti jako "o věcech týkajících se jeho jména" (Skutky 8:12; 28:23, 31). Je nesmírně důležité pozorovat – že Pavel mohl popsat celou svou službu jako "kázání Království" (Skutky 20:25), stejně jako Ježíš viděl evangelium o Království jako základ svého poslání (Lukáš 4:43). Mohli by však současní evangelikálové prokázat svou věrnost apoštolské praxi, když na mezinárodní konferenci o evangelizaci přiznávají, že Boží království "není naším jazykem"⁵⁹ Pokud Království není jejich jazykem, nekážou celé evangelium!

Vymizení Království ze současných výpovědí o evangeliu je vážná vada, kterou lze opravit jen znovuobjevením mesiášského poselství o Božím budoucím panování na zemi v osobách Mesiáše a jeho následovníků. Nejen Království, ale Ježíšovo mesiášství musí být vráceno do středu křesťanského veřejného oznamování. Petrovu vyznání u Cézarey Filippi nesmí být dovoleno, aby utrpělo nejmenší změnu, neboť je to skalní základ víry; ani titul "Boží Syn" nesmí být vyňat ze svého biblického kontextu, aby nedošlo k nebi-

blickému významu. V Písmu je rozsah mesiášského titulu jasně a jednoduše založen na Žalmu 2:7 a na davidovské smlouvě ve 2 Samuelovi 7:14. Udělit v Bibli někomu titul "Boží Syn" je rovnocenné jako provolávat mu slávu jako Mesiáši, jedinečnému a speciálně pomazanému zástupci Boha. Evangelikálové musí uzavřít mezeru, která se mezi oběma tituly, Kristem a Božím Synem, objevila v pobiblickém období vlivem nemesiášského křesťanství. Podnět pro návrat k správnému pochopení Božího Syna je dán v Lukáši 1:35: Boží Syn vzniká zázračným početím v Mariině lůně.

Mnohem moudřeji bylo řečeno, že "uctívat Krista s nesprávným přesvědčením o něm znamená uctívat nepravého Krista, ať ho nazýváme jakkoli; neboť tím, že si ho představujeme mylně, že je totiž jiný, než je, a jiný, než je zjeven v Písmu."⁶⁰ Musí být jasné, že evangelium zbavené svého ústředního tématu, Království (jak to samozřejmě je v současné evangelizaci) a Ježíše, který se dokonale nekryje s Mesiášem Písma, co se týče jak jeho identity tak jeho role, ohrožuje celé tkanivo novozákonní víry. Přijaté systémy víry a kázání proto musí být podrobeny kritickému přezkoumání těmi, kteří chtějí uctívat Boha skrze Jeho Syna Mesiáše v duchu a v pravdě (Jan 4:24).

Náš názor byl velmi posílen třemi vůdčími biblickými odborníky. Tito spisovatelé volají po návratu k Božimu království jako organizačnímu centru veškerého evangelia:

Tom Wright, jeden z nejproslulejších současných spisovatelů světa o křesťanství, říká:

Používání evangelií v církvích věnovalo jen málo pozornosti tomu, co sama evangelia říkají o skutečných událostech Ježíšova života a o jeho *veřejném ohlašování Království* [o evangeliu spásy] ... Církev tudíž ve skutečnosti blokuje ústřední část své vlastní tradice, nevěnuje jí pozornost; ta by možná mohla významně znovu oživit nebo reformovat církev, kdyby byla studována.... To musí zahrnovat pochopení toho, co evangelia říkají o Ježíšovi *ve světě judaismu prvního století*, nikoli v rámci představivosti následné zbožnosti (nebo bezbožnosti) ... Spokojit se s nehistorickým

⁵⁹ Michael Green, při Lausanne International Conference on World Evangelization, 1974.

⁶⁰ R.A. Cole, *Tyndale N.T. Commentary on Mark*, InterVarsity Press, 1961, str. 199.

Kristem víry se mi zdá ... prokazatelně falšovat novozákonní křesťanství.⁶¹

Dr. Charles Taber, Professor Emeritus of World Mission, Emmanuel School of Evangelism, Tennessee, napsal v dopise pro *Christianity Today*:

S největším zájmem jsem četl devět výroků v *Christianity Today*, které se pokoušely odpovědět na otázku: "Co je Dobrým poselstvím?" Jsem ohromen a zděšen, že nenacházím ani náhodnou zmínku o tématu, které bylo jádrem Ježíšova evangelia ve třech ze čtyř zpráv: *Boží Království*. Každé z těchto tvrzení odráží individualistické omezení evangelia, které škodí americkému evangelikalismu. Kromě toho, že jsou biblické, zakládající něčí chápání evangelia o Božím království, obchází dvě falešná dilemata, která zbytečně trápila teology po několik století: 1) buď–nebo mezi spásou jednotlivce a řádu věcí, a 2) buď–nebo mezi milostí a skutky. Na jednu stranu chce Bůh zachránit celý vesmír před otroctvím úpadku; na druhou stranu, jak si může nárokovat, že je spasen, ten, kdo nevynaloží veškeré úsilí na to, aby konal Boží vůli?

8 Přizpůsobení k náboženství mysterií

Historikové nám říkají, že existují nápadné podobnosti mezi křesťanstvím a pohanskými kulty mysterií: "Za prvé všichni měli nějakou formu iniciačního obřadu. V případě mithraismu to bylo přesně stejné jako v křesťanství, zejména křest."⁶²

V kultu Attise, mladého milence Kybelé, existovala oslava smrti spasitele (Attise) a jeho vzkříšení o tři dny později. Nejsou to jediné styčné body mezi kalendáři pohanství a tradičního křesťanství:

Pokud Velikonoce vděčí Kybelé za hodně, Vánoce jsou z velké části odvozeny od Mithry (plus starý římský svátek saturnalia, veselá příležitost, při níž byly vyměňovány dary). Mithra, spojený jako by byl sluncem, dal křesťanství 25. prosinec jako datum pro Vánoce ... A co víc, o Mithrovi se podobně jako o Ježíši věřilo, že měl zázračné narození a přitáhl jako dítě pozornost pastýřů v sousedství. Kromě toho mithraismus, stejně jako křesťanství, měl svátostné jídlo jako součást svého obřadu. Ale možná nejdůležitější prvek

Gary Burge, citovaný v *NIV Application Commentary* ("Revidovaná evangelická teologie"), sdílí tuto obavu z absence Ježíšova vlastního evangelia v současných nabídkách spásy:

Stanley Grenz přehodnotil neúspěšné pokusy evangelické teologie spálit představivost moderního světa. Argumentuje pro Boží království jako nové organizující centrum toho, co říkáme a děláme.

Tento komentář může být jen odpovědí potřebnou na pochmurné neuspokojující současné pokusy o "růst" církvi. Skutečností je, že noví konvertité se vyskytnou jen zřídka. "Církevní růst", tak zvaný, je převážně pohybem od jedné církve k druhé těch, kteří již tvrdí, že jsou věřícími.

Abychom nebyli obviněni z opakování našich základních tézí, ukryjeme se pod napomenutí Winstona Churchilla, jehož rada v oblasti efektivní komunikace byla taková: "Pokud máte důležitý bod, nesazte se být jemný nebo chytrý. Použijte beranidlo. Udeřte na ten bod okamžitě. Pak se vraťte a znovu udeřte. Pak udeřte potřetí – obrovskou ranou."

společný pro křesťanství a pohanské kulty mysterií byl pojem spasení. V jistém nebo jiném smyslu byli všichni Isis, Kybelé a Mithra považováni za spasitele.⁶³

Není těžké vidět, jak křesťanství a kulty mysterií mohly zmást myslí nedostatečně poučených věřících z pohanů. Tendence přehodnotit Mesiáše do pohanských pojmů a sdělovacích znaků gnosticizmu v tradičním křesťanství naznačují, že došlo k významnému přizpůsobení k pohanství. Názor jednoho široce uznávaného luteránského učenice by měl být pečlivě probrán:

Naděje rané církve se soustředila na vzkříšení v Posledním dnu. Právě toto *poprvé* volá mrtvé do věčného života (1 Kor. 15; Fil. 3:20 a násl.). Toto *vzkříšení se stane člověku, ne pouze tělu*. Pavel mluví o vzkříšení ne "těla", ale "mrtvého". Toto chápání vzkříšení bezvýhradně rozumí *smrti tak, že ovlivňuje celého člověka ... Tak byly původní biblické pojmy nahrazeny myšlenkami helénského gnostického dualismu*. Novozá-

⁶¹ *Jesus and the Restoration of Israel*, str. 251.

⁶² Michael Arnhem, *Is Christianity True?* London: Duckworth, 1984, str. 127

⁶³ *Ibid.*, str. 27.

konní myšlenka o vzkříšení, které se dotýká *celého člověka*, musela uvolnit cestu nesmrtnosti duše. Poslední den také ztrácí svůj význam, neboť duše dostaly vše, co je rozhodující, dlouho předtím. Eschatologické napětí již není silně nasměrováno ke dni Ježíšova příchodu. Rozdíl mezi tímto a nadějí Nového zákona je velmi velký.⁶⁴

Norman H. Snaith, M.A., D.D., významně přispívá k naší diskusi. Vyslovuje varovnou poznámku, že s "oficiálním" křesťanstvím není vše v pořádku, když říká:

Celá Bible, Nový zákon i Starý zákon jsou založeny na hebrejském postoji a přístupu. Jsme pevně přesvědčeni, že by to mělo být uznáno po všech stránkách ve větší míře... že existuje často *velký rozdíl mezi křesťanskou teologií a biblickou teologií*. Během staletí byla Bible vykládána v řeckém kontextu, a dokonce i Nový zákon byl interpretován na základě Platóna a Aristotela ... Jsme v situaci, že přehodnocení biblické teologie z hlediska myšlenek řeckých filozofů bylo (jak staletí trvající tak všude rozšířené) destruktivní pro podstatu křesťanské víry ... Pokud jsou tato posouzení správná a věříme, že správná jsou, pak *ani katolická ani protestantská teologie není založena na biblické teologii*. V každém případě je křesťanská teologie ovládána řeckým myšlením.⁶⁵

Kromě toho je třeba, aby celá zapeklitá otázka, která je nyní tak široce diskutována o vztahu Ježíše k Jedinému Bohu v přísném biblickém monoteismu, byla přezkoumána těmi, kdo hledají čistotu apoštolské víry. Je pozoruhodné, že Pavel (stejně jako Ježíš) neměl žádnou teoretickou potíž ohledně monoteismu v tom, že Ježíš je Boží Syn, Mesiáš. Teprve tehdy, když bylo zavedeno jemně odlišné tvrzení, že byl "Bohem

Synem", povstal celý trojiční problém. Současná osvětlující diskuse o tom, zda v Písmu je nebo není přítomna rozvinutá doktrína o vtělení druhého člena trojediného Boha, by měla být pečlivě zkoumána evangelikály dříve, než se skočí k ukvapeným závěrům o biblickém základu tradičních vyznání.⁶⁶

Těm, kteří se nechtějí vypořádat s tímto tématem tak detailně, postačí prozkoumat osvěcující židovsko-křesťanské názory víry o Ježíši zaznamenané u Marka 12:28-34 stejně jako Pavlovo klasické prohlášení křesťanstva o tom, v co křesťané věří v 1 Korintským 8:4-6. Jeho definice Jediného Boha, odlišného od Ježíše, jednoho Pána Mesiáše, by měla být pečlivě zaznamenána: "... není žádný jiný Bůh, jen Jeden. Neboť i když jsou takzvaní 'bohové', ať už v nebi nebo na zemi – jakože jsou mnozí 'bohové' a mnozí 'páni' – my máme jediného Boha, Otce, ... a jediného Pána, Ježíše Mesiáše."

Na závěr své služby Pavel znovu uvádí apoštolské vyznání: "Je totiž jeden Bůh, jeden je také prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš" (1 Tim. 2:5).

Tyto odhalující verše ukazují, že Pavel nikdy ani na okamžik neopustil přísný monoteismus židovského dědictví, které sdílel s Ježíšem. Jediným Bohem křesťanského monoteismu je *Otec*. Toto je jednotný, nikoliv trojiční monoteismus, jak uznává mnoho současných učenců; a Jan je neodchylujícím se svědkem této formy monoteismu jako jakýkoli novozákonní pisatel (Jan 5:44; 17:3). Jeho jediným záměrem je, abychom věřili v Ježíše jako *Mesiáše* (Jan 20:31).

9 Výzva k návratu k novozákonnímu křesťanství

Nový zákon nás obdařuje v podstatě jednoduchým učením o církvi. Jedná se o pokračování věrného společenství Izraele, nyní složeného ze Židů a pohanů těšících se stejnému postavení jako součástí duchovního "Izraele Božího" (Gal. 6:16; Fil. 3:3). Občané

této komunity musí být podle Ježíšových slov "*ne součástí tohoto světa*" (Jan 15:19). Musí být odděleni a odlišni od světa jako velvyslanci Božího království (2 Kor 5:20) a tak projevovat svatost Boha, jenž je inspirován prostřednictvím svého ducha.

⁶⁴ Paul Althaus, *The Theology of Martin Luther*, Philadelphia: Fortress Press, 1966, str. 413, 414, přidán důraz.

⁶⁵ *The Distinctive Ideas of the Old Testament*, New York: Schocken, 1964, str. 185, 187, 188, zdůraznění přidáno.

⁶⁶ Viz např., James Dunn: *Christology in the Making* (Eerdmans, 1996); J.A.T. Robinson: *The Human Face of*

God (SCM Press, 1973), zejména kapitola 5; Geoffrey Lampe: *God as Spirit* (SCM Press, 1977), kapitola 5; a obzvláště James P. Mackey: *The Christian Experience of God as Trinity* (SCM Press, 1983), kapitola 6: "The Problem of the Pre-existence of the Son."

Jedním z nejvíce matoucích a znepokojujících aspektů tradičního křesťanství je jeho neúspěch uvést do praxe ideály chování, jež požaduje Ježíš od svých následovníků. Ty jsou vyloženy se zvláštní srozumitelností v Kázání na hoře, kde jsou vyučovány požadavky učednictví. Křesťanům je přikázáno, aby milovali své protivníky a aby se neprotivili zlým osobám. Když tak činí, musí se přizpůsobit novému standardu: milovat své nepřátele (Mat. 5:38-48). Ježíš poukázal na to, že v minulosti bylo obvyklé nenávidět národní nepřátele Izraele (nikdy nebylo možné nenávidět jako nepřitele jiného Izraelce). Podle křesťanské etiky však mají být nepřátelé nejrůznějšího druhu milováni a nemá se jim protivit. Neslučitelnost tohoto učení s účastí ve válečné mašinérii je zřejmá. Dokonce i tradiční teorie spravedlivé války, pokud by mohla být smířena s Písmem, je naprosto nedostačující v moderních podmínkách, kdy jaderné zbraně ohrožují životy bojovníků i civilistů, včetně spoluvěřících.

Jako základní znak křesťanství má být světem poznán celý sbor křesťanů jako učedníci Ježíše podle lásky, která je spojuje: "Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým" (Jan 13:35).

V této komunitě propojené láskou neexistuje "žádný rozdíl mezi Řekem a Židem, obřezaným a neobřezaným, barbaram, Skýtem, otrokem a svobodným" (Kol 3:11) a mohli bychom dodat: "americkým, ruským a francouzským křesťanem", Kristus je všim ve všech. Prvním zřejmým důsledkem tohoto učení je, že křesťané nemohou být zapojeni do vraždění svých bratří v jiných zemích, a je proto naléhavé, aby se oddělili od užívání násilí, které jim nevyhnutelně způsobuje vinu krve vůči spolukřesťanům v jiných náro-

dech, i vůči nepřátelům. Je opravdu skandální, že křesťané si mohou myslet, že mohou pokračovat v uvažování o masovém ničení svých duchovních bratří, jak se například stalo ve druhé světové válce, kdy nespočet luteránských křesťanů v Německu a britských křesťanů v Anglii vzal jiným život.⁶⁷ Jediný možný kurz, který je v souladu s Ježíšovými pokyny, je "vyjít a být oddělen" a udržovat pouta lásky, podle které "všichni lidé vás poznají jako mé učedníky".

Při zachování novozákonního příkladu oddělení od státu budou křesťané věrní svému postavení velvyslanců žijících v "cizím" a nepřátelském světě a jako kolonie Božího království budou svědky celosvětovému míru, který přijde na zem, když se Ježíš vrací, aby panoval.

Návrat křesťanů k postavení "usedlých cizinců" ve zlém světě bude zrcadlit velkou biblickou pravdu, že věřící jsou pravým "Abrahamovým semenem" (Gal. 3:29). Abrahamovi byly slíbeny jak země tak vzácné semeno, kterým je Kristus (Gal. 3:16). Jediné semeno, Mesiáš, sdružuje všechny pravé věřící. Tak přislíb země ve věčnosti (Gen. 13:15; 17:8), Abrahamovo dědictví, je také dědictvím Krista a svatých: "Blažení jsou mírní, neboť obdrží zemi jako své dědictví" (Mat. 5:5). Pozemský slib, který se vine jako zlatá nit skrze Starý zákon, přichází do Nového zákona jako slibované dědictví budoucího Božího království na zemi nebo v zemi (srv. Zjev. 5:10; Ž. 37:11).

Patriarchové žili jako "cizinci" v zemi zaslíbení (Heb 11:9) a zemřeli, aniž obdrželi zaslíbenou zemi (Heb 11:13, 39). Jen díky vzkříšení při návratu Krista věřící všech věků, ti, kteří mají "Abrahámovu víru" (Řím. 4:16), dosáhnou zaslíbeného dědictví země, tedy Božího království.

⁶⁷ Jedním, kdo viděl nedůslednost křesťanů navzájem si be-roucích životy, byl arcijáhen anglikánské církve: "V rámci křesťanského společenství musí každý být navzájem propojen láskou jakou měl Kristus ke každému. Toto je nové přikázání; a poslušnost vůči němu má být pro svět důkazem pravého učednictví ... Taková je kvalita lásky určená k jednotě jeho církve. Ale může být něco v rozporu s takovým ideálem plněji než, že by křesťané měli jít do války

proti křesťanům? ... Může někdo vně blázince naznačovat, že když například britští a američtí křesťané přijali odpovědnost za shovení atomové bomby, která zabila a zmrazila na těle i na duši jejich spolukřesťany v Nagasaki, že takový čin by mohl být 'důkazem' pro svět, že uvnitř křesťanského společenství byli navzájem propojeni láskou, láskou Kristovou?" (Percy Harthill, *War, Communism and the Christian Faith*, James Clarke and Co., n.d., str. 47-49)

10 Tradice — velká překážka pokroku

Obtížnost získat souhlas s tím, co navrhuje, nespočívá ve složitosti diskutovaných témat, ale v houževnatosti, s níž "způsob, jakým jsme vždy věřili", svírá mysl upřímných účastníků bohoslužeb. Biblické křesťanství, které nemůže vzkvétat, pokud není přijato myslí "malého dítěte", není nic víc než víra, a odezdání se Otcí jako "jedinému pravému Bohu" (Jan 17:3) a Ježíši jako Mesiáši, který kázal zachraňující evangelium Království, zemřel za hříchy světa a je nyní veleknězem nad svým lidem, který je přitahován z každého národa. Vráti se, aby shromáždil své stoupence do Království, jež bude slavnostně uvedeno na zemi. Verze víry dlouhodobě zbavovaná mesiášství, široce a nekriticky přijímaná, nám znesnadňuje vzdát se uctívaných vědomostí. Ale především pro evangelikály by mělo nastat velké povolání k výzvě vrátit se k Biblii a začít hlásat především "evangelium Království a věcí týkajících se jména Ježíše" (Skutky 8:12; 28:23, 31; Lukáš 4:43).

Teze, která je základem této výzvy bezpodmínečně se oddat apoštolským naukám Bible, je, že návštěvníci bohoslužeb nevědomky přijali velkou míru pobiblické řecké teologie, která je cizí vůči tomu, co učili apoštolové, a s tím neslučitelná. Tato stížnost určitě není originální, ale dosud nezískala širší ohlas. Věhlasný oxfordský učenec napsal v roce 1889:

Troufám si tvrdit, že jsem prokázal, že velká část toho, čemu se někdy říká křesťanské doktríny, a mnohé zvyklosti, které převládaly a nadále převládají v křesťanské církvi, jsou ve skutečnosti řecké teorie a řecké zvyklosti se změněnou formou a zabarvením vlivem prvotního křesťanství, ale ve *své podstatě stále ještě řecké* ... Otázka, která sama o sobě přitahuje naši pozornost jako úkazy, jež přecházejí před námi, je otázka vztahu těchto řeckých prvků k povaze samotného křesťanství. Otázka je zásadní; její význam lze sotva přecenit.⁶⁸

Pokud, jak jsme tvrdili, řecká mysl pokrývá naše chápání významu "Krista" a jeho evangelia o Království, nic by nemohlo překonat důležitost potřeby důkladně

znovu posoudit na osobní, rodinné a církevní úrovni tyto ústřední stavební kameny víry. Jako podnětu odplevelit naše systémy víry od toho, co není skutečně křesťanské, bychom si měli připomenout také varování britského teologa, který napsal:

Když namísto hebrejského myšlení nastoupilo řecké a postupně římské myšlení, aby ovládaly náhled církve, došlo ke katastrofě, z níž jsme se nikdy nevzpamatovali ani v praxi, ani v doktríně. Pokud se má dnes rozednit k velkému věku evangelizace, potřebujeme znovu Židy.⁶⁹

Zcela konkrétně potřebujeme Žida Ježíše, Mesiáše Izraele a Spasitele světa, který, jak se domníváme, byl zastiněn nebo dokonce nahrazen pohanským "Ježíšem".

Stejný názor zastávala Olga Levertoff:

Církev musí v duchu zopakovat své kroky, aby znovu našla prorockého ducha revolučních vůdců starověkého Izraele. Musí být připravena se rozejít s mnohým z oné doby, kterou posvětila, nebo s drahocennými výsadami, jež si tenkrát udělila. "Zpět k církvi prvního století" musí být její slogan – což prakticky znamená zpět k židovskému křesťanství.⁷⁰

To ovšem neznamená zpět k judaismu, ale k pravému křesťanství Ježíše a Pavla, ke křesťanství soustředěnému na víru v Ježíše, jako Pána Mesiáše hebrejského očekávání, a víru v mesiášské Království, které on a jeho následovníci budou s ním spravovat na zemi, až přijde znovu.

V celém Novém zákoně se předpokládá, že se křesťané obeznámí se Starým zákonem, zvláště s poselstvím a předpověďmi proroků, a že jeho autorita stejně jako autorita Ježíše a apoštolů bude nesporná. Rozsáhlé odpadnutí od této křesťanské perspektivy rychle vede k duchovní anarchii.

Ačkoli je Nový zákon napsán v řeckém jazyce, jeho řídicí myšlenky jsou hebrejské, odvozené ze Starého zákona, a jeho velkým ústředním tématem je dobré poselství o Božím království, které se uskutečňuje

⁶⁸ Edwin Hatch, *The Influence of Greek Ideas on Christianity*, Peabody, MA: Henderson, 1995, str. 350-1.

⁶⁹ Canon H. Goudge in *Collected Essays on Judaism and Christianity*, Shears and Sons, 1939.

⁷⁰ *The Jews in a Christian Social Order*, New York: Macmillan, 1942.

skrze dílo Ježíše, zaslíbeného Mesiáše. Pokud tyto principy nejsou základem teologického systému, tato teologie nemůže prohlašovat, že je apoštolská. Jakmile je Boží království "přetlumočeno" v rámci "sociálního evangelia", nebo pouze království "v srdci", nebo "nebe" při smrti, a je vyraženo jeho apokalyptické spojení s budoucí krizí v dějinách, nemáme žádné právo je ztotožňovat s učením Ježíše a apoštolů. Jinými slovy, pokud druhý příchod Ježíše a následné Království na zemi nezůstává v křesťanském myšlení stejně důležité jako jeho vzkříšení, musíme připustit ztrátu podstatného prvku mesiášského programu. Naděje na návrat Mesiáše do dějin, aby obnovil svět, musí být znovu dosazena a udržována proti všem pestrým a v podstatě gnostickým snahám ji odstranit nebo vyprázdnit její biblický význam. Jak je dobře známo, teology byl použit každý představitelný nástroj, aby vyřadil Druhý příchod a Království, které následuje. Byl odstraněn jako "poezie", nebo texty, které ho podrobně popisují, jsou rozpouštěny v řídký vzduch s protesty, že nemohou být brány doslovně. To je forma teologické zbabělosti. Je na čase přestat ustupovat od

"konkrétních" mesiášských Ježíšových výroků a osvojit si je, vděční za naději, kterou nabízejí pro mír na zemi.

Vyhýbavé zacházení se zřetelným jazykem obnáší pouze odmítání vyslechnout "Boží slovo", evangelium (Lukáš 5:1, 8:11), a odmítání semene nového zrození (Mat. 13:19; 1 Pet. 1:23-25). Netroufáme si přepisovat křesťanskou víru tak, aby vyhovovala nám. To, co stojí psáno jako "víra jednou a provždy doručena svatým" (Juda 3), obsahuje záznam nejen o jedinečném původu Božího Syna (Matouš 1:18, 20, Lukáš 1:35; Skutky 13:33) a o jeho návratu k životu po smrti, ale také slib našeho vzkříšení určeného, aby nastalo, když se Ježíš vrátí, aby slavnostně uvedl novou historickou epochu, ze které bude vyhoštěn Satan. Mohlo by být něco důležitějšího pro náš hříšný a nemocný svět? A jaká větší a ještě víc podněcující výsada by mohla být pro křesťany vymyšlena, než aby se podíleli na reorganizaci lidstva v novou společnost nadcházejícího Božího království na zemi?

11 Předpověď v Novém zákoně

Žádný aspekt Nového zákona neutrpěl v rukou kritiky více než ten, který se zabývá předpověďmi budoucnosti. Zmatek a konflikt, které vyplynuly, lze nalézt ve standardních komentářích. U Matouše 24 (souběžně s Markem 13 a Lukášem 21) Ježíš podal v podstatě přímočarou zprávu o událostech, které povedou až k jeho návratu, kdy slavnostně uvede Království. Tato zpráva, jak říká Ježíš, je zakotvena v prorockých odhaleních poskytnutých Danielovi a je souvislým popisem konečných fází současného zlého věku těsně před Ježíšovým opětovným objevením. Ježíš zjevně věřil, že kniha Daniel obsahuje informace o vzdálené budoucnosti, a proto poučoval své stoupence, aby

konzultovali slova Daniela, aby pochopili význam jeho vlastního pohledu na budoucnost: "Když pak uvidíte 'ohavnost zpusťování', o níž mluvil prorok Daniel, jak stojí na svatém místě⁷¹ (kdo čte, ať rozumí), tehdy ti, kdo budou v Judsku, ať utíkají do hor" (Mat. 24:15, 16).

Samotná představa se zdá být nepřijatelná velkému množství učenců.⁷² Fráze jako "chorobná zvědavost", používající Bibli jako "horoskop" k předpovědi budoucnosti, jsou vrhány na každého, kdo by byl tak naivní, aby si myslel, že Ježíš mohl mluvit o událostech nejméně 1900 let před svým dnem. Mohlo by být připuštěno, že předpokládal zničení Jeruzaléma

⁷¹ Marek (13:14) zaznamenává toto znění jako "stojící, kde by on neměl" a poukazuje na osobního antikrista. (to neplatí pro české překlady, pozn. překl.)

⁷² Srv. pozorování Joyce Baldwina, že "s ohledem na prorockví jako předpovídající, církev ztratila nervy. Racionalistický humanismus vázaný na zemi tak vtrhl do křesťanského myšlení tak, že dává nádech slabého výsměchu všem tvrzením, jež vidí v Biblii něco víc než nejvážnější odkaz na budoucí události" (*Tyndale Commentary on Daniel*, Intervarsity Press, 1978, str. 184, 185). Je těžké po-

chopit, jak může být dosaženo pokroku v chápání prorockých pasáží Starého zákona, když komentáři odmítají sledovat Pavlovu jasnou aplikaci Dan. 11:36 na budoucího antikrista v 2 Tes. 2:4. Komentář Normana Porteuse k Danielovi v sériích Old Testament Library (SCM Press, 1965, str. 169) prohlašuje, že "je teologicky bezcenné vidět antikrista v Dan. 11:36". Ale Pavel zjevně viděl. A Ježíš viděl událost konce věku v Dan. 11:31 (Mat. 24:15). Je tragédií, když se učenci považují za moudřejší než Ježíš a Pavel.

roku 70 n.l. (i když učedníci možná napsali "proroctví" po události!), ale komentátorům se zdá nepředstavitelné, že by Ježíš mohl znát budoucnost dál než v prvním století. Celá studie o proroctví byla zmařena sklonem komentátorů spíše vnútit biblické předpovědi do již splněných dějin než dovolit, aby nebyly dosud splněny.

Proč by Bůh neměl poskytnout tajemství o budoucnosti svému Synovi a skrze něj své věrné církvi? Je zřejmé, že Ježíš zamýšlel, aby jeho následovníci získali vhled do budoucích událostí, protože odpovídal přímo na jejich otázku ohledně znamení svého příchodu a konce věku (Mat. 24:3). Později ve stejném rozhovoru říká jasně: "Hle, řekl jsem to vám předem" (Mat. 24:25).

Odpověď, kterou Ježíš dal, předpokládá, že čtenář bude znát Danielovu předpověď o posledním nepříteli křesťanství – o Antikristovi – který se v Jeruzalémě usadí jako božská autorita. Jeho zkáza přijde rukou vracejícího se Mesiáše. Schéma budoucnosti popsane Ježíšem představuje jednoduchý program. Bude existovat "ohavnost zpusošení" (Markovo mužské zájmeno u "stojící" ukazuje na lidskou bytost, Marek 13:14), předtím předvídanou Danielem (Mat. 24:15), stojící na svatém místě v Jeruzalémě. To má být znamením pro křesťany žijící v Judsku, aby "uprchli do hor", protože bude následovat období bezpříkladného utrpení popsaneho Ježíšem jako "velké soužení" (Mat. 24:21). Ježíš udává specifické podrobnosti a varování v souvislosti s útekem církve, aby se vyhnula strašnému času úzkosti způsobenému zjevením "ohavnosti zpusošení".

Ihned po této době extrémních potíží (Mat 24:29) se na obloze vyskytnou kosmické otřesy a pak se Mesiáš objeví v oblacích a shromáždí svůj vyvolený lid do Božího království (Mat. 24:30, 31). Jak uvádí Lukáš: "Když uvidíte [katastrofální události vedoucí k Druhému příchodu], uvědomte si, že Boží království je blízko" (Luk. 21:31). Tento kriticky důležitý text nám podává jeden z mnoha důkazů o příchodu Božího království jako události *po* budoucím příchodu Ježíše. Mělo by být zřejmé, že Ježíš nehovořil o událostech

v roce 70 n.l., bezprostředně po nichž nedošlo k druhému příchodu!

Ježíšova prorocká rozmluva je, jak říká, postavena na zjeveních udělených Danielovi v 6. století před naším letopočtem. Když jsou shromážděna všechna data, společně s hodně zanedbávaným paralelním materiálem z Izaiáše, tvoří jednotný celek a dávají souvislý obraz budoucnosti na Blízkém východě těsně před druhým příchodem. Stejný předmět přebírá Pavel ve 2 Tesalonickém 2, kde upevňuje posloupnost událostí daných Ježíšem proti hrozbě protichůdných projektů určených k tomu, aby zmátly církev. Pavel předvídá odvrácení od Boha – odpadnutí – vedoucí k příchodu a panování Antikrista, které je následováno vystoupením Krista ve slávě, aby zničil konečného nepřítele, shromáždil věřící a založil Království (viz 2 Tes. 2:1-12).

Materiál zachovaný pro nás v Ježíšově rozhovoru na Olivové hoře je součástí jeho mesiášského výhledu. Nemůže být odloučen od zbytku jeho učení bez vážného zkreslení jeho (křesťanské) židovské víry, která má své kořeny ve Starém zákoně. To zahrnuje pochopení Daniela jako prostředku božského zjevení o budoucnosti těsně před druhým příchodem.⁷³ Kniha Daniel je převážně popisem konečného Antikrista, jehož pouhým stínem byl Antiochus Epifanes ve druhém století př. n.l. Ježíš zjevně věřil, stejně jako musí jeho následovníci, že starozákonní "antikrist", Antiochos, poskytl "typový" základ pro ještě mnohem zlověstnější postavu, která jednoho dne ohrozí svaté a představí se jako mesiášský uchazeč. Pavel, stejně jako Ježíš, to bral s největší vážností a neustále o tom hovořil s církvemi ("Nevzpomínáte si, že jsem vám tyto věci říkal, ještě když jsem byl u vás?" 2 Tes. 2:5).

Pavel viděl v Antikristovi, v člověku hříchu, přišernou karikaturu a parodii vracejícího se Mesiáše samého. Podle apoštolského pohledu má být jedinou pojistkou, jak nebýt podveden falešným Mesiášem, důkladné zakotvení v Pravdě božského zjevení v Ježíši a v Písmu (2 Tes. 2:7-10). Apoštol jde tak daleko, že říká, že sám Antikrist bude mít velkolepý příchod, "parousii" (2 Tes. 2:9). Taková bude Istivost Satanových

⁷³ Důležitost pochopení poselství knihy Daniela jako základ pro pochopení Ježíšova učení může být sotva přehnaná. "Mezi všemi knihami Starého zákona má Daniel ... nejvyšší

význam pro Nový zákon jako celek" (H.C. Kee, *The Community of the New Age*, Mercer University Press, 1983, str. 45).

snah klamat. Tento pseudo-druhý příchod oslňujícím způsobem napodobí slavné zjevení samotného Mesiáše. Bude to případ odporu napodobováním, což povede k tragédii pro ty, kteří nejsou schopni rozeznat pravdu od falše (2 Tes. 2:10-12).

Toto vše je základem pro novozákonní výhled na budoucnost, ale byl zcela nesmyslně zavržen církvemi při jejich obecném zanedbávání novozákonního mesianismu. Obnova základního křesťanského učení o budoucnosti, nacházejícího se v celém Novém zákoně, by znovu roznítla spoustu zájmu o biblické křesťanství.

Není nadsázkou říkat, že předmět Antikrista má nejvyšší důležitost pro Ježíše, Pavla a Jana, kteří jsou s Lukášem hlavními svědky apoštolské víry. Jak jsme viděli, Ježíš odkázal své učedníky na předpovědi Daniela, který v kapitolách 7, 8, 9, 11 a 12 předvídal vzestup a panování hrozného tyрана, arcipronásledovatele věřících, jehož hrozná kariéra bude dominovat období sedmi let (poslední "sedmiletí" Gabrielova zjevení sedmdesáti "sedmiletí", Dan 9:24-27), těsně před příchodem Ježíše ve slávě. To, že Ježíš chápal toto poslední sedmileté období, je ukázáno jeho umístěním Danielovy "ohavnosti", která je aktivní během sedmi let (Dan 9:26, 27), do budoucna *bezprostředně* před druhý příchod (Mat. 24:15, 29, 30).

Informace, na které nás Ježíš odkazuje, se nalézají v Danielovi 8:13; 9:26, 27; 11:31; 12:11 a v sousedních kontextech. V těchto verších ohavná postava, která vede pustošivou válku a zasahuje do obnovené ekonomiky chrámu, končí v "záplavě" (Dan 9:26, 11:45) nebo v pohromě uspíšené příchodem Ježíše "v plamenném ohni, aby odplatil těm, kteří neznají Boha a neposlouchají evangelium" (2 Tes. 1:7, 8). Tato událost odpovídá Pavlovu popisu záhuby Antikrista ve 2. Tesalonickým 2:8. Od okamžiku, kdy je na svatém místě stanoven ohavný tyran, uplyne období asi 3½ roku (Dan 12:7, 11), druhá polovina závěrečného sedmiletí, které Gabriel oznámil v Danielovi 9:26, 27. Kniha Zjevení ztotožňuje stejné období 3½ roku s eschatologickou vládou "šelmy" (Zjev. 13:5; srv. 11:2, 3; 12:6, 14).

Zkoumání příslušných pasáží u Daniela, ke kterým jsme vedeni Ježíšem v Matouši 24:15, ukazuje, že na

Blízkém východě povstane "opovrženihodná osoba" (Dan 11:21 a násl.), možná v oblasti Sýrie nebo Iráku (popsaná jako asyrská v Iz 3:8, srv. 2 Tes. 2:8, Mich 5:6, Iz 30:27-33), zavdččí se Izraeli, ale později se obrátí na ně a na křesťany, aby naposledy usilovala upevnit si moc v Jeruzalémě. Ježíš výslovně odkazuje na tuto sekvenci událostí, která *bezprostředně předchází* jeho návratu (Matouš 24:29) a v Danielově zprávě *bezprostředně předchází* vzkříšení věrných mrtvých (Dan. 12:1, 2). Materiál, který nám dal Daniel, tedy odpovídá Ježíšovu vlastnímu vývoji. Oba, on i Daniel, popisují období bezprecedentního soužení bezprostředně před skončením věku (Dan 12:1, Mat 24:21). Konec se vyznačuje (jako všude jinde v Písmu) vzkříšením mrtvých (Dan 12:2) a návratem Ježíše (Mat 24:30, 31). Schéma odhalené Ježíšem harmonizuje s jasným prohlášením Pavla o okamžiku, kdy věrní mrtví budou "oživeni", což samozřejmě znamená, že jsou mrtví až do budoucího okamžiku (1 Kor. 15:22). Tento jednoduchý plán pro vzkříšení mrtvých při budoucím příchodu Ježíše nemůže být sladěn s tradičními názory na to, že mrtví jsou naživu s ním v nebi. Teprve vzkříšením v Parousii mohou svatí přijít do přítomnosti Ježíše (1 Tes 4:17; 5:10).

V knize Zjevení se dále rozvíjejí proctví Daniela a Ježíše. Kritické konečné 3½leté období Antikristovy vlády, založené na Danieli 9:26, 27; 7:25; 12:7, 11, je Ježíšem považováno znovu za budoucí (Zjevení 13:5) a končí, když se příchodem Mesiáše "království světa stala Královstvím našeho Pána a Jeho Mesiáše, a bude vládnout navěky věků" (Zjev. 11:15). Tam pak následuje dlouho očekávaná vláda Mesiáše a jeho svatých, kteří "oživají a vládnou jako králové s Mesiášem" (Zjev. 20:4).

Metody, kterými se komentátoři pokoušeli odstranit toto budoucí mesiášské Království, patří mezi nejničivější v celé historii špatného zacházení se slovy Písma. Vzkříšení dříve s'atých svatých, aby panovali s Ježíšem (Zjev 20:4), se samozřejmě může týkat pouze skutečného vzkříšení z mrtvých. Určitě nemůže být popisem křesťanské konverze nyní! Přesto to bylo tradiční hledisko od Augustina,⁷⁴ a je svědectvím celé proti-mesiášské tendence tradičního křesťanství.

⁷⁴ Toto hledisko je známé jako amilenialismus.

"První vzkříšení" (Zjevení 20:5), které popisuje blaženost těch, kteří ožili, aby byli "kněžími Boha a Mesiáše a vládli s ním po tisíc let" (Zj 20:6), následuje druhý příchod, který Jan viděl ve Zjevení. Pořadí událostí je právě takové, jaké bychom očekávali od posloupnosti, kterou dal Pavel v 1 Korintským 15:22, 23. Poté, co ožili díky vzkříšení, věřící začali své panování s Mesiášem, přesně tak, jak Ježíš slíbil v textech, které jsme již diskutovali.⁷⁵

Pečlivé porovnání rozsáhlého materiálu poskytnutého proroctvími Daniela, Izaiáše, Pavla a Ježíše samotného v evangeliu a ve Zjevení nám poskytuje poměrně detailní obraz událostí v oblasti Izraele vedoucích k návratu Mesiáše. Hodně zanedbávaný rys Pavlova popisu Antikrista ve 2 Tesalonickým 2 je jeho citací z Izaiáše 11:4. Existuje odkaz na Asyřana času konce, jenž je popsán v Izaiášovi 30:27 až 32:4 v mesiášském uspořádání, "kterého Pán Ježíš zabije dechem svých úst a přivede ke konci zjevením svého příchodu" (2 Tes 2:8). Konečný "král severu" (Daniel 11), zřejmě vládce Asýrie,⁷⁶ se má nacházet na území, které dříve držely asyrská a babylonská říše. Z této končiny, se zdá, Písmo očekává, že povstane Antikrist; a je možné, že celý Daniel 11, od 5. verše dále, je předpovědí událostí, které jsou ještě k naší době budoucí. Jako historie je tato pasáž někdy kusá a nevyrovnaná a navzdory některým paralelám neodpovídá přesně posloupnosti syrských králů, kteří žili ve čtvrtém až druhém století př.n.l. Vyprávění od Daniele 11:5 k Danielovi 12:3 se čte jako souvislý celek, z čehož většina neodpovídá ničemu v dějinách, zatímco zbytek byl splněn jen nedokonale. Velké zjevení, které bylo Danielovi dáno v kapitolách 10-12, aby mu ukázalo "co se stane tvému lidu na konci dnů [tj. dnů těsně před-

cházejících mesiášské Království], neboť vidění se týká dnů ještě v budoucnu" (10:14), by mělo být ceněno všemi těmi, kteří vážně berou Ježíšovo varování číst a rozumět knize Danielově. (Viz Dan. 10:14 a Ježíšův pokyn u Mat 24:15.)

Proroctví je jasně uděleno církvi jako posila pro těžké poslední dny před Mesiášovým návratem. Ježíšův odkaz na ohavnost zpusťování v Danielovi 9:27; 11:31; a 12:11 (srv. 8:13) směřuje naši pozornost na celý kontext, ve kterém se tyto verše nacházejí. To je přesně novozákonní metoda. "Když Nový zákon cituje krátkou pasáž Starého zákona, často se implicitně vztahuje na celý kontext citace."⁷⁷

"Učenost" nebyla ochotná důsledně sledovat Ježíše nebo Pavla, pokud jde o jejich zaujetí vzdálenější budoucností před druhým příchodem. Neexistuje však logický důvod méně vážně nakládat s prognózou budoucích událostí, které Ježíš uvedl v Matoušovi 24, než například s kázáním na hoře. "Teologie", jak se zdá, učinila vše pro oddělení Ježíše od toho, co je považováno za "nevhodné" učení obsažené v debatě na Olivové hoře. Nový zákon však představuje Božího Syna jako neméně autoritativního v jeho předpovědi budoucnosti než v jeho radikálních etických požadavcích. Vše je odrazem Mesiášova mesiášského výhledu a přesvědčení. Každý kousek údajů z Nového zákona je zapotřebí, aby nám dal plastický obraz Ježíše historie a víry.

Církve proto nemohou tvrdit, že představují Ježíšovu mysl, pokud nepředávají svým členům a světu souhrn všeho, co Ježíš učil.⁷⁸ Je zřejmé, že tradiční křesťané prostě zanedbali nebo potlačili hlavní části tohoto učení.⁷⁹ Při selektivním zpracování záznamů se

⁷⁵ Mat. 19:28; Luk. 22:28-30; Zjev. 2:26; 3:21; 5:10.

⁷⁶ V Písmu "král Assyrie" může označovat médkého vládce (viz Ezra 6:22). Médové se považovali za nástupce Asyřanů.

⁷⁷ D.A. Carson, *Expositor's Bible Commentary on Matthew*, Zondervan, 1984, str. 205.

⁷⁸ James Barr pozoruje, že "tradiční ortodoxie je monumentálním příkladem 'liberálního' teologie a vybirání, což odmítá u jiných. Ve skutečnosti 'liberální' teologie ve svém důrazu na (řekněme) Boží království následovala kanonické proporce evangelií mnohem věrněji" (*Holy Scripture, Canon Authority, Criticism*, Philadelphia: Westminster Press, 1983, str. 40). Žel "liberálové" chápali Boží království zcela jinak než Ježíš. Bultmann odmítl celou novozákonní naději pro

budoucnost zrušením budoucího Božího království jediným úderem: "Nemůžeme už hledat návrat Syna člověka na nebeských oblacích nebo doufat, že se s ním věřící setkají ve vzduchu" (*Kerygma and Myth*, New York: Harper and Row, 1961, str. 4).

⁷⁹ V roce 1926 si William Temple, arcibiskup z Canterbury, všiml, že "velký objev věku, v němž žijeme, je nesmírná výtečnost daná v evangeliu Božímu království. Pro nás je zcela výjimečné, že tak málo figuruje v teologii a v náboženských spisech téměř celého období křesťanské historie. V synoptických evangeliích má jistě význam, který by sotva mohl vzrůst" (*Personal Religion and the Life of Fellowship*, Longmans, Green & Co., 1926, str. 69).

zdá, že církve schvalují pouze to, co umožní tradice. Hodně ze zbývajících toho, co učil Ježíš, bylo odsunuto jako "židovské" nebo "neduchovní". V tradiční teologii přetrvává antisemitská čmouha. Nechápacím pohanským výkladem katastrofálně utrpěl mesianismus Ježíše *Krista* (a tedy z definice křesťanský).

Tato nešťastná antimesiášská tendence, která se snaží zkrotit mesianismus Nového zákona a starozákonních proroků a učinit jej serióznějším, "náboženštějším" a "duchovnějším", pramení v selhání toho, že protestantští reformátoři nevěřili Ježíšovým slovům, zvláště v knize Zjevení.

Luther v předmluvě ke svému překladu Nového zákona (1522) vyjádřil silnou averzi vůči knize Zjevení a prohlásil, že pro něj má každý znak, že není ani apoštolská ani prorocká ... a nemůže vidět, že to bylo dílo Svatého Ducha. Kromě toho se mu nelíbí příkazy a hrozby, které pisatel uvádí ohledně své knihy (22:18, 19), a slib požehnání těm, kteří dodržují to, co v ní je (1:3; 22:7), když nikdo neví, co to znamená... Navíc mnozí Otcové tuto knihu odmítli ... "Konečně si o tom každý myslí, ať je to cokoli, co předává jeho duch. Můj duch se nedokáže přizpůsobit knize a dostatečným důvodem, proč si ji moc nevážím, je, že Kri-

stus v ní není ani učen, ani uznáván, tedy to, co by apoštol měl především dělat." Později (1534) Luther nachází možnost křesťanské prospěšnosti ... Stále si myslel, že je to skryté, přihlouplé prorocství, pokud není interpretováno, a při výkladu nebylo dosaženo jistoty ani po mnoha snahách ... Ale trval na pochybnosti o jejím apoštolství (předmluva k Zjevení v edici 1545), a tiskl ji s Hebreům, Jakubem a Judou jako přílohu ke svému Novému zákonu, neočíslované v indexu. "Obecně je stanovisko reformace poznamenáno návratem ke kánonu Eusebiovu, a následně s nižší hodnotou Hebreům, 2 Petra, 2 a 3 Jana, Jakuba, Judy a Zjevení." Zwingli považoval Zjevení za "nebiblickou knihu". A dokonce ani Kalvín, s vysokým hodnocením inspirace, nekomentuje 2 a 3 Jana a Zjevení.⁸⁰

Olshausen neomylně vkládá prst na bolavé místo velkého reformátora, když poznamenává, že poslední kniha Bible je pro Luthera temná prostě proto, že "nemohl důkladně pochopit nauku o Božím království na zemi, která je vystavena ve Zjevení a tvoří vlastní centrum všeho v něm obsaženého."⁸¹

Měli bychom dodat, že Boží království na zemi je organizujícím centrem celého Písma a jádrem spásu přinášejícího Evangelia, jak kázal Ježíš.

12 Křest

Jako člověk, který se učil téměř vše, byv vyzýván různými biblickými problémy přes 40 let, si troufám podněcovat myšlení některých spoluvěřících k otázce křtu. Jsou to přátelé, jejichž nadšení pro Bibli je nepochybné, kteří byli učeni, že křest ve vodě je nesmyslným rituálem, který se na křesťany nyní nevztahuje.

Argument byl takový: "V Novém zákoně existují dva hlavní křty: a) vodní křest, který začal Jan Křtitel; b) křest v duchu – křest, jímž křtí Ježíš Kristus a který činí někoho křesťanem."

Podívejte se pečlivě na výše uvedené tvrzení. To opravdu není poctivý popis toho, co Bible učí. Existuje zásadní chybějící faktor. Fakta jsou taková, že Ježíš *také* křtil ve vodě. Existují tedy tři křty, a ne dva: a) vodní křest Janův a; b) vodní křest zmocněný Ježíšem; c) křest v duchu.

Všichni jsou obeznámeni s Janovým křtem. Byl jasně nahrazen křesťanským křtem (Skutky 19:1-7). Křest apoštolského křesťanství je jak vodou, tak i duchem. V Janovi 4:1, 2 se dozvídáme, že "Ježíš činil více učedníků než Jan a křtil je (i když sám Ježíš nekřtil, ale jeho učedníci)". Jan 3:22 říká, že "Ježíš a jeho učedníci přišli do země judské, a tam Ježíš trávil čas s nimi a křtil." Není tedy pochyb o tom, že Ježíš křtil ve vodě (i když skutečný čin ponoření byl vykonáván jeho zástupci, učedníky). Tento iniciační obřad byl křest prováděný Ježíšem – křesťanský křest ve vodě.

Velké pověření nařizuje, aby učedníci *až do konce věku* šli ke všem národům a učili je vše, co učil Ježíš. Částí tohoto přikázaného učednického procesu je "křtít je ve jménu Otce, Syna a svatého Ducha" (Mat. 28:19). To je jasný rozkaz z Ježíšových rtů a tvoří základní prvek příkazů církve.

Ponevadž evangelium je evangeliem Království, jeho nepřítomnost v teologii znamená ztrátu evangelia.

⁸⁰ "Revelation," *Hastings Dictionary of the Bible*, Sv. 4.

⁸¹ McClain, *The Greatness of the Kingdom*, str. 6.

Apoštolové tomu jasně rozuměli. Petrova výzva k jeho publiku v prvním století nezastarala: "Čiňte pokání a buďte pokřtěni ve jménu Ježíše Krista na odpuštění hříchů a obdržíte dar Ducha svatého" (Skutky 2:38). Typickým zasvěcením do církve je pokání, věřit evangelium Království a jménu Ježíše Krista, a křest ve vodě. Skutky 8:12 poskytují rané krédo: "Když uvěřili Filipovi, jak hlásal evangelium o Království a jméno Ježíše Krista, byli pokřtěni, muži i ženy."

Jako by Lukáš nechtěl ponechat žádnou skulinu, uvádí, že i po příchodu Ducha svatého měli být pohané křtěni ve vodě. To bylo výslovně přikázáno Petrem, který svědomitě následoval Ježíšovy rozkazy v Matoušovi 28. Požádal o vodu a přikázal, "aby byli pokřtěni ti, kteří přijali svatého ducha" (Skutky 10:47, 48). Když Pavel objevil konvertity, kteří obdrželi jen Janův vodní křest, okamžitě vykonal křesťanský vodní křest ve jménu Pána Ježíše (Skutky 19:5). Novozákonní církve určitě neučila, že duchovní křest nahradil křesťanský vodní křest. Oba jdou společně jako standardní způsob, jakým je člověk spojen s Kristovým tělem. Později na své životní dráze může Petr stále ještě mluvit o "křtu, který nás zachraňuje" jako o "žádosti k Bohu o dobré svědomí" (1 Pet. 3:21). Nikdo ovšem nenaznačuje, že na vodě je něco "magického". To, co se počítá, je dětsky upřímné podřízení obřadu, který předepsal Ježíš. Jedná se o prostou věc poslušnosti, a poslušnost je základem víry, "poslušností víry". "Ten, kdo věří v Syna, má věčný život; ale ten, kdo neposlouchá Syna, neuvidí život, ale hněv Boží na něm zůstává" (Jan 3:36).

Křest bez vytrvalého pokračování v křesťanském životě nemůže člověka zachránit stejně jako jen jednorázové rozhodnutí, které není následováno celoživotním závazkem. Spása je skrze milost a víru, což také znamená (podle Pavlových slov) "poslušnost ze srdce k té formě učení, které jste byli zavázáni" (Řím. 6:17). Toto učení zahrnovalo i křest. Tento způsob pozvání konvertitů, aby se stali křesťany, je součástí

toho, co spása vírou znamenala pro apoštoly. Učili "poslušnosti víry" všude (Řím. 1:5; 16:26).

Bůh nám dal vhodný postup pro přijetí do Své církve. Křest ve vodě je veřejným zřeknutím se hříchu a odhodláním sloužit Bohu a Mesiáši. Označení jako "světský obřad" nebo "legalismus" zkresluje apoštolské učení o křesťanském vodním křtu. Ježíš sám byl pokřtěn ve vodě (Lukáš 3:21). On činil konvertity a křtil je (Jan 4:1), a nařídil svým následovníkům, aby činili obrácené a křtili je (Matouš 28:19, 20) až do jeho návratu na konci věku.

Není třeba oddělit ani odlišovat tuto velmi jednoduchou záležitost, která nebyla problematickou otázkou pro milióny čtenářů Bible a tisíce učených komentátorů o Písmu po mnoho staletí.

Evangelikálové uznávají, že Petrova výzva k pokání a křtu je nápadně odlišná od moderních evangelizačních vzorců. Když píše o "Konverzi v Bibli", R.T. Francie konstatuje:

Náš sklon pokládat křest za symbolickou volitelnou přírážku, nebo být v rozpacích zahrnout fyzický akt jako součást duchovního procesu obrácení, kontrastuje se silně "realistickým" jazykem Nového zákona o spásanosném významu křtu (např. Jan 3:5; Řím. 6:3, 4; Gal. 3:27; Kol. 2:12; Tit. 3:5; 1 Pet. 3:20-21). Zatímco neexistují žádné novozákonné základy pro víru, že křest sám o sobě činí člověka křesťanem, myšlenka nepokřtěného křesťana je stejně cizí jeho myšlení. "Bez něj [křtu] věřící nevstupuje do prvotního společenství víry" (S. Smalley).⁸²

Proto apelujeme na naše biblické studenty, kteří byli chyceni do falešného „duchovního“ pohledu, že fyzický akt křtu není součástí křesťanského učenictví. Mylné rozdělení mezi tím, co je fyzické a co duchovní, vytvořili gnostikové. Apoštolové, kteří požadovali křest ve vodě, byli poslušní příkazu Krista, jako bychom měli být i my. A uznávat Ježíšovo panství je jádrem toho, co znamená být věřícím. Neexistuje žádné pravé vyznání Ježíše jako Pána bez poslušnosti (Řím. 10:9).

⁸² *Evangelical Quarterly*, 65:4, 1992, str. 306.

13 Ježíš a elixír života

Většina lidí by dala cokoli, aby si mohla prodloužit život na neurčito. Ježíšova mise k lidstvu v sobě zahrnuje úžasný nárok, vlastnictví tajemství trvalého života. Přišel, aby vynesl "na světlo život a nesmrtnost skrze evangelium" (2 Tim. 1:10). Tato neocenitelná informace je přístupná pouze inteligentní vírou v jeho učení/slovo/evangelium o Království, jakož i vírou v jeho smrt a vzkříšení. Návštěvníci bohoslužeb mluví o "věčném životě" poněkud mlhavě. Tato fráze nepředstavuje původní myšlenku plně. Přesněji znamená "život ve věku, který přichází". Výraz je židovský, Ježíš jej miloval a často používal. Našel ho v Danielovi 12:2, kde je veliký slib vzkříšení pro spící mrtvé. Když se zástupy probouzejí ze spánku smrti v prachu země (Dan 12:2), dosahují "života věku [který přichází]". Je to Věk, který přichází, protože je to věk světové historie, který *následuje* po budoucím vzkříšení mrtvých. Toto vzkříšení všech věřících nastane, až se Ježíš vrátí (1 Kor. 15:23). Tento drahocenný verš v Danielovi 12:2 nám také s úžasnou jednoduchostí říká, co teď mrtví dělají a kde. Je jedním z nejprůzračnějších svědectví o současném stavu mrtvých před vzkříšením. Spí – v bezvědomí. Taková pravda by měla jednou provždy prokázat marnost "modliteb" předkládaných Marii nebo jinému "zesnulému Svatému".

Tento Život nadcházejícího věku, o němž mluvil nejprve Daniel a po něm Nový zákon, je skutečně životem ve věčnosti, ale život má být definitivně a úplně získán v nadcházejícím věku. To znamená, že "nadcházející věk" se připravuje. V tomto nadcházejícím věku bude čas pokračovat a země bude obnovována pod správou Mesiáše Ježíše, který se vrátí s mocí na počátku Nového věku – ne sedm let před tím, aby provedl skryté vytržení, jak některé populární návrhy předkládaly a propagovaly.

Překladatelé Bible nám někdy ztěžují, jak dát dohromady smysl původního textu. Verze krále Jakuba (krásná, ale vážně pokažená v určitých verších) vás přiměje, abyste si mysleli, že "už nebude čas", když se Ježíš vrátí! Tento verš ve Zjevení 10:6 ve skutečnosti netvrdí nic takového. Znamená jen to, že už nastane "zpoždění". Druhý příchod bude následovat

okamžitě. Ale čas bude pokračovat: bude to Věk nastávajícího Božího království na zemi.

Církve směřovaly k tomu, aby v mnoha ohledech ztěžovaly pochopit Bibli. Zatímco stále mluví o "nebi" jako o cíli křesťana, Bible říká opak. Ježíš slíbil *Zemi* jako budoucí dědictví svých následovníků. Citováním Žalmu 37:11 Ježíš vymezil úděl svých následovníků zdědit zemi (Mat. 5:5). Vyhlásil to v samém jádru svého učení v Kázání na hoře. Kázání na hoře a všechna Ježíšova učení jsou nám dána jako nezbytné pokyny pro současný život, když se připravujeme vstoupit do Božího království na zemi, až nastane při Druhém příchodu. Při Druhém příchodu se věrní mrtví ze všech věků probudí ze svého současného spánku smrti v "prachu země" (Dan 12:2) a pak "zdedí zemi", jak jim Ježíš slíbil (Mat 5:5), a opravdu budou "vládnout jako králové s Ježíšem *na zemi*" (Zjev 5:10, srv. Zjev 20:9, jež popisuje bydliště svatých jako na zemi). Ježíš, podle předchozího verše (Zjevení 5:9), zemřel, aby svou krví potvrdil Královskou smlouvu a aby nám zajistil odpuštění svou usmířující smrtí. Při poslední večeři Ježíš hovořil o této "kvi smlouvy" a smlouva je Božím uspořádáním/smlouvou/slibem dát křesťanům (Ježíš mluvil k apoštolům jako představitel víry) Boží království s Ježíšem. "Stejně jako můj Otec se mnou uzavřel smlouvu, že mi dává Království, tak s vámi uzavírám smlouvu, že vám dávám Království ... a budete sedět na dvanácti trůnech, abyste spravovali [znovu shromážděných] dvanáct kmenů" (Lukáš 22:29, 30). Některé překlady nyní správně, myslíme, připomínají, že slovo "udělit" je opravdu sloveso "uzavřít smlouvu". To slovo skutečně souvisí se "smlouvou". Ježíš právě mluvil o prolití své "krve smlouvy" (Lukáš 22:20).

Ježíš, jako "nový Mojžíš" a "nový Jozue", slibuje věřícím zemi nebo Boží království na zemi. Je to potvrzení dávného slibu "Země zaslíbené", který byl dán Abrahamovi. Když Ježíš hovořil o "tomto Evangeliu o Království" (Mat 24:14), poskytl komplexní název svého plánu pro lidskou nesmrtnost v nadcházejícím Království. Stejně jako "tato kniha Zákona" (Tóra) byla sdělena skrze Mojžíše (Deut 30:10), větší než Mojžíš doručil Novou Tóru shrnutou jako evangelium o Království.

Patriarcha Abraham je v Písmu znám jako otec věřících. Jeho víra je vzorem pro křesťanskou víru. Věřící jsou popsáni jako následovníci ve stopách Abrahamovy víry (Řím. 4:16). Jsou dědici, Židé i pohané, přesně stejných slibů, které dal Bůh Abrahamovi. Abrahamovi bylo předem kázáno křesťanské evangelium (Gal. 3:8). Boží sliby učiněné Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi jsou skálním základem novozákonního evangelia. Abrahamovi byla slíbena země Kanaán (majetek) a potomstvo (příští generace). Boží jednostranná nabídka mu byla zárukou "semene a půdy". Semene nebo potomků mělo být mnoho a ve zvláštním smyslu jedinec, Kristus (Gal. 3:16). "Půdou" byla Zaslíbená země, nebo přesněji Země slibu (Heb. 11:9). V této slíbené zemi patriarchové sídlili jako "cizí usedlíci" (Heb. 11:9), a věřili, opření o božské slovo, že země jejich bydlení bude jednoho dne přeměněna na "nebeské" Boží království na zemi. To znamená, že země byla opravdu jejich skrze božský slib, ale během jejich života jim nijak nepatřila. (Abraham musel koupit od tehdejších vlastníků území, malý pozemek, na kterém by mohl pohřbit svou ženu Sarah.)

Životně důležitá pravda evangelia spočívá v tom, že Abraham skutečně žil v Zemi slibu (Heb. 11:9). To dokazuje nad každý argument, že zaslíbená země není "nebe", jako místo, které je od této planety vzdálené. Zaslíbená země byla územím na Blízkém východě. Toto území zůstává Zaslíbenou zemí. Bude dějištěm nadcházejícího Království. Jeho zákonný Král, Mesiáš, se vrátí, aby převzal tuto zemi a rozšířil svou vládu po celém světě. Zaslíbená země tedy není nic jiného než slíbené Boží království – jádro Ježíšova spásonosného evangelia. Ježíš mohl říci stejně "Blažení jsou mírní. Budou mít zemi jako své dědictví" (Mat. 5:5) nebo "Blažení jsou pokorní v duchu, protože jim patří nebeské Království" (Mat. 5:3) skrze božský slib. Aby byl pro Abrahama splněn slib, musí se patriarcha vrátit k životu vzkříšením. Teprve potom obdrží slíbenou odměnu a dědictví, na nichž byla založena božská smlouva (viz Heb. 11:13, 39, 40).

Když přichází Království (jak se modlíme v Pánově modlitbě, "přijď Tvé Království"), Abraham, Izák a Jákob a starozákonní a novozákonní věřící povstanou ve vzkříšení (ze svého přítomného spánku v prachu

země, Dan. 12:2) a usednou při velké oslavě, aby slavnostně uvedli Nový věk Božího království na zemi (Mat. 8:11). Mnozí další se shromáždí ze čtyř světových stran a připojí se k nim při této velkolepé hostině (Lukáš 13:28, 29). Abychom získali způsobilost pro místo na této hostině, jsme Ježíšem nabádáni připravovat se nyní se vši naléhavostí a horlivostí. Vlastně o tom je evangelium. Ježíš nás vyzývá, abychom učinili z Božího království a ze získání místa v něm svou nejvyšší prioritu (Mat. 6:33). Všechny ostatní touhy a aktivity musí zaujmout druhé místo. Ježíš nazval své poselství "Evangelium o Království" (Marek 1:14, 15) a Matouš, když použil podstatné jméno evangelium, vždy je vymezil jako "evangelium o Království" (Mat. 4:23; 9:35; 24:14; srv. 26:13). Ježíš prohlásil své poslání tvrzením v Lukášovi 4:43: "Jsem povinen hlásat *evangelium o Božím království* ostatním městům: to je důvod, proč mě Bůh pověřil" – k tomu jsem byl vyslán. Protože vyslal své následovníky, aby pokračovali se stejným pověřením (Lukáš 9:2, 60, Mat. 28:19, 20, Lukáš 24:47), očekávali bychom, že církve budou mít všude zájem o evangelium Království. Tato fráze však zřejmě zmizela ze současných prezentací "evangelia".

Ježíš podle Lukáše 24:47 prohlásil, že "pokání a odpuštění" je nabízeno pouze na základě Ježíšova jména, tj. jeho vlastního odhalení evangelia. Stejně tak u Marka 4:11, 12 je přijetí evangelia Království (Mat. 13:19) základním prvkem pro přijetí samotného Ježíše. Ježíš si dával záležet na tomto bodu často. Varoval, že "těm, kteří se stydí za mne a za *moje slova*", se při soudu bude dařit katastrofálně (Marek 8:38). Odloučení Ježíše od jeho slov je velkou teologickou katastrofou, které je třeba se za každou cenu vyhnout. Satan má opravdu jen jeden trik, v různých převlecích: oddělit Ježíše od jeho učení/evangelia (viz též 2 Jana 7-9; 1 Tim. 6:3).

Svým naléhavým voláním k pokání a věření evangeliu o Království (Marek 1:14, 15 – souhrn křesťanství podle Ježíše) Ježíš ve skutečnosti zval všude lidi k místu při onom příchodu, k smluvnímu Království, jako své spolučinitele. Ježíš jako Mesiáš plánoval "opravit" svět, ale věděl, že musí nejdříve zemřít, být vzkříšen a opustit na nějaký čas svět. On je v současnosti s Otcem na jeho pravici a odejde z přítomnosti

Otce a vrátí se na zem, až přijde čas, aby Království bylo slavnostně na zemi otevřeno.

V této souvislosti je nejužitečnějším veršem Žalm 110:1. Je to oblíbený "důkazní text" apoštolů a Ježíše. V Novém zákoně je na něj odkaz 23krát – a je proto citován mnohem častěji než kterýkoli jiný verš ze Starého zákona. Jeho důležitost je pozoruhodná. Je to také revoluční Žalm, protože nám říká o vztahu Boha a Ježíše. Žalm 110:1 je božský výrok (uboze přeložený, pokud vaše verze opouští původní slovo "věštba"). Je to "Jahvova věštba" (Jediný Bůh Hebrejské Bible, Judaismu a Nového Zákona křesťanství) Davida pánu, kterým je Mesiáš, o němž se zde mluví 1000 let předtím, než začal existovat v lůně panny Marie.

Upozorňuji na prostou skutečnost, že Davidův pán není Davidův Pán. U slova "pán" by nemělo být velké písmeno. Revidovaná verze Bible (1881) opravila zavádějící chybu jiných překladů, které daly (a stále ještě špatně dávají) velké P u pána v tomto verši. Co je tu v sázce? Velmi důležitá pravda o tom, kým Ježíš je. On není Pán Bůh, protože slovo v inspirovaném textu není slovo pro Božstvo, ale slovo pro lidského nadřazeného – *lidského* pána, nikoliv Pána, kterým je sám Bůh, ale pán, který je svrchovaně vysoko postavený, jedinečný zmocněnec Jednoho Boha. Možná si musíte tuto skutečnost ověřit s rabínem nebo s přítelem, který umí číst hebrejštinu Starého zákona. Hebrejské slovo pro status Božího Syna v Žalmu 110:1 je *adoni*. Toto slovo se v hebrejské bibli objevuje 195krát a nikdy se nevztahuje na Boha. Když je Bůh popsán jako "Pán" (velké P), objevuje se jiné slovo, *Adonai*. Bible tedy pečlivě rozlišuje Boha a člověka. Bůh je Pán Bůh (*Adonai*), nebo když používá své osobní jméno, Jahveh, a Ježíš je Jeho jedinečný, bezhříšný, panensky zplozený lidský syn (*adoni*, můj pán, Lukáš 1:43; 2:11). *Adonai* se nachází ve Starém zákoně 449krát a odlišuje jednoho Boha od všech ostatních. V Žalmu 110:1 není *Adonai* slovo popisující Božího Syna, Ježíše.⁸³ *Adoni* se objevuje 195krát a odkazuje se pouze na lidského (nebo příležitostně andělského) pána, tedy na někoho, kdo *není* Bůh. To by mělo prolomit spoustu složitých postbiblických

argumentů a věroučných tvrzení, které rafinovaným způsobem zastírají nejjednodušší a nejzákladnější biblickou pravdu, že Bůh je jediná Osoba a že Mesiáš je druhý Adam, "člověk Mesiáš" (1 Tim. 2:5). Ten "člověk Mesiáš Ježíš" tak dokonale a důsledně zrcadlil charakter a vůli svého Otce, že mohl říci: "Kdo viděl mne, viděl mého Otce" (Jan 14:9). Nicméně sám nemohl dělat nic (Jan 8:28). Byl vždy závislý na svém Otcí, Bohu, a Jemu podřízený.

Zpět k evangeliu o Království

Toto je spásné poselství, které Ježíš a Pavel vždy nabízeli veřejnosti.⁸⁴ Ježíš, když kázal evangelium Království, přikázal apoštolům a učedníkům, aby až do konce věku předávali stejné poselství/evangelium o Božím království celému světu (Mat. 28:19, 20). Tento úkol byl zjevně uboze prováděn, protože vyznávající křesťané používali každý popisný termín pro evangelium až na ten, který se vždy nacházel na Ježíšových rtech, "evangelium o Království". Pokud srovnáváme Lukáše 9:11 se Skutky 28:30, 31 zjistíme, že Ježíš a Pavel typicky "uvítali lidi" a okamžitě začali oslovovat stěžejní téma evangelia, Boží království. Kupodivu někteří dnes ani nevěří, že evangelium, které Ježíš kázal, má být vůbec kázáno. Domnívají se, zcela mylně, že Pavel obdržel pro pohany jiné evangelium. Pokud by tomu tak bylo, Pavel by se dostal pod vlastní prokletí (Gal 1:8, 9) za to, že opustil jediné pravé zachraňující evangelium. Existuje pouze jedno záchrané evangelijní poselství nabízené každé lidské bytosti.

Význam Královského evangelia je nemožné nadsadit. V něm nám Ježíš nabízí elixír života. Našemu moudrému vnímání předkládá poselství, které nám slibuje život natrvalo. Zde je, jak funguje poselství nesmrtelnosti. Nejdřív je musíte jasně vyslovené slyšet. Za druhé je musíte uchopit s porozuměním, s pochopením "dítěte", jehož oči a uši jsou otevřené božskému zjevení (viz Ef. 1:13). Zatřetí je třeba je udržovat ve svém životě navzdory vytrvalému rozptylování pronásledováním, obavami a touhami po jiných věcech (Lukáš 8:15). To vše Ježíš vyjádřil zcela jasně ve svém nejzákladnějším znázornění o semeni a půdách

⁸³ Žel řada autorit a komentářů o tomto bodu nesprávně uvádí skutečnosti.

⁸⁴ Mat. 4:17, 23; 9:35; 24:14; Marek 1:14, 15; Lukáš 4:43; Skutky 1:3, 6; 19:8; 20:25; 28:23, 31.

(podobnosti o rozséváči, Mat. 13; Marek 4; Lukáš 8). V tomto úžasném teologickém "přirovnání" Ježíš řekl, že spása je proces, který musí začít, pokračovat a přetrvávat až do konce. Vše závisí na počátečním moudrém přijetí "zasetého" evangelia o Království, jak je Ježíš kázal. Pouze ti, kteří udržují víru a poslušnost až do konce, budou zachráněni (Mat. 24:13). Spása pro novozákonní křesťany je podobná závodu. Cíl, spása, "je pro nás nyní blíž, než když jsme poprvé uvěřili" (Řím. 13:11). Jsme nyní "zachraňováni" (1 Kor 1:18, 15:2) a byli jsme spaseni "v naději" (Řím 8:24) a budeme spaseni při návratu Ježíše.

Zlatou medaili nezáskáte, když zazní startovní výstřel, a univerzitu nedokončíte při nástupu. Spása je závodem až do konce, a podnětem, který nás odstartoval, je evangelium o Království, které nám dodává energii samotného Boha (1 Tes. 2:13; Jan 6:63).

Jak se získává život navždy

Zde je, jak se má získat život na věky věků. Slyšíte evangelium/Slovo o Království. Chápete je a reagujete na ně tím, že je uděláte hlavní prioritou ve svém životě. Oceňujete je tak, že (obrazně řečeno) prodáte všechny své nemovitosti, abyste si koupili jedno pole, které obsahuje poklad, perlu velké ceny, tajemství nesmrtnosti. Když jste v honbě za věčným životem, co jiného by mohlo snad vyvolat stejný požadavek na vaši pozornost?

Jak vzniká ve vašem nitru ta jiskra života? Je to nové stvoření Božím slovem. Slovo evangelia je Božím tvůrčím nástrojem, "jiskrou" Jeho vlastní nesmrtnosti, předávanou skrze Ježíšova slova věřícímu člověku. "Boží Slovo" neznamena jen Bibli jako celek. (Bible obecně se nazývá "Písmo".) To znamená evangelium o Království, Poselství nesmrtnosti a jak ji získat (Matouš 13:19, slovo o Království = Marek 4:14, slovo = Lukáš 8:11, Boží slovo). Slovo je Boží tvůrčí nástroj. Je součástí Jeho samotného a vyjadřuje Jeho touhu po nás jako lidech. Svým tvůrčím slovem má v úmyslu sdílet a propůjčit svou vlastní nesmrtnost. Chce, aby lidské bytosti žili navždy. Chce nám dát (svou milostí) nekonečný život a uděluje nám své "semeno", aby zažehlo nový život a vitalitu, což je počátek nebo záloha – první splátka – nesmrtnosti (Ef. 1:14). Když je toto "semeno" přijato naším srdcem a myslí, učinili jsme přechod ze smrti do života.

Jan 5:24 mistrně shrnuje proces spásy: "Upřímně vám říkám: Kdo slyší *mé slovo* [poselství evangelia] a věří tomu, kdo mě pověřil, má věčný život [život nadcházejícího věku]. Nepřichází k soudu, ale přešel ze smrti do života."

Všechno závisí na slyšení, uchopení a přidržení se – tváří v tvář obtížnosti, rozptýlení, utrpení a pronásledování - tohoto drahocenného slova/evangelia Království. Není divu, že Ježíš popsal Království záměrně tak, aby nám vtiskl jeho nedocenitelnou hodnotu, jako perlu velké ceny, poklad nad všechny poklady.

Zachraňující Ježíšovo poselství je nazýváno semenem (Lukáš 8:11). Toto semeno se musí usadit v naší myslí. Je zaseto někým zvěstujícím. Musí být přijato "v upřímném srdci" (Lukáš 8:15). Ti, kteří toto semeno vítají "v dobrém a upřímném srdci", musí "nést ovoce *s trpělivostí*" (Luk 8:15). Všichni pisatelé Bible vyprávějí stejný příběh evangelia. Všichni nabízejí stejný "recept" na nesmrtnost. "Mechanismus" nebo proces vstupu do programu nesmrtnosti jsou společné všem novozákonním pisatelům. Jakub řekl, že toto znovuzrození, klíčení nového života ze semena evangelia, je skrze slovo, slovo Pravdy (Jakub 1:18; srv. "Tvé slovo je pravda", Jan 17:17). Slovo v nás musí zakořenit: "Přijměte s pokorou slovo zasazené [tj. zaseté] uvnitř vás, které vás může zachránit" (Jakub 1:21). Toto slovo je evangelium Božího království, jak je Ježíš kázal. Matouš je nazval "slovem Království" (Mat 13:19). Jakub samozřejmě znal vše o podobnosti o rozséváči. Petr, jako hlavní mluvčí Mesiáše, si byl zcela jistý, že si pamatujeme proces spásení, dovednost, jak získat nesmrtnost tím, že se znovu narodíme. Mluvil, stejně jako Ježíš a jeho nevlastní bratr Jakub, o slově evangelia jako o "neporušitelném semenu" (1 Pet 1:23) – semenu, jinými slovy, které nese v sobě zárodek nesmrtnosti. Semeno předává pravou podstatu samotného Boha. Účastí na této podstatě, skrze semeno Královského poselství zasetého v našich srdcích, se podílíme na nezničitelném životě samotného Boha. Semeno, přijaté a uchovávané, v nás vytváří nový kořen osobnosti, vytváří nové stvoření, znovuzrozené lidské bytosti určené k životu navždy (1 Pet 1:23-25). Nepostradatelným klíčem k tomuto zázračnému druhému zrození je "slovo, které vám bylo kázáno jako evangelium" (1 Pet 1:25). Toto

poselství odhaluje tajemství božského plánu v Kristu pro lidský úděl.

Apoštol Jan věděl o semeni a o tom, jak je klíčem k "znovuzrození" s ohledem na nesmrtnost. V Janovi 3:3 referuje o Ježíši, jak říká židovskému učenci: "Nenarodíte-li se znovu, nemůžete vstoupit do Království." Žádné znovuzrození, žádný život navždy. A žádné znovuzrození bez živého "semene". Jan později připoměl svým čtenářům, že znovuzrození pochází ze semene. Také znal nesmírnou hodnotu Ježíšova drahocenného učení o semeni a půdách. Jan říkal, že osoba, která se "znovu narodila, nemůže pokračovat v hříchu, protože Boží semeno v ní zůstává" (1 Jana 3:9). Vzhledem ke znovuzrození, jež je naprosto nezbytným předpokladem nesmrtnosti, Ježíš dal jasně najevo, že přijetí Královského evangelia je klíčem k životu navždy: "Pokud nepřijmete Boží království jako malé dítě, tak do něj nevstoupíte" (Lukáš 18:17). "Pokud neposloucháte evangelium o Království (slovo) a neuchopíte je, nemůžete činit pokání a nemůže vám být odpuštěno" (viz Marek 4:11, 12). Marek zde, když píše o Ježíši, činí z rozumného, bdělého uchopevní Královského evangelia, jak je kázal Ježíš, podmínku pokání a odpuštění. Ďábel, věda, jak je Královské evangelium smrtící pro jeho vlastní nepřátelskou činnost, se pokouší "náhle uzmut slovo, které bylo zaseto v jejich srdcích, aby nemohli uvěřit a být spaseni" (Lukáš 8:12).

Tady v podobenství o rozséváči je samotné jádro Ježíšova nesmrtného poselství. Naslouchejte mimořádným slovům mistrovského rabína z lodi zakotvené těsně u břehu Galilejského jezera:

"Vám je laskavě dáno tajemství Božího království, avšak těm, kteří jsou vně, se to všechno děje v podobstvích, aby hledíce hleděli a neviděli, slyšíce slyšeli a nechápali, neobrátili se a nebylo jim odpuštěno." A řekl jim: "Nerozumíte tomuto podobenství; jak budete chápat všechna ta podobenství?" (Marek 4:11-13).

Pavel a znovuzrození

Pavel samozřejmě nebyl žádným cizincem vůči tajemství nesmrtnosti. Učil, že znovuzrození, regenerace se děje díky obnovující síle Božího ducha (Gal 4:29) prostřednictvím evangelia (Gal 3:2). Křesťany jsou ti, kteří se narodili z ducha, zrodili se ze slibů

daných Abrahamovi (Gal 4:23), příjemci "svatého ducha slibu" (Ef. 1:13). Nezáleží na tom, zda hovoříme o Božím duchu nebo o Božím slovu jako o nástroji znovuzrození. Jak duch tak slovo znamenají tvůrčí přítomnost a moc Boží, když provádí své nejmocnější a nejzáračnější dílo: produkci jiskry nesmrtnosti v lidských bytostech, dar života v nadcházejícím věku/v Království. V Genesis "Boží duch se vznášel nad chaosem" a "Bůh řekl ..." (Gen 1:2, 3). Boží slovo bylo aktivní Jeho duchem. (Duch je pro božské slovo, jako je lidský dech pro mluvený projev.) Tvůrčí činnost Boha skrze evangelium stimuluje nový život věřícího. "Duch přichází slyšením poselství evangelia" (viz Gal 3:2).

Pavel připomněl Titovi program "nesmrtnosti". "Když se však zjevila dobrota a vlídná laskavost Boha, našeho Zachránce, zachránil nás [skrze Ježíšova kázání a jeho smrt a vzkříšení] ne na základě skutků, které jsme my učinili ve spravedlnosti, nýbrž podle svého milosrdenství skrze koupel znovuzrození a obnovou ve Svatém duchu" (Titus 3:4, 5).

Původním kazatelem evangelia (Heb 2:3, 1 Tim 6:3), který byl vybaven zachraňujícím slovem/slovy samotného Boha, byl Ježíš (Jan 5:24). Otec, používaje Ježíše jako svého dokonalého zmocněnce a vyslance, mu dal tvůrčí slova, díky nimž můžeme být naplněni novým životem znovuzrození. "Slova, která k vám mluvím, jsou duch a život" (Jan 6:63). Obsahují skutečnou energii a vitalitu samotného Boha. Působí v našem životě jako energizující síla (1 Tes. 2:13; Řím. 1:16). Přinášejí vliv ducha, funkční přítomnost Boha, do naší zkušenosti a do našeho myšlení. Nakonec vytvářejí podmínku nekonečného života pro ty, kteří si vzali slova života do srdce a poté, co byli pokřtěni (Skutky 8:12 atd.), nadále nesou až do konce ovoce.

Pavlova poznámka ho označuje za skutečného Ježíšova učedníka, ukazujícího, že následuje Mistra jako kazatele evangelia o Božím království. Mluvil s Koloskými o "naději, která je v nebi u Krista". Tato naděje, řekl Pavel, byla zdrojem křesťanské víry a lásky (Kol. 1:4, 5). Jaká strašná škoda by pak byla způsobena víře a lásce, kdyby *ta naděje*, která tyto ctnosti vytváří, nebyla jasně pochopena! Zmíněná naděje jim byla předána "ve slovu Pravdy, v evangelium" (Kol

1:5) a opět nám připomněla podobenství o rozséváči. Pavel popsal toto zachraňující evangelium a jeho naději jako "přinášející ovoce a růst" (Kol. 1:6). Ještě jednou jasný odkaz na Ježíšovo podobenství o rozséváči.

Ježíš přišel nabídnout veřejnosti elixír života, pramen věčného mládí. Nabízel jej za svých podmínek, nebo spíše podmínek Boha Izraele, který ho pověřil, aby představil zachraňující evangelium. Pobízel veřejnost, aby přijala jeho evangelium o nadcházejícím Království a slib vládnout s Kristem v novém věku tohoto Království, až bude slavnostně uvedeno na zemi, "obývanou zemi budoucnosti, o níž mluvíme" (Heb. 2:5).

Konečným cílem Božího velkého záměru odhaleného v evangeliu je to, že Jeho lid bude vládnoucí jako knížata na místě slíbeném Abrahamovi a Mesiášovi, v zemi zaslíbení, zemi přeměněné přítomností Ježíše, který se pak vrátí na tuto planetu. Jako Mesiáš "zdedí trůn svého otce Davida" v Jeruzalémě (Lukáš 1:32). Udělá to proto, že je Božím Synem, tak ustanovený zázrakem stvoření, který Bůh vykonal v lůně Marie (Lukáš 1:35, Mat 1:20, "to, co je v ní zplodeno").

Člověk by si myslel, že více lidí bude mít zájem o nesmrtelnost, nekonečný, nezničitelný život a přátelství s Ježíšem a jeho Otcem nyní a navždy. Naším lidským úkolem je vyhledat tajemství života ve věčnosti, perlu velké ceny, poklad Království evangelia, jak je kázal Ježíš.

Slyšeli jste v poslední době nějaké kázání z Božího poselství o znovuzrození s ohledem na nesmrtelnost

a jak to nastává v kontaktu s mocí slova/semene/ducha obsaženého v Ježíšově tvůrčím Království?

Mnozí byli ošizeni tím, že jim bylo řečeno, že samotná smrt a vzkříšení Ježíše je celé evangelium. Pavel říkal něco jiného. Učil, že smrt a vzkříšení Ježíše patří v evangeliu "mezi velice důležité věci" (1 Kor. 15:3). Sám byl povoláním kazatelem evangelia Království (Skut 20:24, 25). Ježíš pracoval roky, jež jsou popsány v 25 kapitolách Matouše, také u Marka a Lukáše, tak, že hlásal evangelium o Království, a v této fázi neřekl ani slovo o své smrti a vzkříšení (viz Matouš 16:21 na jeho první oznámení této části evangelia).

Vyznání víry však, jak se zdá, vynechala ten bod Ježíšova zachraňujícího poselství o nesmrtelnosti. Pobízejí k víře v jeho narození ("narozený z Panny Marie"), pak přeskočí přes jeho povolání kazatele evangelia o Království přímo k jeho smrti ("trpěl pod Pontským Pilátem ...").

Víra v Ježíše odděleně od víry v jeho slova se neshoduje s biblickou definicí víry. "Ten, kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má věčný život" (Jan 5:24). Při vyvrcholení své životní dráhy vydal Ježíš vážné varování před odmítnutím jeho zachraňujícího učení. Sotva to mohl udělat s větší přímočarostí (Jan 12:44-50; Mat. 7:21-27).

Během celé své služby vyžaduje Mesiáš víru ve své poselství evangelia. Vrážet klín mezi Ježíše a jeho učení znamená podkopávat celou konstituci apoštolského křesťanství. "Víra přichází skrze slyšení a slyšení skrze slovo Mesiáše" (Řím. 10:17).⁸⁵

14 Závěr

B. F. Westcott byl nepochybně v právu: "Nestačí uznat, že Starý zákon obsahuje proctví; Starý zákon je jedním rozsáhlým proctvím."

Velká část tohoto proctví se zabývá mesiášským Královstvím v jeho konečném projevu jako celosvětové vlády pod dohledem Ježíše a věrných křesťanů. Je to tak, že Království, věříme, tvoří jádro křesťanského evangelia, a Království, je převážně nepřítom-

no v přijímaných systémech, které známe jako křesťanskou teologii. Ježíš, jinými slovy, byl oddělen od svého vlastního evangelia a o ně oloupen.

Rozhodně je analýza Rodolfa Otto správná: "Boží Království je a zůstává pro Krista budoucím Královstvím posledního věku, myšleno v přísně eschatologických pojmech, následující po 'mesiášských bédách', následující po Božském soudu."⁸⁶

⁸⁵ Viz pozn.p.č. 93

⁸⁶ *The Kingdom of God and the Son of Man*, Boston: Starr King Press, 1957, str. 10.

Víme, že "mesiášské bědy" byly v Ježíšově myšlení budoucími. ("Toto jsou počátky porodních bolestí" Mat 24:8). Měly být předehrou k příchodu Království, přípravy na něj v současném věku se týkají obrazy podobenství. Slovo Království je zaséváno do srdce nyní (Mat 13:19). Křesťan se má stát "učedníkem Království" (Mat 13:52). Sklizeň zrozená Poselstvím je sklízena na konci věku, kdy budou v Království jeho Otce zářit dál praví synové Království (Mat 13:43). Je pravda, že věřící mohou zakoušet něco ze zázraku Království již nyní, ještě před jeho příchodem. Jsou předvojem oznamujícím Dobrou zprávu o tom, že přijde lepší svět – ale takový, který je skutečnou lidskou společností, obnovenou a převychovanou, a je v rukách znesmrtelněných správců. "Jak unikneme, když zanedbáme tak velikou záchranu? ... Neboť Bůh nepodrobil andělům nadcházející obydlý svět, o kterém mluvíme" (Heb. 2:3, 5). Kéž by mohli ti dnešní návštěvníci bohoslužeb mluvit takovým jazykem a vědět, co říkají – neboť Bůh vložil tento budoucí svět do rukou Ježíše a věrné církve. Svět "není dosud" pod Ježíšovým řízením, ale je určen k tomu, aby se dostal pod jeho soudní pravomoc, až se vrátí (Heb. 2:5, 8).

Jen bizarní systém výkladu může obvinít apoštoly ze slepoty kvůli jejich židovsko-křesťanskému mesianismu, když se ve Skutcích 1:6 dotazovali na obnovení království Izraele. Otázka byla položena apoštoly v předvečer Letnic poté, co byli plně informováni Ježíšem, který "vše soukromě vysvětloval svým učedníkům" (Marek 4:34).

Ježíš se dříve ujistil, že Království zcela pochopili (Mat. 13:51). Při poslední večeři s nimi oficiálně sjednal udělit jim královské postavení v nadcházející božské vládě (Lukáš 22:28-30). Během šesti týdnů po jeho vzkříšení byli znovu poučováni o "věcech týkajících se Božího království" (Skutky 1:3). Na základě všeho, co slyšeli a pochopili, se zeptali, zda už přišel čas pro obnovení království Izraele. Je to správná otázka, ne, jak se tolik komentátorů snaží přesvědčit, hrozná chyba!

Forma samotné otázky odráží běžnou židovskou myšlenku o Mesiášově království a ukazuje, jak daleko stále ještě byli apoštolové od skutečného vhledu do povahy poslání svého Mistra. Jak neuvěřitelné bylo, že tito muži měli být poučováni během 40 dnů a dokonce nepřestali očekávat ... pozemskou židovskou říši, ve které by sami měli zastávat vysoká místa kolem osoby Mesiáše... Je znamením autorovy upřímnosti, že zaznamenává takovou mylnou představu apoštolů v jejich dřívějších dnech.⁸⁷

Neschopnost Jana Kalvína pochopit Boží království v jeho vlastním židovském mesiášském smyslu je jednoznačná v jeho překvapující kritice Ježíše a jeho poučených a schválených učedníků. Když komentuje osvícenou "proslulou poslední" otázku apoštolů Ježíši: "Nastal nyní čas, abys obnovil království Izraele," Kalvín říká: "V otázce [ve Skutcích 1:6] existuje více chyb než slov ... Jejich slepota je pozoruhodná; když byli tak plně a pečlivě poučováni po dobu tří let, prozradili ne méně nevědomosti, než kdyby nikdy neslyšeli ani slovo."⁸⁸ Ježíš však neprojevil žádnou takovou kritiku. Ta slepota je Kalvínova, a sice k židovsko-křesťanskému mesiášskému a davidovskému evangeliu Ježíše, které je páteří celého Písma.

Je skutečně neuvěřitelné a nemožné, aby se apoštolové mýlili v povaze Království, které bylo jádrem všeho, co je Ježíš učil! Nic zde ani jinde nenaznačuje, že Ježíš nesouhlasil s jejich nadějí na "konkrétní" Boží království na zemi. Čas pro obnovu nebyl znám a cesta k velikosti v Království byla skrze pokoru, obět' a službu, *ale realita budoucího Království nebyla nikdy zpochybněna*. Vskutku, jen o pár dní později nacházíme apoštoly, jak káže evangelium židovskému lidu pod vlivem Božího ducha. Stále věřili ve velké obnovení, které bylo důkazným břemenem všeho, co viděli proroci: "Nebe musí přechovávat Ježíše až do doby obnovy všech věcí, o nichž od věků mluvili všichni proroci" (Skutky 3:21).

Neexistuje dramatické nové chápání Království. Království zůstává Královstvím hebrejských proroců, které, až na téměř 1800 let anti-mesiášského kome-

⁸⁷ *The Century Bible, Acts*, London: Caxton Publishing Co., n.d., str. 126.

⁸⁸ *Calvin's Commentaries, Acts of the Apostles*, ed. D.W. Torrance and T.F. Torrance, Grand Rapids: Eerdmans, 1965, str 25.

tování, bylo jasně chápáno běžnými čtenáři Bible.⁸⁹ Je nejvyšší čas pro učence a kazatele, aby opustili svůj neodůvodněný odpor k Ježíši, Mesiášovi Izraele, a aby se k němu připojili při oznamování Dobré zprávy o Království. Kritici musí také vidět, že jejich skepticismus je útokem na jádro křesťanského evangelia:

Příchod transcendentálního Syna člověka, aby dosáhl katastrofické přeměny současného věku nebo řádu ... se prokázal být jediným z názorů víry o člověku a světě a jeho dějinách, který Ježíš sdílel se svými současníky, a který čas a postup znalostí nechaly za sebou jako pozůstatky zašlé mentality.⁹⁰

Pokud tomu tak je, Ježíš se smutně mýlil a může být bezpečně odmítnut jako falešný prorok. Ale chyba spočívá v nevěřících vykladačích, jejichž nechuť vůči mesianismu Nového zákona vedla k jejich odmítnutí celého slibu Království:

Mesiáš, jehož narození ohlásil anděl, je vyličen ve formě krále, který obsadí a podrží navždy trůn svého otce (předchůdce) Davida. Obnovené židovské Království je předpovězeno a tato předpověď se nakonec prokázala nejen jako iluze, ale neslučitelná s duchovním Královstvím, které Ježíš veřejně oznamoval a usiloval založit ... Andělská komunikace, pod vlivem

běžné víry, je založena na mylné představě o historické realitě. Je, bez zveličování, spíše znepokojující zjistit, že to, co se vydává za zjevení z nebeského zdroje, překrucuje proctví a také předpovídá obnovené davidovské Království, které se nepodařilo zhmotnit.⁹¹

Jinými slovy: "Chudáku starý Gabrieli! Všechno jsi popletl." A tak, přidává chór komentátorů, jednali uředníci, když stále očekávali to "židovské" Království podle Skutků 1:6. Ale pak Ježíš sám, zdálo by se, také tápal v nejistotě ohledně Království, když slíbil svým stoupencům mocenské postavení nad Izraelem (Lukáš 22:28-30) a nabádal je, aby usilovali o panství s ním v nadcházející nové éře (Zjev. 2:26; 3:21).

Vykladači Bible a vskutku celý tradiční křesťanský systém naléhavě potřebují novou orientaci. Musíme přestat montovat naši vlastní tradici proti Božím slovu,⁹² a vrátit se k mesiášské dobré zprávě o Království a k víře v Ježíše, židovského Krista, Spasitele světa, nyní vyvýšeného k pravici jeho Otce a určeného k návratu a vládnutí jako Mesiáš a Král. "Ach ano, Pane Ježíši, přijď!" (Zjev. 22:20).⁹³

⁸⁹ Realita budoucího mesiášského Království byla z teologie odstraněna převážně Augustinem, který "je úplně ztláčil do pozadí a nahradil je jiným schématem eschatologie, která se od pátého století považuje víceméně za ortodoxní učení" (P. Toon, ed., v úvodu k *Puritans, the Millennium and the Future of Israel: Puritan Eschatology 1600-1660*, Cambridge: James Clarke, 1970, str. 13).

⁹⁰ James McKinnon, *The Historic Jesus*, Longmans, Green & Co., 1931, str. 207

⁹¹ *Ibid.*, str. 5, 6

⁹² Je Ježíšova kritika tradic, která anuluje božské Slovo, dnes méně významná? (Mat 15:8, 9).

⁹³ Je znepokojivé slyšet vůdčího evangelického kazatele naší doby, který říká, "Mnozí lidé si dnes myslí, že podsta-

ta křesťanství je Ježíšovo učení, ale není tomu tak. Když čtete dopisy apoštola Pavla, které tvoří většinu Nového zákona, uvidíte, že neříká téměř nic o Ježíšově učení. V celém zbytku Nového zákona se málo poukazuje na Ježíšovo učení a v Apoštolském krédu, jež je nejvšeobecněji udržovaným křesťanským krédem, neexistuje žádný odkaz na Ježíšovo učení. Neexistuje ani odkaz na Ježíšův příklad. Zmiňují se pouze dva dny v životě Ježíše – den jeho narození a den jeho smrti. *Křesťanství se soustřeďuje ne na učení Ježíše, ale na Ježíšovu osobu jako na vířícího Boha, který přišel na svět, aby na sebe přijal naši vinu a za nás zemřel*" (D. James Kennedy, "Truths That Transform," 11/17/89, zdůraznění jeho).

Rejstřík pasáží z Písma

Genesis

Gen. 1:2,3.....	45
Gen. 13:15.....	33
Gen. 17:8.....	33

Deuteronomium

Deut. 18:15.....	24
Deut. 30:10.....	41

2. Samuelova

2 Sam. 7.....	14
2 Sam. 7:14.....	24, 30

1. Paralipomenon

1 Par. 17.....	14
----------------	----

Žalmy

Ž. 2:6, 8, 9.....	21
Ž. 2:7.....	24, 30
Ž. 2:8.....	15
Ž. 2:9.....	15
Ž. 2:12.....	15
Ž. 37:11.....	33, 41
Ž. 110:1.....	12, 21, 24, 43, 47
Ž. 122:5.....	18

Izaiáš

Iz. 1:26.....	18
Iz. 2:3,4.....	9
Iz. 9:5, 6.....	9
Iz. 11:4.....	38
Iz. 16:5.....	8
Iz. 24:23.....	8
Iz. 30:27-33.....	37
Iz. 30:27-32:4.....	38
Iz. 32:1.....	18
Iz. 40:9-11.....	9
Iz. 52:6-10.....	9
Iz. 53:11.....	28
Iz. 61:1,2.....	10

Jeremiáš

Jer. 23:5, 6.....	9, 25
-------------------	-------

Daniel

Dan. 2:44.....	9
Dan. 7:14, 27.....	9
Dan. 7:25.....	37
Dan. 7:27.....	9
Dan. 8:13.....	37, 38
Dan. 9:24-27.....	37
Dan. 9:26.....	37
Dan. 9:26, 27.....	37
Dan. 9:27.....	38
Dan. 10:14.....	38
Dan. 11:21a násl.	37

Dan. 11:31.....	37, 38
Dan. 11:45.....	37
Dan. 12:1.....	37
Dan. 12:1,2.....	37
Dan. 12:2.....	26, 37, 41, 42
Dan. 12:3.....	28, 29
Dan. 12:7, 11.....	37
Dan. 12:11.....	37, 38

Abdiáš

Abd. 17-21.....	9
-----------------	---

Micheáš

Mich. 4:2, 3.....	9
Mich. 5:6.....	37

Zachariáš

Zach. 9:10.....	8
Zach. 14:3, 9, 16.....	9

Matouš

Mat. 1:20.....	35, 46
Mat. 4:23.....	42
Mat. 5:3.....	42
Mat. 5:5.....	14, 33, 41, 42
Mat. 5:38-48.....	33
Mat. 6:33.....	42
Mat. 7:21-27.....	30, 46
Mat. 8:11.....	42
Mat. 9:35.....	42
Mat. 11:5.....	14
Mat. 12:19, 20.....	16
Mat. 13:19.....	31, 35, 42, 44, 47
Mat. 13:43.....	28, 47
Mat. 13:51.....	47
Mat. 13:52.....	47
Mat. 16:15-17.....	25
Mat. 16:21.....	46
Mat. 19:27, 28.....	29
Mat. 19:28... 6, 15, 16, 17, 18, 20	
Mat. 20:21.....	14
Mat. 22:41-45.....	21
Mat. 24:3.....	36
Mat. 24:8.....	47
Mat. 24:13.....	44
Mat. 24:14.....	41, 42
Mat. 24:15.....	36, 37, 38
Mat. 24:15, 16.....	35
Mat. 24:15, 29, 30.....	37
Mat. 24:21.....	36, 37
Mat. 24:25.....	36
Mat. 24:29.....	36, 37
Mat. 24:30,31.....	36, 37
Mat. 24:37-39.....	24
Mat. 25:31.....	15, 16, 29

Mat. 26:13.....	42
Mat. 27:57.....	14
Mat. 28:19.....	39
Mat. 28:19, 20.....	40, 42, 43

Marek

Mar. 1:14, 15 4, 7, 28, 29, 42	
Mar. 4:11, 12.....	28, 42, 45
Mar. 4:11-13.....	45
Mar. 4:14.....	44
Mar. 4:34.....	47
Mar. 8:35-38.....	30
Mar. 8:38.....	42
Mar. 10:40.....	14
Mar. 10:42-45.....	14
Mar. 12:28-34.....	32
Mar. 13:14.....	36
Mar. 13:32.....	22

Lukáš

Luk. 1:1-4.....	11
Luk. 1:32.....	46
Luk. 1:32, 33.....	8, 11, 14
Luk. 1:35.....	30, 35, 46
Luk. 1:43.....	43
Luk. 2:11.....	43
Luk. 2:25.....	14
Luk. 2:38.....	14
Luk. 3:21.....	40
Luk. 4:18, 19.....	10
Luk. 4:43.....	22, 28, 30, 34, 42
Luk. 5:1.....	35
Luk. 8:11.....	35, 44
Luk. 8:12.....	45
Luk. 8:15.....	43, 44
Luk. 9:2, 60.....	42
Luk. 9:11.....	42, 43
Luk. 12:32.....	14, 29
Luk. 13:28, 29.....	42
Luk. 18:17.....	45
Luk. 18:31-34.....	30
Luk. 19:11.....	15
Luk. 19:15, 17.....	29
Luk. 19:17.....	13, 15
Luk. 19:27.....	15
Luk. 21:31.....	23, 36
Luk. 22:16, 18.....	15
Luk. 22:18.....	15, 16
Luk. 22:20.....	41
Luk. 22:28-30 ...6, 17, 29, 47, 48	
Luk. 22:29, 30.....	15, 21, 41
Luk. 23:42.....	14
Luk. 23:50,51.....	14
Luk. 24:39.....	19
Luk. 24:47.....	42

Rejstřík pasáží z Písma

Jan		Římanům		Kolosským	
Jan 1:41,49.....	25	Řím. 1:1,2.....	9	Kol. 1:4,5.....	45
Jan 3:3.....	45	Řím. 1:5.....	40	Kol. 1:5.....	46
Jan 3:3, 5.....	23	Řím. 1:16.....	45	Kol 1:6.....	46
Jan 3:5.....	40	Řím. 4:13.....	13	Kol. 1:13.....	23
Jan 3:22.....	39	Řím. 4:16.....	33, 42	Kol. 2:12.....	40
Jan 3:36.....	40	Řím. 6:3, 4.....	40	Kol. 3:11.....	33
Jan 4:1.....	40	Řím. 6:17.....	40		
Jan 4:1, 2.....	39	Řím. 8:22, 23.....	23	1. Tesalonickým	
Jan 4:24.....	30	Řím. 8:24.....	44	1 Tes. 2:13.....	44, 45
Jan 5:24.....	44, 45, 46	Řím. 10:9.....	40	1 Tes. 4:17.....	37
Jan 5:28, 29.....	26	Řím. 10:17.....	46	1 Tes. 5:10.....	26, 37
Jan 5:44.....	32	Řím. 13:11.....	44		
Jan 6:63.....	44, 45	Řím. 15:8.....	13, 22	2. Tesalonickým	
Jan 6:68.....	28	Řím. 16:20.....	24	2 Tes. 1:7,8.....	24, 37
Jan 8:28.....	43	Řím. 16:25, 26.....	9	2 Tes. 2:1-12.....	36
Jan 12:44-50.....	30, 46	Řím. 16:26.....	40	2 Tes. 2:5.....	36
Jan 13:35.....	33			2 Tes. 2:7-10.....	36
Jan 14:9.....	43	1. Korintským		2 Tes. 2:8.....	37, 38
Jan 15:19.....	32	1 Kor. 1:18.....	44	2 Tes. 2:9.....	36
Jan 16:9.....	28	1 Kor. 6:2,9.....	29	2 Tes. 2:10-12.....	37
Jan 17:3.....	32, 34	1 Kor. 8:4-6.....	32		
Jan 17:17.....	44	1 Kor. 15:1-4.....	29	1. Timoteovi	
Jan 20:31.....	25, 32	1 Kor. 15:2.....	44	1 Tim. 2:5.....	32, 43
		1 Kor. 15:3.....	29, 46	1 Tim. 6:3.....	42, 45
		1 Kor. 15:18, 20.....	26		
		1 Kor. 15:22.....	37	2. Timoteovi	
		1 Kor. 15:22, 23.....	26, 38	2 Tim. 1:10.....	41
		1 Kor. 15:23.....	41	2 Tim. 2:12.....	29
				2 Tim. 3:13.....	24
		2. Korintským			
		2 Kor. 4:4.....	20, 23, 24	Titovi	
		2 Kor. 5:20.....	32	Tit. 1:2.....	9
		2 Kor. 6:18.....	23	Tit. 3:4,5.....	45
				Tit. 3:5.....	40
		Galatským			
		Gal. 1:4.....	23	Hebreům	
		Gal. 1:8, 9.....	43	Heb. 1:5.....	24
		Gal. 3:2.....	45	Heb. 2:3.....	45
		Gal. 3:8.....	9, 42	Heb. 2:3, 5.....	47
		Gal. 3:16.....	33, 42	Heb. 2:5.....	46
		Gal. 3:27.....	40	Heb. 2:5, 8.....	47
		Gal. 3:29.....	33	Heb. 11:9.....	33, 42
		Gal. 4:23.....	45	Heb. 11:13, 39.....	33, 42
		Gal. 4:29.....	45		
		Gal. 6:16.....	32	Jakub	
				Jak. 1:18.....	23, 44
		Efezským		Jak. 1:21.....	44
		Ef. 1:13.....	43, 45		
		Ef. 1:14.....	44	1. Petrův	
				1 Pet. 1:23.....	44
		Filipským		1 Pet. 1:23-25.....	35, 44
		Fil. 2:5-8.....	14	1 Pet. 1:25.....	44
		Fil. 3:3.....	32	1 Pet. 3:20-21.....	40
		Fil. 3:20 a násl.....	31	1 Pet. 3:21.....	40
Skutky					
Sk. 1:3.....	19, 22, 47				
Sk. 1:3, 6.....	21				
Sk. 1:5.....	22				
Sk. 1:6.....	6, 17, 22, 24, 47, 48				
Sk. 1:6,7.....	22				
Sk. 1:7.....	22				
Sk. 1:9-11.....	19				
Sk. 2:34, 35.....	24				
Sk. 2:38.....	40				
Sk. 3:20, 21.....	20				
Sk. 3:21.....	6, 10, 20, 21, 24,47				
Sk. 3:22.....	24				
Sk. 7:37.....	24				
Sk. 8:12.....	28, 29, 30, 34, 40, 45				
Sk. 10:41.....	19				
Sk. 10:47, 48.....	40				
Sk. 13:33.....	35				
Sk. 19:1-7.....	39				
Sk. 19:5.....	40				
Sk. 19:8.....	28				
Sk. 20:24, 25.....	46				
Sk. 20:25.....	30				
Sk. 24:14, 15.....	9				
Sk. 26:5-8.....	9				
Sk. 28:23, 31.....	28, 29, 30, 34				
Sk. 28:30, 31.....	43				

Rejstřík pasáží z Písma

2. Petrův

2 Pet. 3:18.....29

1. Janův

1 Jan 2:22..... 25

1 Jan 3:8 24

1 Jan 3:9 45

1 Jan 5:1 25

1 Jan 5:19.....23, 24

2. Janův

2 Jan 7-9 42

Juda

Juda 3..... 35

Zjevení

Zjev. 1:1..... 18

Zjev. 1:3..... 39

Zjev. 2:18..... 16

Zjev. 2:25-27..... 16

Zjev. 2:26..... 15, 17, 21, 48

Zjev. 3:21..... 16, 17, 21, 29, 48

Zjev. 5:9 41

Zjev. 5:10..... 14, 17, 25, 29, 33, 41

Zjev. 10:6..... 41

Zjev. 11:2, 3..... 37

Zjev. 11:15..... 37

Zjev. 12:5.....15

Zjev. 12:6, 14.....37

Zjev. 12:9.....23

Zjev. 13:5.....37

Zjev. 19:15.....16

Zjev. 20:1-6..... 17, 24, 25

Zjev. 20:4.....29, 37

Zjev. 20:5.....38

Zjev. 20:6..... 10, 38

Zjev. 20:9.....41

Zjev. 22:18, 19.....39

Zjev. 22:7.....39

Zjev. 22:20..... 48